

Hallituksen esitys Eduskunnalle Suomen ja Venäjän rautatieyhdyshäikenteen matkustajien, matkatavaran, kiitotavaran ja tavaroiden kuljetusehtojen hyväksymisestä ja laiksi kuljetusehtojen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Helsingissä 26 päivänä huhtikuuta 2005 Suomen tasavallan ja Venäjän federaation välillä tehdyt Suomen ja Venäjän rautatieyhdyshäikenteen matkustajien, matkatavaran, kiitotavaran ja tavaroiden kuljetusehdot sekä lain niiden lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Kuljetusehdot sisältävät sekä henkilöliikennettä että tavaraliikennettä koskevat määräykset rautatieyrityksen ja sen asiakkaiden välisistä keskinäisistä oikeuksista, velvoitteista ja vas-

tuista.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus kuljetusehtojen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Kuljetusehdot on tarkoitettu tulemaan voimaan samana ajankohtana kuin laki tulee voimaan. Niitä on tarkoitus alkaa soveltaa 30 päivän kuluttua osapuolten viimeisestä voimaansaattamista koskevasta ilmoituksesta.

Lain voimaantulosta säädettäisiin tasavallan presidentin asetuksella.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYSLUETTELO.....	2
YLEISPERUSTELUT	3
1. Nykytila	3
2. Kansallinen lainsäädäntö	3
3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	4
4. Esityksen vaikutukset.....	4
5. Asian valmistelu.....	4
5.1. Sopimusneuvottelut	4
5.2. Hallituksen esityksen valmistelu Suomessa.....	4
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	6
1. Suomen ja Venäjän rautatieyhdyshäikenteen matkustajien, matkatavaran, kiitotavaran ja tavaroiden kuljetusehtojen sisältö ja sen suhde Suomen lainsäädäntöön.	6
2. Lakiehdotuksen perustelut.....	9
3. Voimaantulo	9
4. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus	9
5. Käsitteilyjärjestys	17
LAKIEHDOTUS.....	18
Suomen ja Venäjän rautatieyhdyshäikenteen matkustajien, matkatavaran, kiitotavaran ja tavaroiden kuljetusehtojen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.....	18

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Suomen ja Venäjän välisestä rautatieyhdyshylykkenteestä on sovittu 16 päivänä huhtikuuta 1996 tehdyssä Suomen tasavallan hallituksen ja Venäjän federaation hallituksen välisessä sopimuksessa Suomen ja Venäjän välisestä rautatieyhdyshylykkenteestä (SopS 48/1997), jäljempänä *yhdysliikennesopimus*. Yhdysliikennesopimus saatettiin Suomessa voimaan 19 päivänä heinäkuuta 1997. Sopimus korvasi vuoden 1947 puitesopimuksen Suomen ja Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liiton välisestä suorasta rautatieyhdyshylykkenteestä. Sopimuksen 2 artiklassa valtuutetaan Suomen liikenneministeriö ja Venäjän rautatieministeriö tekemään toimivaltansa puitteissa erillinen sopimus matkustajien, matkatavaran, kiitotavaran ja tavarain kuljetusehdoista.

Yhdysliikennesopimuksessa on sovittu yleiset hallinnolliset puitteet rautatieyhdyshylykkenteen hoitamiseksi maiden välillä. Lähtökohdiana liikenteessä on, että tavaroiden ja vaunujen luovutus toisen valtion rautateille tapahtuu vastaanottavan rautatien raja-asemalla. Sopimuksessa on myös määritelty pääsäännöt sopijaosapuolten rautateiden työntekijöiden rajanylitysehdoista ja oleskelusta raja-asemien alueella. Tällä hetkellä yhdysliikennettä hoitavat sopijaosapuolten valtion omistamat rautatieyritykset, VR Osa-keyhtiö ja OAO Venäjän rautatiet (RZD).

Suomen ja Venäjän välinen rautatieliikenteen yhdysliikennesopimus on tarkoitus uudistaa kokonaisuudessaan lähivuosina. Suomen ja Venäjän hallitukset ovat vuonna 2005 asettaneet neuvotteluvaltuuskunnat uutta yhdysliikennesopimusta koskevia neuvotteluja varten.

Yhdysliikennesopimuksen valtuutuksen nojalla tehty matkustajien, matkatavaran, kiitotavaran ja tavaroiden kuljetusehdot, jäljempänä *kuljetusehdot*, kaikkine liitteineen hyväksyttiin 26 päivänä huhtikuuta 2005 Suomen ja Venäjän rautatieyhdyshylykkennekonferenssissa. Konferenssissa sovittiin, että

molemmat sopijaosapuolet pyrkivät saattamaan kuljetusehdot voimaan vuoden 2005 loppuun mennessä ja että niitä alettaisiin soveltaa vuoden 2006 aikana.

Nykyisin voimassa olevat kuljetusehdot olivat 31 päivään toukokuuta 1970 saakka voimassa Suomen valtionrautateiden ja Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liiton rautateiden välisessä yhdysliikenteessä kuljetettävien matkustajain, matkatavaran, kiitotavaran ja tavarain kuljetustariffin (jäljempänä *kuljetustariffi*) sisältävällä asetuksella (449/1961). Asetus kumottiin siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen 1 päivänä kesäkuuta 1970 voimaan tulleella asetuksella (175/1970) ja kuljetustariffi julkaistiin sen jälkeen rautateiden kuljetussääntö- ja tariffikokoelmassa. Kuljetustariffin soveltamista on jatkettu aiemman käytännön mukaisesti niin Valtionrautateiden liikelaitoskautena kuin sen yhtiöittämissä jälkeen. Käytössä olevien kuljetusehtojen juridinen asema on ollut epäselvä. Niiden käytännön soveltamisesta sopimusperusteisina toimitusehtoina ei kuitenkaan ole syntynyt ongelmia.

Kuljetusehdot sisältävät osittain erittäin yksityiskohtaisia määräyksiä, joista voitaisiin sopia yhdysliikennettä harjoittavien rautatieyritysten kesken. Tarkoitus on, että yhdysliikennesopimuksen uudistamisen yhteydessä kuljetusehtojen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset siirretään yhdysliikennesopimukseen ja yksityiskohtaisista lähinnä yhdysliikenteen harjoittamiseen liittyvistä asioista sovitaan yhdysliikennettä harjoittavien rautatieyritysten kesken.

2. Kansallinen lainsäädäntö

Rautatiekuljetuksia Suomessa koskee 1 päivänä kesäkuuta 2001 voimaan tullut rautatiekuljetuslaki (1119/2000). Laki koskee henkilö- ja matkatavarakuljetuksia samoin kuin tavarakuljetuksia ja sitä sovelletaan kaikkeen rautatiekuljetukseen ja siihen välittömästi liittyvään rautatieyrityksen järjestä-

mään muuhun kuljetukseen, jonka rautatieyrittäjä on sitoutunut suorittamaan, jollei Suomea velvoittavasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu. Laki on pakottavaa oikeutta, mutta muiden kuin kuluttajien kanssa rautatieyrittäjä voi tehdä tavarankuljetusta koskien tietyin edellytyksin lain säännöksistä poikkeavia sopimuksia. Lain mukainen rautatien vahingonvastuu on ankaraa vastuuta, josta voidaan vapautua vain laissa nimenomaan mainituilla perusteilla. Matkustajaan ja hänen mukanaan kuljettamaan käsimatkatavaraan kohdistuvista vahingoista säädetään raideliikennevastuulaissa (113/1999).

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on saada eduskunnan hyväksyminen kuljetusehdoille ja saattaa lailta voimaan kuljetusehdot siltä osin kuin ne sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Kuljetusehdoissa säännellään Suomen ja Venäjän välisessä rautatieliikenteessä noudatettavat kuljetuksia koskevat ehdot. Kuljetusehdot sisältävät sekä henkilöliikennettä että tavaraliikennettä koskevia määräyksiä, jotka määrittelevät muun muassa rautatieyrittäjän ja sen asiakkaan väliset keskinäiset oikeudet, velvoitteet ja vastuut. Kuljetusehdoilla ei kuitenkaan säännellä rautatieyhdysliikenteessä aiheutuvia henkilövahinkoja, vaan niiden osalta sovelletaan sopijapuolten kansallisia säännöksiä.

Esitykseen sisältyvä ehdotus uusiksi kuljetusehdoiksi selkiyttäisi nykytilannetta rautatieyhdysliikenteessä sovellettavista kuljetusehdoista. Esityksellä saatettaisiin laintasoisesti voimaan rautatieyhdysliikenteessä rautatiekuljetuslain säännöksiä ja kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan COTIF-yleissopimuksen liitteitä A (CIV) ja B (CIM) vastaavat määräykset.

Kuljetusehdot muodostuvat varsinaisista ehdoista ja niiden teknisluonteisista liitteistä, jotka koskevat yhdysliikenteen käytännön järjestämistä. Ottaen huomioon liitteiden tekninen ja varsin yksityiskohtainen luonne niitä ei ole otettu tämän hallituksen esityksen liitteiksi. Kuljetusehtojen määräyksistä osa kuuluu lainsäädännön alaan. Tarkoituksena on, että eduskunta hyväksyisi kuljetusehdot ja lain ehtojen lainsäädännön alaan kuuluvien

määräysten voimaansaattamisesta. Lain voimaantulosta säädettäisiin tasavallan presidentin asetuksella.

4. Esityksen vaikutukset

Kuljetusehdot edistäisivät ja selkeyttäisivät huomattavasti yhdysliikenteen henkilö- ja tavarankuljetuksiin liittyviä järjestelyjä ja nopeuttaisivat kuljetusten käsittelyä. Yhdysliikennettä harjoittavien rautatieyrittäjien ja niiden asiakkaiden vastuuta ja oikeuksia voitaisiin myös selkeyttää nykytilanteeseen verrattuna.

Esityksellä ei ole valtiontaloudellisia vaikutuksia, eikä myöskään organisatorisia tai henkilöstövaikutuksia. VR-konsernille kuljetusehtojen voimaantulosta aiheutuu jossain määrin kustannuksia muun muassa uusien rahtikirjojen ja muiden lomakkeiden painattamisesta, tietojärjestelmien muutoksista sekä henkilöstön ja asiakkaiden ohjeistuksesta ja kouluttamisesta.

5. Asian valmistelu

5.1. Sopimusneuvottelut

Suomen tasavallan ja Venäjän federaation välisestä yhdysliikennesopimuksesta ja siihen liittyvistä muista sopimuksista käytiin neuvotteluja 1990-luvun alkupuolelta lähtien. Liikenneministeriö asetti vuonna 1994 työryhmän valmistelemaan Suomen ja Venäjän välisen rautatieliikenteen sopimusjärjestelyjä. Valtionrautatiet nimesi asiantuntijaryhmän valmistelemaan virallisen työryhmän työtä ja neuvottelemaan Venäjän osapuolen kanssa. Kuljetusehtoja koskevat sopimusneuvottelut alkoivat välittömästi uutta yhdysliikennesopimusta koskevien neuvottelujen päätyttyä vuonna 1996. Asiantuntijaryhmä valmisteli yhteistyössä Venäjän osapuolen kanssa ehdotuksen uusiksi kuljetusehdoiksi. Ehdotus hyväksyttiin Helsingissä 26 päivänä huhtikuuta 2005 pidetyssä Suomen ja Venäjän välisessä rautatieyhdysliikennekonferenssissa.

5.2. Hallituksen esityksen valmistelu Suomessa

Hallituksen esitys on valmisteltu virkamiesvalmistelussa liikenne- ja viestintäminis-

teriössä. VR-konsernin asiantuntijat ovat Suomen edustajina käyneet sopimusneuvottelut venäläisen sopijapuolen kanssa.

Esitys ei ole ollut oikeusministeriön tarkastustoimistossa tarkastettavana.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Suomen ja Venäjän rautatieyhdyshenkilöliikenteen matkustajien, matkatavaran, kiitotavaran ja tavaroiden kuljetusehtojen sisältö ja sen suhde Suomen lainsäädäntöön

1—10 artiklat. Matkustajien ja tavaroiden kuljetusta koskevat sopimusmääräykset

Kuljetusehtojen 1—2 artiklat sisältävät yleisiä määräyksiä ja määräyksiä matkustajien ja matkatavaroitten kuljetuksesta. Kuljetusehtojen 1 artikla sisältää sopimuksen yleiset määräykset. Artiklassa 2 määrätään matkustajien, matkatavaran, kiitotavaran, autojen ja ruumiin kuljetuksesta ja tilausliikenteestä. Artiklassa määrätään muun muassa tariffiasemista, raja-asemista, kuljetusmaksuista, käsimatkatavaraa ja matka- ja kiitotavaraa koskevista ehdoista ja rajoituksista. Matkatavaroita ja kiitotavaroita koskevat ehdot ja rajoitukset käsittelevät muun muassa kuljetusasiakirjoja, kuljetettavaksi ottamista, hinnoittelupainoa, kollin ja matkatavaran painoa, hankintaetua, luovutusta ja matkatavaraa ja kiitotavaraa koskevia rajoituksia ja näiden rajoitusten rikkomista. Matkustajien kuljetusta koskevassa osassa määrätään myös lippujen myynnistä, myytävistä matka- ja paikkalipuista, lippujen voimassaoloajasta ja sen pidentämisestä, lippujen kelpoisuudesta, liputtomista matkustajista, lapsimatkustajista, alennuksista, sarjamatkalipuista, vaunuosaston varaamisesta, lippujen näyttämisestä matkan aikana sekä käsimatkatavaroista.

Artikloissa 3—10 määrätään tavaroiden kuljetuksesta. Artiklat sisältävät määräyksiä tavaroiden kuljetuksesta, kuljetettavaksi kelpaamattomista ja erityisehdoin kuljettavista tavaroista, saattajista, kuljetusvelvollisuudesta, rahtikirjasta, hankintaedusta sekä kuljetussopimuksen solmimisesta. Kuljetusehtojen 3 artiklan mukaan niitä sovelletaan Suomen ja Venäjän rautatieyhdyshenkilöliikenteen rahtikir-

joilla lähetettävissä tavarakuljetuksissa. Sellaiset tavarat, joita ei oteta kuljetettavaksi, luetellaan 4 artiklassa. Vaaralliset aineet ja helposti pilaantuvat tavarat kuljetetaan 5 artiklan mukaan niitä koskevien kuljetusmääräysten mukaisesti. Saattajien seuraamina kuljetetaan 6 artiklan mukaan tavarat, jotka on mainittu kuljetusehtojen niitä koskevissa kohdissa. Sopijaosapuolten rautateiden kuljetusvelvollisuudesta tiettyjen ehtojen täytyessä määrätään 7 artiklassa ja 8 artiklassa rahtikirjan sisällöstä ja muodosta, kuljetusnopeudesta, rahtikirjan täytöstä ja korjauksesta, yhdellä rahtikirjalla kuljetettavista tavaroista, tavaroiden kuljetuksesta edelleen lähettämistä varten Venäjällä sijaitseviin määräpaikkoihin sekä tavaroiden edelleen lähettämistä. Kuljetusehtojen 9 artikla sisältää hankintaedun ilmoittamista koskevat määräykset ja 10 artikla kuljetussopimuksen solmimista koskevat määräykset. Kuljetussopimus katsotaan solmituksi, kun lähetyksensä on ottanut tavarat rahtikirjoineen kuljetettavaksi.

Suomen voimassa olevassa rautatiekuljetuslaissa ei ole vastaavia yksityiskohtaisia säännöksiä matkustajien ja matkatavaran kuljettamisesta. Kotimaan liikennettä koskevat yksityiskohtaisemmat määräykset sisältyvät VR Osakeyhtiön henkilöliikenteen toimintusehtoihin.

Rautatiekuljetuslain 19 §:n mukaan rautatieyrittäjällä on pääsääntöisesti matkustajia ja käsimatkatavaraa koskeva kuljetusvelvollisuus. Pykälän 2 momentissa on lueteltu ne poikkeukset, jolloin kuljetusvelvollisuutta ei kuitenkaan ole. Matkatavaraa kuljetusvelvollisuus ei koske. Lain 20 §:n mukaan matkustaja saa kuljettaa mukanaan kohtuullisen määrän käsimatkatavaraa.

Vastuu käsimatkatavaraa määrätty Suomessa raideliikennevastuulain 11 §:n mukaan. Sen nojalla korvataan matkustajien yllä olleiden vaatteiden sekä mukana olleiden käsimatkatavaroitten, henkilökohtaisten käyttöesineiden ja eläinten vahingoittuminen.

Lipun hinnan takaisinmaksamista koskevat määräykset sisältyvät VR Osakeyhtiön omiin henkilöliikenteen toimitusehtoihin.

Matkustajan käsimatkatavarain tai matkatavarain aiheuttaman vahingon vastuusta säädetään rautatiekuljetuslain 7 §:ssä, jonka mukaan vastuu määräytyy siten kuin vahingonkorvauslaissa (412/1974) säädetään.

Rautatiekuljetuslaissa ei suoraan rajoiteta tai kielletä kuljettamista tietyntyyppisiä tavaroita käsimatkatavarana tai matkatavarana. Eräistä rajoituksista on kuitenkin säännöksiä vaarallisten aineiden rautatiekuljetuksia koskevassa lainsäädännössä. Käsimatka- ja matkatavarat voidaan rautatiekuljetuslain nojalla tarvittaessa tarkastaa ja poistaa junasta, jos niiden todetaan aiheuttavan vaaraa terveydelle, ympäristölle tai omaisuudelle. Tarkastuksen saa suorittaa vain siihen lain nojalla oikeutettu virkamies tai poliisivaltuudet omaava henkilö, ja se edellyttää todistajan läsnäoloa sekä pöytäkirjan laatimista tarkastuksesta.

Rautatiekuljetuslaissa ei suoraan rajoiteta tai kielletä kuljettamista tietyntyyppisiä tavaroita. Rajoitukset ja kiellot tulevat vaarallisten aineiden rautatiekuljetuksia koskevasta lainsäädännöstä. Tavaroiden suhteen voidaan menetellä vastaavasti kuin käsimatkatavarain tai matkatavarain kuljettamisessa. Lakiin ei sisälly säännöksiä poikkeuksellisten tilanteiden varalta. Niiden osalta sovelletaan kuljetuksen aikana yleisiä ylivoimaista estettä koskevia periaatteita. Koska tavarain kuljettamisessa ei ole kuljetusvelvollisuutta, poikkeuksellisen syyn vuoksi kuljetettavaksi ottamisesta kieltäytymiselle ei ole olemassa estettä.

11—32 artiklat. Vastuuta, kuljetusmaksuja, kuljetussopimusta ja tavarain luovuttamista koskevat sopimusmääräykset

Kuljetusehtojen 11—32 artiklat sisältävät laajalti laintasoisia muun muassa kuljetusosapuolten vastuuta, kuljetus- ja virhemaksuja, kuljetussopimuksia, kuljetusmääräaikoja sekä tavarain luovuttamista koskevia määräyksiä. Artikloissa määrätään vastuusta rahtikirjaan merkityistä tiedoista, virhemaksun määräämisestä ja liikakuormia koskevista toimenpiteistä, kuljetusmaksujen laskemisesta ja niiden maksamisesta, tavarain luovutta-

misesta vastaanottajalle sekä kuljetusmääräajoista. Artiklat sisältävät lisäksi määräyksiä vaunujen kunnon säilyttämisestä ja kuljetussopimuksen muuttamisesta. Oikeus kuljetussopimuksen muuttamiseen on lähettäjällä ja vastaanottajalla. Sopimuksen muutos painaan toimeen lähettäjän tai vastaanottajan kirjallisen muutosmääräyksen perusteella.

Kuljetusehtojen 21—23 artiklassa määrätään kuljetusesteistä ja tavarain luovuttamisen esteistä sekä tavarain pidätyksestä. Jos tavarain kuljetukselle syntyy este, rautatieyhtiö voi 21 artiklan mukaisesti päättää, pyydetäänkö lähettäjältä ohjeita vai kuljetetaanko tavara määräasemalle muuttamalla kuljetusreittiä. Jos tavarain luovuttamiselle on syntynyt este, sen aseman henkilökunta, joka on todennut esteen, on velvollinen toimimaan 22 artiklan määräysten mukaisesti. Rautatieyhtiöllä on kuljetussopimuksesta johtuvien maksujen vakuudeksi 23 artiklan mukaan oikeus pidättää kyseisen lähetyksen tavarat.

Kuljetusehtojen 24—27 artiklassa määrätään rautateiden vastuusta. Rautatieyhtiöiden yhteisestä vastuusta määrätään 24 artiklassa, vastuun laajuudesta 25 artiklassa, vastuun rajoituksista erityisistä syistä johtuvissa vahingoissa 26 artiklassa ja vastuun rajoituksista tavarain ja kiitotavarain painovajauksissa 27 artiklassa.

Tavarain katoamisesta ja löytymisestä, vahingoittumisesta sekä katoamisen, löytymisen tai vahingoittumisen toteamisesta määrätään 28—29 artikloissa. Matkatavara katsotaan 28 artiklan mukaan kadonneeksi, jos sitä ei ole luovutettu 10 vuorokauden kuluessa rahtikirjan esittäjälle. Matkatavarain, kiitotavarain tai tavarain osittaista katoamista tai vahingoittumista koskevat määräykset sisältyvät 29 artiklaan.

Korvauksen määrästä määrätään 30—32 artikloissa. Matkatavarain, kiitotavarain tai tavarain katoamisesta maksettavan korvauksen määrästä määrätään 30 artiklassa. Jos matkatavara, kiitotavara tai tavara on vahingoittunut, rautatieyhtiön on korvattava määräämään oikeutetulle tavarain arvon alentumisen määrä 31 artiklan mukaisesti. Korvauksen määrä on artiklassa sidottu katoamisesta maksettavan korvauksen määrään. Rautatieyhtiö velvoitetaan maksamaan 32 artiklan mukaisesti tavarasta määräämään oikeutetulle tavarain kuljetusmääräajan ylittämisestä

korvausta. Artiklan 1 §:ssä luetellaan, kuinka korvaus viivästymisen aiheuttaneen rautatien kuljetusosuuden rahdista lasketaan, kun vahinkoa ei ole aiheutunut. Jos viivästymisestä on aiheutunut vahinkoa, korvauksen suuruus määräytyy artiklan 2 §:n mukaan.

Rautatiekuljetuslaissa ei määritellä suoraan, milloin kuljetussopimus on syntynyt. Laissa säädetään tavarankuljetettavaksi ottamisesta ja rautatieyrityksen vastuun alkamisesta. Vastuuta rahtikirjaan annetuista tiedoista ei ole rautatiekuljetuslaissa määritelty eikä myöskään väärin ilmoittamisesta aiheutuvista seurauksista.

Tavaroiden kuormaamisesta, pakkaamisesta, päällystämistä sekä painon ja kollimäärien määrittelemisestä ei Suomen lainsäädäntöön sisälly säännöksiä lukuun ottamatta vaarallisten aineiden kuljetuksia. Ohjeistus sisältyy VR Osakeyhtiön antamiin ohjeisiin.

Tavarankuovuttaminen vastaanottajalle on säännelty rautatiekuljetuslain 12 §:ssä. Sen mukaan tavara on kuovutettava vastaanottajalle määräpaikassa kuittauksella ja kuljetussopimukseen perustuvien saatavien maksua vastaan, jollei ole toisin sovittu. Vastaanottajalla on oikeus kieltäytyä vastaanotosta, jollei sen vaatimaa tavaralle aiheutuneen vahingon tarkastusta suoriteta.

Kuljetussopimuksen muuttamista koskee rautatiekuljetuslain 11 §, jonka mukaan lähettäjällä on oikeus ennen vastaanottajalle kuovuttamista määrätä tavarasta kuljetuksen aikana keskeyttämällä kuljetus tai määrämällä se kuovutettavaksi uudelle vastaanottajalle. Rautatieyritys ja lähettäjä voivat sopia määräsoikeuden siirtymisestä toisinkin. Muutosmääräyksen antaja vastaa määräyksestä aiheutuvista kustannuksista ja vahingosta.

Rautatiekuljetuslaissa ei ole säännöksiä kuljetus- ja kuovutusesteistä. Myöskään pidätysoikeudesta ei rautatiekuljetuslaissa ole säädetty. Tavarankuovuttamisen edellytyksenä on rautatieyrityksen kuljetussopimukseen perustuvien saatavien maksaminen.

Vastuun laajuuden suhteen kuljetusehdot eivät poikkeaa rautatiekuljetuslaista. Kuljetusehdoissa on kuitenkin laajempi mahdollisuus vastuusta vapautumiseen. Vastuusta vapauttavia erityisiä syitä on enemmän ja ne ovat yksityiskohtaisempia kuin rautatiekuljetus-

laissa.

Tavarankuovuttamisen ja matkatavarankuovuttamisen katoamista ja löytymistä koskevat kuljetusehtojen määräykset vastaavat pääosin rautatiekuljetuslain säännöksiä. Korvauksen määrää koskevat määräykset vastaavat katoamisten ja vahingoittumisten osalta pääosin rautatiekuljetuslain säännöksiä. Sääntely poikkeaa kuitenkin toisistaan siten, että rautatiekuljetuslaissa on korvauksen määrä rajoitettu enimmäismäärään. Kuljetusehdoissa ei vastaavaa rajoitusta ole. Samoin kuljetusmääräajan ylittämistä maksettavan korvauksen määräytymisessä on eroa.

33—36 artiklat. Korvausvaatimuksia ja kanneoikeutta koskevat sopimusmääräykset

Kuljetusehtojen 33—36 artiklat sisältävät määräyksiä korvausvaatimuksista sekä kanneoikeudesta. Se, kenellä on kuljetussopimukseen perustuvien korvausvaatimusten esittämisoikeus, määräytyy 33 artiklan mukaisesti. Artiklassa määrätään lisäksi, kenelle vaatimus on esitettävä, mitä selvityksiä korvausvaatimuksen yhteydessä on esitettävä ja minkä suuruisia korvausvaatimuksia ei hyväksytä. Kuljetussopimukseen perustuva kanneoikeus on 34 artiklan mukaan sillä henkilöllä, jolla on oikeus esittää korvausvaatimus rautatieyritykselle. Artiklan 35 mukaan kuljetussopimukseen perustuva oikeus esittää korvausvaatimuksia tai kanteita raukeaa, kun määräämään oikeutettu on vastaanottanut tavarankuovuttamisen. Korvausvaatimukset ja kanteet voidaan 36 artiklan mukaan esittää vuoden kuluessa.

Korvausvaatimuksia ja niiden esittämistä sekä kanteita koskevia määräyksiä ei sisälly rautatiekuljetuslakiin. Kanneoikeuden raukeaminen sisältyy muistutuksesta koskevaan rautatiekuljetuslain 33 §:ään, joka poikkeaa sisällöllisesti kuljetusehtojen vastaavasta määräyksestä.

Vanhentumista koskeva sääntely vastaa peruserämuutoksista toisiaan. Rautatiekuljetuslaissa on kuitenkin tahallisuudelle ja törkeälle huolimattomuudelle säädetty vanhentumisaikaa pidentävä vaikutus. Lisäksi vanhentumisen katkaisemisen vaikutus poikkeaa toisistaan.

37—39 artiklat. Takautumisoikeutta koskevat sopimusmääräykset

Kuljetusehtojen 37 artiklassa määrätään takautumisoikeudesta korvauksesta, joka on suoritettu matkatavaran, kiitotavaran tai tavaran katoamisesta kokonaan tai osittain taikka vahingoittumisesta. Artiklassa määrätään sopijaosapuolten rautatieyritysten takautumisoikeudesta toista kuljetukseen osallistunutta rautatie yritystä kohtaan. Rautatieyrityksen takautumisoikeudesta määrätään 38 artiklassa ja 39 artiklassa rautatieyritysten keskinäisistä takautumisvaatimuksista.

Takautumisoikeus toista samaan kuljetukseen osallistunutta rautatieyritystä kohtaan määräytyy rautatiekuljetuslaissa 32 §:n mukaan, joka vastuuperusteeltaan vastaa pääosin kuljetusehtojen vastaavia määräyksiä. Rautatiekuljetuslakiin ei kuitenkaan sisälly prosessuaalisia säännöksiä.

40 artikla. Kansallisen lainsäädännön soveltaminen

Rautatiekuljetuksiin sovellettavien säännösten tai määräysten puuttuessa sovelletaan 40 artiklan mukaan sen valtion kansallista lainsäädäntöä, jonka alueella kuljetus tapahtuu.

Kuljetusehtojen liitteet

Kuljetusehdot sisältävät 16 teknisluonteista liitettä. Liitteet sisältävät yhdysliikenteessä käytettävien lippujen mallit (liite 1), matkatavara- ja kiitotavararahtikirjamallit (liite 2 ja 3), autojen kuljetusta matkustajajunissa koskevat määräykset (liite 4), konttien kuljetusmääräykset (liite 5), helposti pilaantuvien tavaroiden kuljetusmääräykset (liite 6), rahti- ja matkakirjamallit ja rahtikirjan täyttöohjeet (liitteet 7, 8 ja 9), yhdellä rahtikirjalla kokonana tai vaunuryhmänä kuljetettavien vaunujen vaunuluettelomallin ja vaunuluettelon täyttöohjeet (liite 10), tavaroiden kauttakuljetusmääräykset rautateitse Venäjän/ ja/ tai Suomen kautta (liite 11), vaunujen sinetöinti-ohjeet (liite 12), mallin ilmoitukseksi autosta, traktorista tai muusta omalla konevoimalla kulkevasta koneesta (liite 13), vaunun, kontin, auton, traktorin tai muun omalla konevoimallaan kulkevan koneen avauspöytä-

kirjamallin raja-, tulli-, terveys-, kasvinsuojelu- tai muiden tarkastusten suorittamisesta (liite 14), ohjeet vaunujen kunnan säilyttämiseksi kuormaamisessa, purkamisessa ja vaihtotöissä (liite 15) sekä mallin kuljetussopimuksen muutosmääräykseksi (liite 16).

2. Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Voimaansaattaminen. Ehdotuksen 1 § sisältää tavanomaisen voimaantulosäännöksen, jolla saatettaisiin voimaan ne kuljetusehtojen määräykset, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan. Lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä selostetaan tarkemmin jäljempänä eduskunnan suostumuksen tarpeellisuutta koskevassa jaksossa. Kuljetusehtoja sovellettaisiin Suomen ja Venäjän välisessä rautatieyhdysliikenteessä matkustajien, matkatavaran, kiitotavaran ja tavaroiden kuljetuksiin.

2 §. Eräiden määräysten julkaisematta jättäminen. Kuljetusehtojen liitteet ovat teknisluonteisia yhdysliikenteen käytännön järjestämiseen liittyviä asiakirjoja. Ne sisältävät pääosin matkalippujen ja rahtikirjojen malleja sekä konttiasemaluetteloa ja muita luetteiloita. Ne eivät edellytä eduskunnan hyväksymistä. Tämän vuoksi niiden julkaisemista säädöskokoelmassa ei pidetä tarpeellisena eikä tarkoituksenmukaisena. Liitteet olisivat saatavissa suomen ja ruotsin kielellä liikenne- ja viestintäministeriössä.

3 §. Voimaantulo. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana.

3. Voimaantulo

Kuljetusehdot on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti kuin laki kuljetusehtojen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Ne on tarkoitus ottaa käyttöön 30 päivän kuluttua sopijaosapuolten viimeisestä voimaansaattamista koskevasta ilmoituksesta. Lain voimaantulosta säädettäisiin tasavallan presidentin asetuksella.

4. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy muun muassa sellaiset

valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Eduskunnan perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan perustuslaissa tarkoitettu eduskunnan hyväksymistoimivalta kattaa kaikki aineelliselta luonteeltaan lain alaan kuuluvat kansainvälisen velvoitteen määräykset. Velvoitteen määräykset on luettava lainsäädännön alaan, jos määräys koskee jonkin perustuslaissa turvattun perusoikeuden käyttämistä tai rajoittamista, määräys muutoin koskee yksilön oikeuksien tai velvollisuuksien perusteita, määräyksen tarkoittamasta asiasta on perustuslain mukaan säädettävä lailla tai määräyksen tarkoittamasta asiasta on voimassa lain säännöksiä taikka siitä on Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädettävä lailla. Kysymykseen ei vaikuta se, onko jokin määräys ristiriidassa vai sopusoinnussa Suomessa lailla annetun säännöksen kanssa (PeVL 11, 12 ja 45/2000 vp). Kuljetusehdot sisältävät määräyksiä, jotka vaikuttavat suoraan rautatiekuljetuksissa sopijapuolina tai muutoin osallisina olevien tahojen oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

Kuljetusehdot sisältävät useita lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Määräykset koskevat muun muassa matkatavaran ja käsimatkatavaran tarkastamista, katoamista ja vahingoittumista, rautatieyrityksen kuljetusvelvollisuutta, kuljetussopimusta, tavaran luovuttamista, kuljetusesteitä, matkatavaran ja tavaran pidätystä, rautatieyrityksen vastuuta ja korvausvelvollisuutta ja korvauksen määrää ja korvausvaatimuksia sekä kanteita ja takautumisoikeutta. Määräykset poikkeavat eräiltä osin kansallisesta lainsäädännöstä. Tällaisia määräyksiä ovat esimerkiksi kuljetussopimuksen muuttamista koskeva 20 artikla, kuljetusesteitä koskeva 21 artikla ja tavaran luovuttamista koskeva 22 artikla sekä rautatieyrityksen vastuuta ja vastuun laajuutta ja rajoituksia koskevat 24—27 artiklat. Samoin rautatieyrityksen korvausvelvollisuuden määrää koskevat 31 ja 32 artiklat, kuten myös korvausvaatimuksia koskeva 33 artikla poikkeavat kansallisesta lainsäädännöstä. Eräiltä osin kansallisessa lainsäädännössä ei ole kuljetusehtojen määräyksiä vastaavaa sääntelyä. Esimerkiksi kuljetus- ja luovutusesteistä ei rautatiekuljetuslakiin tai muuhunkaan kansalliseen lakiin sisälly sään-

nöksiä.

Eräissä kuljetusehtojen rikkomista koskevissa määräyksissä velvoitetaan soveltamaan sen sopijaosapuolen kansallista lainsäädäntöä, jossa rikkominen on todettu. Tällainen määräys sisältyy muun muassa 4 artiklan 2 §:ään. Kansalliseen lainsäädäntöön viitataan myös muun muassa 16 artiklan 3 §:ssä, jonka mukaan tavara katsotaan luovutetuksi vastaanottajalle, jos tavara on kansallisen lainsäädännön mukaisesti luovutettu tullin tai muun viranomaisen haltuun.

Kuljetusehtojen seuraavat määräykset sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä.

2 artikla. Matkustajien, matkatavaran ja kuitavaran kuljetus

Artiklan 4 §:ssä määrätään matkatavaran ja käsimatkatavaran tarkastuksesta. Matkustajan on noudatettava itseään sekä matka- ja käsimatkatavaran tarkastamista koskevia tulli- ja muita viranomaismääräyksiä ja oltava läsnä matkatavaran ja käsimatkatavaran tarkastuksessa. Rautatieyritys ei vastaa seurauksista, jotka aiheutuvat siitä, ettei matkustaja ole noudattanut näitä määräyksiä.

Artiklan 23—24 §:ssä määrätään käsimatkatavaraa koskevien rajoitusten rikkomisesta aiheutuvista seurauksista. Artiklan 23 §:n mukaan rautatieyrityksen epäillessä, että 22 §:n määräyksiä matkustajavaunussa kielletyistä esineistä on rikottu, sillä on oikeus tarkastaa käsimatkatavara kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Todetessaan, että 19 ja 20 §:n määräyksiä käsimatkatavaran kuljetuksesta ja 22 §:n määräyksiä matkustajavaunussa kielletyistä esineistä on rikottu, rautatieyritys toimii kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Artiklan 24 §:n mukaan matkustajan on korvattava kaikki vahingot, jotka hän on aiheuttanut käsimatkatavaraa kuljetessaan.

Artiklan 26 §:ssä määrätään vaunun vahingoittumisesta aiheutuvasta vastuusta. Sen mukaan matkustajan on korvattava vaunun omistajalle kaikki aiheuttamansa vahingot, jos hän vahingoittaa vaunua.

Artiklan 43—44 §:ssä määrätään matkatavaraa koskevien rajoitusten rikkomisesta aiheutuvista seurauksista. Jos rautatieyritys epäilee, että 34 §:n määräyksiä matkatavaraa

koskevista rajoituksista on rikottu, sillä on oikeus tarkastaa matkatavara kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Jos kyseisiä 34 §:n määräyksiä on rikottu, matkatavaran lähettäjä on velvollinen maksamaan matkatavaran tarkastuskulut ja lisäksi maksamaan virhemaksuna viisikertaisen matkatavaran kuljetusmaksun rikkomuksen havainneen rautatieyrityksen kuljetusosuudelta, jos rikkomuksen havainneen rautatien kansallinen lainsäädäntö sitä edellyttää. Matkatavaran lähettäjän on myös korvattava kaikki ne vahingot, joita rautatielle on aiheutunut 34 §:n määräysten rikkomisesta. Matkatavaran suhteen menetellään sen valtion kansallisen lainsäädännön mukaisesti, jonka rautateilla määräysten rikkominen on havaittu.

Kiitotavaran lähettäjä on vastuussa pykälän määräysten rikkomisesta. Artiklan 60—61 §:ssä määrätään kiitotavaraa koskevien rajoitusten rikkomisesta aiheutuvista seurauksista. Jos rautatieyritys epäilee, että 53 §:n määräyksiä kiitotavaraa koskevista rajoituksista on rikottu, sillä on oikeus tarkastaa kiitotavara kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Jos kyseisiä 53 §:n määräyksiä on rikottu, kiitotavaran lähettäjä on velvollinen maksamaan kiitotavaran tarkastuskulut ja virhemaksuna viisikertaisen kiitotavaran kuljetusmaksun rikkomuksen havainneen rautatieyrityksen kuljetusosuudelta, jos rikkomuksen havainneen rautatien kansallinen lainsäädäntö sitä edellyttää ja korvaamaan kaikki rautatielle aiheutuneet vahingot, jotka ovat syntyneet 53 §:n määräysten rikkomisen seurauksena. Myös kiitotavaran suhteen menetellään sen valtion kansallisen lainsäädännön mukaisesti, jonka rautateilla rikkominen on havaittu.

4 artikla. Tavarat, joita ei oteta kuljettavaksi

Kuljetusehtojen 4 artiklassa luetellaan ne esineet ja muut tavarat, joita ei oteta kuljetettavaksi.

Artiklan 2 §:n mukaan sellaisten tavaroiden suhteen, joiden kuljetus ei ole sallittu, toimitaan sen valtion kansallisen lainsäädännön mukaisesti, jonka rautateilla määräysten rikkominen on todettu.

5 artikla. Erityisehdoin kuljetettavat tavarat

Artiklassa 5 määrätään erityisehdoin kuljettavista tavaroista. Sen 1 §:ssä määrätään vaarallisten aineiden kuljetuksesta. Vaaralliset aineet kuljetetaan Suomen ja Venäjän rautatieyhdyshyönteessä sovellettavien vaarallisten aineiden kuljetusmääräysten mukaisesti. Jos erityisehdoin kuljetettava tavara on otettu kuljettavaksi oikealla nimellä, mutta noudattamatta erityisehtoja, voidaan sen kuljetus artiklan määräysten mukaan keskeyttää. Sen suhteen menetellään sen maan lakien mukaan, missä tavaran kuljetus on keskeytetty.

7 artikla. Rautateiden kuljetusvelvollisuus

Artiklan 1 §:n mukaan sopijaosapuolten rautatieyritykset ovat velvollisia kuljettamaan kaikkia näiden kuljetusehtojen mukaan kuljetettavaksi sallittuja tavaroita, jos lähettäjä noudattaa kuljetusehtojen määräyksiä eivätkä kuljetusta estä sellaiset seikat, joita rautatie ei voi välttää tai poistaa. Artiklan 4 §:ssä määrätään poikkeuksellisista tilanteista. Sen mukaan, jos yleinen etu tai rautatien liikenteen hoitoon liittyvät syyt niin vaativat tai jos syntyy olosuhteita, joita rautatie ei voi estää ja joiden poistaminen ei ole riippuvainen rautatiestä, rautatieyritys voi määrätä liikenteen keskeytettäväksi kokonaan tai osittain. Samoin edellytyksin rautatieyritys voi määrätä, että joitakin tavaroita ei väliaikaisesti oteta kuljetettavaksi tai ne otetaan kuljetettavaksi tietyin ehdoin tai että joidenkin tavaroiden kuljetuksille annetaan väliaikaisesti etusija. Rajoituksen asettanut rautatieyritys on velvollinen ilmoittamaan kirjallisesti tästä toiselle rautatieyritykselle viimeistään seitsemän vuorokautta ennen rajoituksen voimaantulusta sekä tiedottamaan ajoissa myös rajoituksen peruuttamisesta. Kumpikin rautatieyritys voi kieltäytyä ottamasta tavaraa kuljetettavaksi, jos kuljetusta on rajoitettu edellä mainituin määräyksin.

10 artikla. Kuljetussopimuksen solmiminen

Kuljetussopimus katsotaan artiklan mukaan tehdyksi, kun lähetyksiasema on ottanut tavarat rahtikirjoineen kuljetettavaksi. Leimattu rahtikirja on todisteena kuljetussopimuksen tekemisestä.

11 artikla. Vastuu rahtikirjaan merkityistä tiedoista. Virhemaksut. Liikakuormaa koskevat toimenpiteet

Artiklan 11 §:ssä määrätään vastuusta rahtikirjaan merkityistä tiedoista. Artiklan 1 §:n mukaan lähettäjä on vastuussa siitä, että hänen rahtikirjaan merkitsemänsä tiedot ja ilmoitukset ovat oikeita. Lähettäjä vastaa kaikista seurauksista, jos nämä tiedot ja ilmoitukset on merkitty väärin, epätäydellisesti tai muuhun kuin niille varattuihin rahtikirjan kenttiin. Artiklan 2 §:ssä määrätään lähetyksen tarkastuksesta. Rautatieyrityksellä on oikeus tarkastaa kansallisen lainsäädännön mukaisesti, vastaako lähetys rahtikirjaan merkittyjä tietoja. Lähetyksen saa tarkastaa kansallisen lainsäädännön mukaisesti kuljetuksen aikana, jos liikenne- tai tavaraturvallisuus edellyttävät sitä tai viranomaiset tarkastusta vaativat. Jos lähetysasemalla tehdyssä tarkastuksessa todetaan, ettei lähetys vastaa rahtikirjan tietoja, kuormattu vaunu tai kontti palautetaan yhdessä rahtikirjan kanssa lähettäjälle uuden rahtikirjan laatimista varten

13 artikla. Kuljetusmääräajat

Artikla sisältää yksityiskohtaiset määräykset kuljetusmääräajoista erikseen pikatavaralle ja erikseen rahtitavaralle. Kuljetusaika lasketaan alkavaksi klo 00.00 tavarankuljetettavaksi ottamista seuraavasta päivästä. Jos tavaraa säilytetään ennen sen lähettämistä, kuljetusmääräajan laskeminen alkaa klo 00.00 tavarankuormattavaksi määräämistä seuraavasta päivästä.

Artiklan 3 § sisältää määräykset kuljetusmääräajan laskemisen keskeytymisestä ja 4 § ylimittaisten tavaroiden kuljetusmääräajoista. Artiklan 5 §:ssä määrätään, milloin kuljetus katsotaan suoritetuksi määräajassa.

14 artikla. Pakkaus ja päällyys

Kuljetusehtojen 14 artiklan 1 §:n mukaan lähettäjä on vastuussa kaikista pakkauksen tai päällyksen puuttumisesta tai puutteellisuuksien aiheuttamista seurauksista. Artiklan 4 §:n mukaan lähettäjä on velvollinen korvaamaan määräysten noudattamatta jättämisestä rautatielle aiheutuneen vahingon, jos

hän ei ole noudattanut kuormausmääräyksiä.

15 artikla. Tulli- ja muita viranomaismuodollisuuksia varten mukaan liitettävät asiakirjat

Artiklan 2 §:ssä asetetaan lähettäjä vastuuseen seurauksista, jotka ovat johtuneet siitä, että asiakirjat puuttuvat tai asiakirjoihin merkityt tiedot ovat riittämättömiä tai virheellisiä. Rautatieyritys on vastuussa seurauksista, jotka johtuvat siitä, että se on kadottanut lähittäjän rahtikirjaan liittämät asiakirjat.

16 artikla. Tavarankuovuttaminen vastaanottajalle

Artiklassa määrätään tavarankuovuttamisesta vastaanottajalle. Artiklan 1 §:n mukaan rautatieyritys on velvollinen kuovuttamaan vastaanottajalle rahtikirjan ja tavarankuovuttamista vastaan määräasemalla sen jälkeen, kun kaikki rahtikirjassa olevat maksut on suoritettu ja kuovuttamiselle on tulliviranomaisen lupa. Rahtikirjan vastaanottaminen velvoittaa vastaanottajan suorittamaan rautatieyritykselle kaikki rahtikirjasta ilmenevät maksut. Rahtikirjan mukainen rahti on maksettava kokonaan myös silloin, kun osa tavaroinsta vielä puuttuu. Tällöin vastaanottajalla on oikeus saada takaisin puuttuvista tavaroinsta suoritettu rahti vahingonkorvausmenettelyn kautta. Jos osa rahtikirjassa mainituista kappaletavaran kuovuttetuista tavarakolleista puuttuu tavaraa kuovutettaessa, rahtikirjaan tehdään merkintä kuovutetun tavarankuovuttamisesta.

Artiklan 2 §:n mukaan tavara kuovutetaan vastaanottajalle määrärautatieillä voimassa olevien määräysten mukaisesti. Vastaanottajalle kuovutetaan lähetystä tarkastamatta lähittäjän kuormaamat tavarat, jotka saapuvat määräasemalle siten kuin pykälässä määrätään. Artiklan 3 §:n mukaan tavara katsotaan kuovutetuksi vastaanottajalle, jos tavara on kansallisen lainsäädännön mukaisesti kuovutettu tullin tai muun viranomaisen haltuun.

20 artikla. Kuljetussopimuksen muuttaminen

Artiklan 1 §:n mukaan lähettäjä ja vastaanottaja voivat muuttaa kuljetussopimusta.

Lähettäjä voi muuttaa kuljetussopimusta

artiklan 2 §:ssä määrättyllä tavalla ja vastavasti vastaanottaja artiklan 3 §:ssä määrättyllä tavalla. Vastaanottajalla on oikeus muuttaa kuljetussopimusta vasta sen jälkeen, kun tavarana on saapunut määrärautatien raja-asemalle.

Artiklan 4 §:n mukaan lähettäjän oikeus kuljetussopimuksen muuttamiseen lakkaa vastaanottajan saatua rahtikirjan tai tavarana saavuttua määrärautatien vastaanottavalle raja-asemalle, jolla on vastaanottajan kirjallinen muutosmääräys tai määräaseman sähkö tai telefaksi kuljetussopimuksen muuttamisesta.

Rautatieyrityksellä on artiklan 9 §:n mukaan oikeus kieltäytyä tai pidättäytyä toimeenpanemasta kuljetussopimuksen muutosmääräystä pykälässä luetelluissa tapauksissa. Rautatieyrityksen on ilmoitettava asiasta lähettäjälle tai vastaanottajalle.

21 artikla. Kuljetusesteet

Artiklan 1 §:n mukaan esteen syntyessä rautatieyritys päättää, pyydetäänkö lähettäjältä ohjeita vai kuljetetaanko tavara määräasemalle muuttamalla kuljetusreitillä. Rautatieyrityksellä on oikeus periä rahti muutetusta kuljetusreitistä ja soveltaa vastaavaa kuljetusmääräaikaan lukuun ottamatta niitä tapauksia, jolloin kuljetusreitillä muutetaan rautatiestä johtuvista syistä.

22 artikla. Tavarana luovuttamisen esteet

Artikla sisältää määräykset tavarana luovuttamisen esteistä. Artiklan 1 §:ssä määrätään, kuinka on toimittava, jos määräasemalla ei löydy vastaanottajaa tai vastaanottaja kieltäytyy ottamasta tavaraa vastaan tai syntyy muu vastaanottajasta johtuva luovuttamisen este. Jos vastaanottaja on kieltäytynyt vastaanotamasta tavaraa, lähettäjällä on määräsoikeus tavaraan myös siinä tapauksessa, ettei hän voi esittää rahtikirjan kaksoiskappaletta. Jos vastaanottaja peruu kieltäytymisensä tavarana vastaanotosta, tavara luovutetaan hänelle, jollei asema, jolla luovuttamisesta on syntynyt, ole saanut lähettäjältä muita ohjeita. Tavarana luovuttamisesta on viipymättä ilmoitettava lähettäjälle. Lähettäjä voi ilmoittaa rahtikirjassa, että luovuttamisesteiden syntyessä tavara palautetaan hänelle ilman hänen lisä-

ohjeitaan.

Artiklan 2 §:n mukaan pykälässä määrättyissä tapauksissa sovelletaan toissijaisesti kansallista lainsäädäntöä. Pykälä sisältää menettelystä varsin yksityiskohtaiset määräykset.

23 artikla. Matkatavaran, kiitotavaran ja tavarana pidätys

Artiklassa 23 määrätään matkatavaran, kiitotavaran ja tavarana pidätyksestä. Artiklan mukaan rautatieyrityksellä on oikeus pidättää kyseisen lähetyksen matkatavara, kiitotavara tai tavara kaikkien kuljetussopimuksesta johtuvien maksujen vakuudeksi. Tämä oikeus pysyy voimassa niin kauan kuin matkatavara, kiitotavara ja tavara on rautatieyrityksen hallussa. Pidätys tapahtuu sen maan kansallisen lainsäädännön mukaisesti, missä matkatavara, kiitotavara tai tavara olisi pitänyt luovuttaa vastaanottajalle.

24 artikla. Rautatieyritysten yhteinen vastuu

Artiklassa 24 määrätään lähetysmaan rautatieyrityksen ja määrämaan rautatieyrityksen yhteisestä vastuusta. Artiklan mukaan lähetysmaan rautatieyritys, joka on ottanut kuljetettavaksi matkatavaran, kiitotavaran tai tavarana, on vastuussa kuljetussopimuksen toteuttamisesta koko kuljetuksen ajan matkatavaran, kiitotavaran tai tavarana vastaanottajalle luovuttamiseen asti. Vastaanottaessaan matkatavaran, kiitotavaran tai tavarana kuljetusasiakirjoineen lähetysmaan rautatieyritykseltä määrämaan rautatieyritys tulee osalliseksi kuljetussopimukseen ja sitoutuu siitä johtuviin velvollisuuksiin. Rautatieyritysten vastuu lakkaa silloin, kun matkatavara, kiitotavara tai tavara on luovutettu vastaanottajalle määräasemalla.

25 artikla. Vastuun laajuus

Artiklan 1 §:n mukaan rautatieyritys on vastuussa kuljetusehtojen mukaisesti kiitotavaran ja tavarana kuljetusmääräajan ylittämisestä ja vahingosta, joka aiheutuu matkatavaran, kiitotavaran ja tavarana katoamisesta kokonaan tai osittain taikka vahingoittumisesta niiden kuljetettavaksi ottamisesta alkaen vastaanottajalle luovuttamiseen asti. Artiklan

2—3 §:ssä määrätään tilanteista, joissa rautatieyrittäjä vapautuu vastuusta. Artiklan 4 §:ssä määrätään niistä tilanteista, joissa rautatieyrittäjä ei ole vastuussa.

26 artikla. Vastuun rajoitukset erityisistä syistä johtuvasta vahingosta

Artiklassa 26 määrätään vastuun rajoituksesta, jos vahinko johtuu erityisistä syistä. Artiklan 1 §:ssä määrätään syistä, joiden perusteella rautatieyrittäjä vapautuu vastuusta vahingosta, joka on syntynyt matkatavara-, kiitotavara- tai tavarakuljetuksessa. Pykälän mukaan rautatieyrittäjä vapautuu vastuusta muun muassa, jos tavarahan päälly on puutteellinen, tai on lähetetty matkatavarana tai kiitotavarana esineitä, joiden kuljettaminen on kielletty. Tämän lisäksi pykälä sisältää kahdeksan muuta yksityiskohtaista perustetta rautatieyrittäjän vastuun rajoittamiselle.

Artiklan 2 §:n mukaan vahingon katsotaan tapahtuneen 1 §:ssä luetellusta erityisestä syystä, jollei se, joka on oikeutettu määräämään matkatavarasta, kiitotavarasta tai tavarasta, voi näyttää muuta syytä vahingolle.

27 artikla. Vastuun rajoitukset kiitotavaran tai tavarahan painovajauksissa

Artiklassa 27 määrätään vastuun rajoituksesta kiitotavaran tai tavarahan painovajauksissa. Artiklan 1 § sisältää määräykset sellaisten kiitotavarojen ja tavaroiden vähenemisvaroista, jotka erityisominaisuuksien vuoksi ovat kuljetuksen aikana alttiita painon vähenemiselle. Tällaisten tavaroiden ja kiitotavarojen osalta rautatieyrittäjä vastaa ainoastaan painovajauksen siitä määrästä, joka ylittää pykälässä luetellun vähenemisvaran kuljetusmatkasta riippumatta.

Artiklan 2 §:n mukaan 1 §:n mukaista vastuun rajoitusta ei sovelleta, jos kiitotavaran tai tavarahan lähettäjä tai vastaanottaja näyttää toteen, että kiitotavaran tai tavarahan painon väheneminen on aiheutunut rautatieyrittäjän johtuvista syistä.

28 artikla. Matkatavaran, kiitotavaran tai tavarahan katoaminen. Kadonneen

matkatavaran, kiitotavaran tai tavarahan löytyminen

Artiklassa 28 määrätään matkatavaran, kiitotavaran tai tavarahan katoamisesta ja löytymisestä. Matkatavara katsotaan 1 artiklan mukaan kadonneeksi, jos sitä ei ole luovutettu matkatavarahtikirjan esittäjälle 10 vuorokauden kuluessa sen junan saapumispäivästä lukien, jolla matkatavaran olisi pitänyt saapua. Kiitotavara katsotaan kadonneeksi, jos sitä ei ole luovutettu vastaanottajalle tai annettu tämän määrättäväksi 10 vuorokauden kuluessa kuljetusehtojen 2 artiklan 59 §:n perusteella lasketun määräajan päättymisestä. Tavara katsotaan kadonneeksi, jos sitä ei ole luovutettu vastaanottajalle tämän vaatimuksesta 30 vuorokauden kuluessa kuljetusmääräajan päättymisestä.

Korvaukseen oikeutettu voi artiklan 2 §:n mukaan korvauksen kadonneesta matkatavarasta, kiitotavarasta tai tavarasta saatuaan kirjallisesti vaatia, että rautatien on ilmoitettava hänelle, jos tavara löydetään vuoden kuluessa vahingonkorvauksen suorittamisesta.

Kun korvauksen saaja on saanut ilmoituksen siitä, että tavara on löytynyt, hän voi artiklan 3 §:n mukaan 30 vuorokauden kuluessa vaatia, että se luovutetaan hänelle jollakin kuljetusreitillä varrella olevalla asemalla. Hänellä on oikeus vaatia vahingonkorvausta kiitotavaran tai tavarahan kuljetusmääräajan ylittämistä.

Artiklan 4 §:n mukaan rautatieyrittäjällä on oikeus määrätä matkatavarasta, kiitotavarasta ja tavarasta kansallisen lainsäädännön mukaisesti, jos 2 §:ssä mainittua kirjallista vaatimusta ei ole esitetty tai jos 30 vuorokauden kuluessa ei ole esitetty 3 §:n mukaista luovuttamisvaatimusta tai jos kadonnut tavara löytyy yli vuoden kuluttua vahingonkorvauksen maksamisesta.

29 artikla. Matkatavaran, kiitotavaran tai tavarahan osittaisen katoamisen tai vahingoittumisen toteaminen

Artiklassa 29 määrätään tavarahan osittaisen katoamisen tai vahingoittumisen toteamisesta. Artiklan 1 §:ssä veloitetaan rautatieyrittäjä tarkistamaan tavarahan kunto ja tarvittaessa myös sen paino ja laatimaan ilman viivytystä kaupallinen tarkastuspöytäkirja rautatieyrittäjälle.

tyksen huomattaessa tai tavarasta määräämään oikeutetun väittäessä, että tavara on kadonnut osittain tai vahingoittunut. Tavarasta määräämään oikeutettu voi kieltäytyä vastaanottamasta tavaraa, kunnes havaittu vahingoittuminen tai osittainen katoaminen on todettu kaupallisella tarkastuspöytäkirjalla. Jos rautatieyrittäjä ei laadi kaupallista tarkastuspöytäkirjaa, tavarasta määräämään oikeutettu voi kieltäytyä vastaanottamasta tavaraa, vaikka olisikin vastaanottanut rahtikirjan ja maksanut kuljetusmaksut.

30 artikla. Korvauksen määrä matkatavaran, kiitotavaran tai tavarantoimituksesta kokonaan tai osittain

Artiklassa 30 määrätään korvausten määrästä matkatavaran, kiitotavaran tai tavarantoimituksesta kokonaan tai osittain. Artiklan 1 §:n mukaan matkatavaroitten tai tavarantoimitusten, jotka on tarkoitettu henkilökohtaiseen käyttöön tai muuhun sellaiseen käyttöön, joka ei liity yritystoiminnan harjoittamiseen, ja joille ei ole ilmoitettu hankintaetua, kadotessa kokonaan tai osittain, rautatieyrittäjä korvaa bruttopainon puuttuvan määrän 3 euron kilohinnan mukaan.

Artiklan 2 §:n mukaan rautatieyrittäjän on korvattava kadonneen tavarantoimituksen arvo ilmoitetuun hankintaetun määrään asti tai niiden kadonnutta osaa vastaavan hankintaetun määrään, kuitenkin enintään sen käypä arvo, jos tavara on kadonnut kokonaan tai osittain ja sille on ilmoitettu hankintaetu. Kokonaan tai osittain kadonneesta tavarantoimituksesta suoritettava korvaus ei saa ylittää niiden käypää arvoa.

Rautatieyrittäjä ei ole velvollinen korvaamaan sellaisia lähettäjän tai vastaanottajan kustannuksia ja tappioita, jotka eivät ole aiheutuneet kuljetussopimuksesta.

31 artikla. Korvauksen määrä matkatavaran, kiitotavaran tai tavarantoimituksesta vahingoittumisesta

Artiklassa 31 määrätään korvauksen määrästä tavarantoimituksen vahingoittuessa. Artiklan 1 §:n mukaan rautatieyrittäjän on korvattava määräämään oikeutetulle tavarantoimituksen arvon alentumisen määrä korvaamatta muita vahinkoja.

Artiklan 2 §:ssä määrätään sellaisen tavarantoimituksen, jolle on ilmoitettu hankintaetu, vahin-

goittuessa maksettavasta korvauksesta. Rautatieyrittäjä on pykälän mukaan velvollinen maksamaan arvon alentumista vastaavan korvauksen, kuitenkin enintään ilmoitettuun hankintaetun määrään asti.

32 artikla. Korvauksen määrä kiitotavaran tai tavarantoimituksen kuljetusmääräajan ylittämisestä

Artiklassa 32 määrätään korvauksen määrästä, kun tavarantoimituksen kuljetusmääräaika ylittetään. Artiklan 1 §:n mukaan rautatieyrittäjä maksaa tavarantoimituksesta määräämään oikeutetulle tavarantoimituksen kuljetusmääräajan ylittämistä korvausta, joka lasketaan viivästymisen aiheuttaneen rautatieyrittäjän kuljetusosuuden rahdista pykälässä esitetyn laskentakaavan mukaisesti.

Jos kiitotavaran kuljetusmääräaika ylittetään, rautatieyrittäjä on velvollinen maksamaan 2,5 % kuljetusmaksusta jokaiselta kuljetusehtojen mukaisesti määritellyn kuljetusmääräajan ylittäneeltä vuorokaudelta. Korvaus kiitotavaran tai tavarantoimituksen kuljetusmääräajan ylittämistä saa olla enintään 30 % rahdista lukuun ottamatta tämän artiklan 2 §:ssä mainittua tapausta. Artiklan 2 §:n mukaan näytettäessä toteen, että kuljetusmääräajan ylittymisestä on aiheutunut kiitotavaran tai tavarantoimituksesta määräämään oikeutetulle vahinkoa, viivästymiseen liittyvistä seuruksista suoritettava kokonaiskorvaus ei saa ylittää koko rahdin määrää.

Artiklan 3 §:ssä määrätään, että kiitotavaran tai tavarantoimituksen kokonaan katoamisesta maksettavan korvauksen lisäksi ei tämän artiklan 1 §:ssä ja 2 §:ssä mainittuja korvauksia suoriteta. Jos kiitotavara tai tavara on kadonnut osittain, rautatieyrittäjä on velvollinen maksamaan korvauksen kuljetusmääräajan ylittämistä kiitotavaran tai tavarantoimituksen osasta, joka on jäljellä. Jos kiitotavara tai tavara on vahingoittunut, korvaus kuljetusmääräajan ylittämistä lisätään kuljetusehtojen 31 artiklan mukaiseen korvausmäärään. Korvausten kokonaisuus ei saa ylittää korvauksen määrää, joka maksetaan kiitotavaran tai tavarantoimituksen kokonaan kadotessa.

33 artikla. Korvausvaatimukset

Artiklassa 33 määrätään korvausvaatimusten esittämisestä, hyväksyttävistä korvausvaatimuksista ja korvausvaatimuksen käsitteystä. Artiklan 1 §:ssä luetellaan ne tahot, joilla on kuljetussopimukseen perustuva korvausvaatimusten esittämisoikeus.

Artiklan 2 §:ssä määrätään, kenelle lähettäjän on esitettävä kirjalliset, asianmukaisesti perustellut matkatavaran, kiitotavaran tai tavaran kuljetusta koskevat korvausvaatimukset vahinkosummineen. Vastaavat matkustajan korvausvaatimusta koskevat määräykset sisältyvät artiklan 3 §:ään.

Artiklan 4 §:n mukaan korvausvaatimuksen voi esittää lähettäjän tai vastaanottajan puolesta kolmas henkilö sen maan kansallisen lainsäädännön mukaisella lähettäjän tai vastaanottajan valtuutuksella, jonka rautatielle korvausvaatimus esitetään.

Artiklan 5 §:ssä määrätään asiakirjoista, jotka täytyy liittää korvausvaatimukseen.

Artiklan 6 §:ssä määrätään korvausvaatimuksen minimisummasta. Artiklan 7 §:n mukaan tehtäessä korvausvaatimus matkasta tai kiitotavaran kuljetuksesta on esitettävä matkatavararahtikirja tai kiitotavararahtikirja ja lisäksi, jos matka- tai kiitotavara on kadonnut osittain tai vahingoittunut, rautatieyrityksen laatima kaupallinen tarkastuspöytäkirja osittaisesta katoamisesta tai vahingoittumisesta.

Artiklan 10 §:ssä veloitetaan rautatieyrityksen käsittelemään korvausvaatimus ja suorittamaan hakijalle korvaus 180 päivän kuluessa korvausvaatimuksen jättöpäivästä.

34 artikla. Kanteet

Artiklan 1 §:n mukaan kuljetussopimukseen perustuva kanne oikeus on sillä henkilöllä, jolla on oikeus esittää korvausvaatimus rautatielle. Kanne voidaan esittää vasta sen jälkeen, kun korvausvaatimus on esitetty kuljetusehtojen 33 artiklan mukaisesti. Artiklan 2 §:n mukaan henkilö, jolla on kanne oikeus, voi esittää kanteen vain sitä rautatieyritystä vastaan, jolle korvausvaatimus on esitetty, ja vain siinä tapauksessa, ettei rautatieyritys ole noudattanut kuljetusehtojen 33 artiklan mukaista korvausvaatimuksen käsittelyaikaa, tai jos rautatieyritys on tämän määräajan kuluessa ilmoittanut hakijalle korvausvaatimuksen osittain tai kokonaan tapahtuneesta hylkää-

misestä.

Artiklan 3 §:n mukaan kanne voidaan esittää toimivaltaisessa tuomioistuimessa siinä maassa, jonka rautatieyritykselle korvausvaatimus on esitetty.

35 artikla. Korvausvaatimus- ja kanneoikeuden raukeaminen rautatietä vastaan

Artiklassa 35 määrätään korvausvaatimuksen ja kanneoikeuden raukeamisesta. Artiklan 1 §:n mukaan kuljetussopimukseen perustuva oikeus esittää korvausvaatimuksia tai kanteita rautatieyritystä vastaan raukeaa, kun tavarasta määräämään oikeutettu on vastaanottanut tavaran.

Artiklan 2 §:ssä määrätään tapauksista, joissa oikeus korvausvaatimuksen ja kanteen esittämiseen rautatieyritykselle ei raukea. Tällaisia ovat esimerkiksi rautatieyrityksestä aiheutuva kuljetusmääräajan ylittyminen ja tavaran katoaminen tai vahingoittuminen.

36 artikla. Korvausvaatimuksen ja kanteen vanhentuminen

Artiklassa 36 määrätään korvausvaatimuksen ja kanteen vanhentumisajasta ja sen alkamisesta ja keskeyttämisestä. Artiklan 1 §:n mukaan kuljetussopimukseen perustuvat korvausvaatimukset ja kanteet rautatieyrityksiä kohtaan, kuten myös rautatieyrityksen korvausvaatimukset ja kanteet lähettäjää, vastaanottajaa tai matkustajaa kohtaan voidaan esittää vuoden kuluessa.

Artiklan 2 § sisältää yksityiskohtaiset määräykset korvausvaatimusten ja kanteen vanhentumisajasta ja sen alkamisesta.

Artiklan 3 §:n mukaan vanhentumisaika keskeytyy, jos rautatieyritykselle on 33 artiklan mukaisesti esitetty kirjallinen korvausvaatimus. Vanhentumisaika jatkuu siitä päivästä, jona rautatieyritys on antanut kirjallisen vastauksen korvausvaatimuksen hylkäämisestä osittain tai kokonaan tai jättänyt vastaamatta korvausvaatimukseen näiden kuljetusehtojen 33 artiklan 10 §:n edellyttämässä 180 päivän määräajassa. Uudelleen esitetyt, samansisältöiset korvausvaatimukset eivät keskeytä vanhentumisaikaa.

37 artikla. Takautumisoikeus korvauksesta, joka on suoritettu matkatavaran,

kiitotavaran tai tavaran katoamisesta kokonaan tai osittain taikka vahingoittumisesta

Artiklan 37 mukaan rautatieyrityksellä, joka on suorittanut korvausta tavaran katoamisesta kokonaan tai osittain taikka vahingoittumisesta, on takautumisoikeus toista kuljetukseen osallistunutta rautatieyritystä sen mukaisesti kuin artiklassa on määrätty.

38 artikla. Takautumisoikeus korvauksesta, joka on suoritettu kuljetusmääräajan ylittämisestä

Artiklassa 38 määrätään takautumisoikeudesta korvaukseen, joka on suoritettu kuljetusmääräajan ylittämistä. Artiklan 1 §:n mukaan kuljetusehtojen 37 artiklan määräyksiä takautumisoikeudesta sovelletaan myös kiitotavaran tai tavaran kuljetusmääräajan ylittämistä maksettavaan korvaukseen. Jos kuljetusmääräajan ylitys on tapahtunut molemmilla rautatieyrityksillä, jaetaan maksettava korvaussumma rautatieyritysten kesken kummallakin rautatiellä tapahtuneen viivästyksen pituuden mukaisessa suhteessa.

Artiklan 2 §:ssä määrätään kuljetusehtojen 2 ja 13 artiklassa mainittujen kiitotavaran ja tavaran kuljetusmääräaikaisten jakamisesta kuljetukseen osallistuneiden rautatieyritysten kesken. Jako tapahtuu joko jakamalla toimitusaika tasan tai jakamalla kuljetusaika kummankin rautatieyrityksen kuljetusosuutta vastaavien tariffikilometrien mukaisessa suhteessa.

Artiklan 3 §:n mukaan kuljetusmääräajan keskeytyminen luetaan sen rautatieyrityksen hyväksi, jolla keskeytyminen on tapahtunut.

39 artikla. Rautateiden keskinäiset takautumisvaatimukset

Artiklassa 39 määrätään rautatieyritysten keskinäisistä takautumisvaatimuksista, niiden esittämisen määräajasta ja takautumisvaatimuksia koskevien erimielisyyksien ratkaisemisesta. Artiklan 1 §:n mukaan sillä rautatieyrityksellä, jolle on esitetty maksettua korvausta koskeva takautumisvaatimus, ei ole oikeutta kiistää sen korvauksen oikeellisuutta, jonka vaatimuksen esittävä rautatieyritys on suorittanut, jos tuomioistuimella on sen vahvista-

nut ja jos vaatimuksen saaneelle rautatieyritykselle on annettu tieto haasteesta niin hyvissä ajoin, että sillä on ollut mahdollisuus esiintyä väliintulijana oikeudenkäynnissä.

Maksettuja korvauksia koskevat takautumisvaatimukset on artiklan 2 §:n mukaan esitettävä 75 vuorokauden kuluessa korvauksen todellisesta maksupäivästä lukien. Takautumisvaatimuksen saaneen rautatieyrityksen on ilmoitettava päätöksensä 75 vuorokauden kuluessa vaatimuksen saamisesta.

Rautatieyritysten kesken erimielisyyttä aiheuttavat takautumisvaatimukset on asiaan osallisen rautatieyrityksen pyynnöstä käsiteltävä artiklan 3 §:n mukaan joko rautatieyritysten johdon välisissä neuvotteluissa tai kanteen muodossa sen rautatieyrityksen, jolle takautumisvaatimus on esitetty, kotipaikan tuomioistuimessa.

40 artikla. Kansallisen lainsäädännön soveltaminen

Artiklan 40 §:ssä määrätään, että rautatiekuljetuksiin sovellettavien säännösten tai määräysten puuttuessa kuljetusehdoista sovelletaan sen valtion kansallista lainsäädäntöä, jonka alueella kuljetus tapahtuu.

5. Käsittelyjärjestys

Kuljetusehdot eivät sisällä määräyksiä, jotka koskisivat perustuslakia sen 94 §:n 2 momentissa tai 95 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla. Kuljetusehdot voidaan hyväksyä äänten enemmistöllä ja ehdotus laiksi kuljetusehtojen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta voidaan hyväksyä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään, että

Eduskunta hyväksyisi Helsingissä 26 päivänä huhtikuuta 2005 Suomen tasavallan ja Venäjän federaation välillä tehty Suomen ja Venäjän rautatieyhdyshäilyliikenteen matkustajien, matkatavaran, kiitotavaran ja tavaroiden kuljetusehdot.

Koska kuljetusehdot sisältävät määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Suomen ja Venäjän rautatieyhdyshenkilöiden matkustajien, matkatavaran, kiitotavaran ja tavaroiden kuljetusehtojen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Voimaansaattaminen

Helsingissä 26 päivänä huhtikuuta 2005 Suomen tasavallan ja Venäjän federaation välillä tehty Suomen ja Venäjän rautatieyhdyshenkilöiden matkustajien, matkatavaran, kiitotavaran ja tavaroiden kuljetusehtojen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Eräiden määräysten julkaisematta jättäminen

Kuljetusehtojen liitteitä ei julkaista säädös-kokoelmassa. Liitteet ovat nähtävissä ja saatavissa liikenne- ja viestintäministeriössä, joka myös antaa niistä tietoja suomeksi ja ruotsiksi.

3 §

Voimaantulo

Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Helsingissä 19 päivänä lokakuuta 2006

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenne- ja viestintäministeri *Susanna Huovinen*

**SUOMEN JA VENÄJÄN RAUTATIEYHDYSLIIKENTEEN MATKUSTAJIEN,
MATKATAVARAN, KIITOTAVARAN JATAVAROIDEN
KULJETUSEHDOT**

1 artikla

YLEISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ

1 §

Näihin Suomen ja Venäjän rautatieyhdysliikenteen Matkustajien, matkatavarain, kiitotavaran ja tavaroiden kuljetusehtoihin (jäljempänä Kuljetusehdot) perustuvat matkustajien, matkatavaran, kiitotavaran ja tavaroiden kuljetukset hoidetaan Suomen tasavallan rautateiden (jäljempänä VR) ja Venäjän federaation rautateiden (jäljempänä RZD) välillä.

2 §

Näiden Kuljetusehtojen muutoksista ja lisäyksistä päätetään Suomen ja Venäjän rautatieyhdysliikennekonferenssissa. Muutosten ja lisäysten voimaansaattamisajankohta määritellään niistä päätettäessä ja ajankohta ilmoitetaan julkaisemisen yhteydessä.

Näiden Kuljetusehtojen muutokset ja lisäykset julkaistaan rautateillä voimassa olevien sisäisten määräysten mukaisesti. Mainitut muutokset ja lisäykset on julkaistava viimeistään 30 päivää ennen niiden voimaantuloa.

2 artikla

**MATKUSTAJIEN, MATKATAVARAN JA
KIITOTAVARAN KULJETUS***Tariffiasemat*

1 §

Matkustajia kuljetetaan seuraavien rautatieasemien (jäljempänä asemien) välillä:

1) RZD:llä

Moskva-Passazhirskaja, Murmansk, Novgorod, Petrozavodsk, Pskov, Sankt-Peterburg-Ladozhski, Tver, Vyborg, Zabaikalsk.

2) VR:llä

Helsinki, Hämeenlinna, Imatra, Joensuu, Jyväskylä, Kajaani, Kemi, Kokkola, Kouvolaa, Kuopio, Lahti, Mikkeli, Oulu, Pieksämäki, Pori, Riihimäki, Rovaniemi, Seinäjoki, Tampere, Turku satama, Vaasa, Vainikkala.

Kuljetusmaksut

2 §

Kuljetus- ja lisämaksut matkustajien ja matka- ja kiitotavaran kuljetuksesta VR:llä ja RZD:llä lasketaan euroina Suomen ja Venäjän rautatieyhdysliikenteessä voimassa olevien hinnastojen mukaan.

3 §.

Maksu matkustajien ja matka- ja kiitotavaran kuljetuksesta peritään lähtöasemalla matkustajalta tai matkatavaran, kiitotavaran lähettäjältä kuljetusmatkalta lähtöasemalta määräasemalle lähtömaan valuutassa rautateillä maksupäivänä sovellettavan kurssin mukaan.

Matkatavaran ja käsimatkatavaran tarkastus

4 §

Matkustajan on noudatettava itseään sekä matka- ja käsimatkatavaran tarkastamista koskevia tulli- ja muita viranomaismääräyksiä. Matkustajan on oltava läsnä matkatavaran ja käsimatkatavaran tarkastuksessa.

Rautatie ei vastaa seurauksista, jotka aiheutuvat siitä, ettei matkustaja ole noudattanut näitä määräyksiä.

Raja-asemat

5 §

Matkustajien ja matka- ja kiitotavaran kuljetus tapahtuu seuraavien raja-asemien kautta:

VR:llä RZD:llä
Vainikkala Buslovskaja

Muita raja-asemia voidaan avata matkustajaliikenteelle kansallisen lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

I MATKUSTAJIEN KULJETUS*Lippujen myynti*

6 §

Matkustajat matkustavat lipuilla, jotka myydään matkustajan koko matkalle lähtöasemalta määräasemalle. Lippu on lippuvihko, johon kuuluvat lippuvihkon kannet, matkalippu, paikkalippu ja tarvittaessa lisälippu.

Lippuja myyvät:

- 1) Venäjällä: RZD:n lipputoimistot ja RZD:n valtuuttamat organisaatiot;
- 2) Suomessa: VR ja VR:n kanssa sopimuksen tehneet yritykset.

Matka- ja paikkaliput

7 §

Matkustajalle myydään matkaa varten:

1) RZD:n asemilta VR:n asemille SMPS-lippuvihko, jossa on RZD:n paikanvarausjärjestelmän kautta tai käsin kirjoitettu avolippu yksittäisiä tai ryhmämatkoja varten.

SMPS-lippuvihkoissa ja avolipuissa oleva merkintä "MC" yliviivataan;

2) VR:n asemilta RZD:n asemille VR-lippuvihko, jossa on avolippu, valmiiksi painettu lippu tai VR:n myyntijärjestelmän kautta myyty lippu yksittäisiä tai ryhmämatkoja varten.

Jos matkustaja haluaa, voidaan 1) ja 2) kohdissa mainitut matkaliput myydä hänelle lähtömaassa joko kokonaan tai meno- ja paluumatkaa varten;

3) sähköisen paikanvarausjärjestelmän kautta tulostettu tai käsin kirjoitettu SMPS- tai CIV-paikkalippu;

4) tarvittaessa sähköisen paikanvarausjärjestelmän kautta tulostettu tai käsin kirjoitettu lisälippu.

Matkustamista varten matkustajalla on oltava matkalipun lisäksi paikkalippu. Paikkalippua ostettaessa on oltava voimassa oleva matkalippu joko koko matkalle tai sille osuudelle, jolle paikkalippu ostetaan. Paikkalippu kelpaa vain sinä päivänä, siinä junassa ja siinä vaunussa, joka on merkitty lippuun.

Lippulomakkeet painatetaan VR:n ja RZD:n keskenään sopimilla kielillä. Liput täytetään latinalaisin kirjaimin.

Lippumallit ovat näiden Kuljetusehtojen liitteessä 1.

Lippujen voimassaoloaika

8 §

Lippuvihkojen voimassaoloaika on kaksi kuukautta.

Lippuvihkojen voimassaoloaika alkaa myyntipäivästä ja päättyy kahden kuukauden kuluttua myyntipäivää vastaavana päivänä klo 24. Jos siinä kuussa, jossa matkalipun voimassaoloaika päättyy, ei ole myyntipäivää vastaavaa päivää, niin voimassaoloaika päättyy kyseisen kuukauden viimeisenä päivänä klo 24.

Jos ennakolta myytyjen matkalippujen voimassaoloaika alkaa myyntipäivän jälkeen, ilmoitetaan ensimmäinen voimassaolopäivä lippuvihkon kannessa erikseen. Matkustaja voi ostaa tällaisen matkalipun aikaisintaan kaksi kuukautta ennen sen voimassaolon alkamista.

Myyntipäivä merkitään myyntipaikassa lippuvihkon kanteen ja kaikkiin lippuvihkossa oleviin lippuihin.

Lisäksi manuaalisesti myytyyn matka- ja paikkalippuun RZD:llä on merkittävä lähtöpäivän tiedot (päivä, kuukausi ja vuosi) ja sen junan numero, jolla matka tapahtuu. Merkintä tehdään lippukassoilla.

Matkalipun voimassaoloaikana matkustaja voi keskeyttää matkansa matkan varrella olevalla asemalla. Saadakseen merkinnän matkan keskeyttämisestä matkustajan on esitettävä matka- ja paikkalippunsa tällä asemalla rautatielle viimeistään 3 tunnin kuluttua käyttämänsä junan saapumisesta. Tällöin paikkalipun voimassaolo lakkaa, eikä maksua matkan käyttämättä jääneeltä osuudelta palauteta. Matkaa jatkaessaan matkustajan on esitettävä matkalippunsa 6 §:ssä mainitussa lipunmyyntipaikassa junan ja vaunun numeron sekä lähtöpäivän merkitsemistä varten ja hankittava uusi paikkalippu. Keskeyttäminen ei pidennä matkalipun voimassaoloaika.

Matkalippujen voimassaoloajan pidentäminen

9 §

Jos sairauden, matkustajaa kohdanneen onnettomuuden tai muun pakottavan syyn takia matkustaja ei voi suorittaa matkaansa loppuun matkalipun voimassaoloaikana, hänellä on oikeus pyytää rautatietä pidentämään matkalipun voimassaoloaika esittämällä

asiakirjat, jotka vahvistavat edellä mainitut syyt. Lipputoimiston virkailija VR:llä tai henkilöaseman asemapäällikkö RZD:llä, jonka puoleen matkustaja kääntyy matkalipun voimassaoloajan pidentämiseksi, voi pidentää voimassaoloaikaa enintään 30 vuorokautta todettuaan voimassaoloajan pidentämisen perustelut aiheellisiksi.

Lippujen kelpoisuus

10 §

Lippuvihkon kannet ilman matkalippua tai matkalippu ilman kansia eivät oikeuta matkaan. Matkustajan esittämä irrallinen matkalippu katsotaan kelpaamattomaksi.

Liputon matkustaja

11 §

Jos vaunussa todetaan matkustajan olevan ilman lippua tai käyttävän väärää tai kelpaamatonta lippua, menetellään sen maan kansallisen lainsäädännön mukaisesti, missä liputon matkustaja on todettu.

Lasten matkustaminen

12 §

Alle 6-vuotiaat lapset, joille ei varata omaa paikkaa, matkustavat maksutta.

Kuusi vuotta täyttäneet ja alle 17-vuotiaat lapset maksavat puolet aikuisen matkalipun hinnasta. 17 vuotta täyttäneet lapset maksavat aikuisen matkalipun hinnan.

Lapsen ikä määritellään matkan lähtöpäivän mukaan.

Yhdellä paikalla saa matkustaa kaksi henkilöä, jos toinen heistä on alle 10-vuotias.

Jos alle 10-vuotiaille lapsille varataan oma paikka, maksetaan puolet aikuisen matkalipun hinnasta ja paikkalipun hinta.

Yli 10-vuotiaille lapsille on ostettava matkalipun lisäksi paikkalippu.

Alennukset

13 §

6—24 hengen matkustajaryhmille myönne-

tään 40 %, 25—35 hengen ryhmille 50 % ja vähintään 36 hengen ryhmille 60 % alennusta matkalipun hinnasta (ei paikkalipuista). Tällöin kaksi matkalipun lunastanutta lasta vastaa yhtä aikuista.

Ryhmälipulle kirjoitetaan osallistumistodistukset, jokaista ryhmän osanottajaa varten, lukuun ottamatta ryhmälipun haltijaa. Osallistumistodistukset kirjoitetaan yhdensuuntaista matkaa tai menopaluumatkaa varten. Osallistumistodistuksella matkustaja todistaa kuuluvansa ryhmään. Osallistumistodistukset kelpaavat ainoastaan ryhmälipun kanssa. Osallistumistodistusta ei laiteta lippuvihkon kansiin.

Yli 60-vuotiaalle henkilölle myönnetään 30 % alennusta matkalipun hinnasta hänen esittäessään asiakirjan, joka todistaa hänen ikänsä.

Alennukset miniryhmille: Miniryhmässä on oltava vähintään yksi aikuinen ja yksi alle 17-vuotias lapsi ja enintään viisi aikuista ja vähintään yksi alle 17-vuotias lapsi. Miniryhmään kuuluvalle aikuiselle matkustajalle myönnetään 30 % alennus. Miniryhmään kuuluvalle lapselle myönnetään 50 % alennus aikuisen matkalipun perushinnasta.

Kaikissa tapauksissa aikuinen matkustaja on oikeutettu vain yhteen alennukseen, esimerkiksi: matkustajalla, joka matkustaa ryhmässä, ei ole oikeutta sarjalippualennukseen.

Lippuja tarkastettaessa matkustajan on vaadittaessa esitettävä asiakirja, joka todistaa hänen ikänsä.

Matkalippu katsotaan puuttuvaksi, ellei matkustaja pysty todistamaan kuuluvansa alennukseen oikeutettuun matkustajaryhmään.

Sarjamatkaliput

14 §

Käytössä on 20 matkan sarjamatkalippuja, joiden voimassaoloaika on 4 kuukautta. Näillä lipuilla matkustaville myönnetään 30 % alennusta matkalipun hinnasta.

Jos matkustaja sarjamatkalipun voimassaoloaikana ei ole käyttänyt kaikkia matkoja, ei matkan (matkalipun) hintaa palauteta käyttämättömistä matkoista.

Matkustajan on hankittava jokaista sarjamatkalippua kohden paikkalippu ennen kun-

kin matkan alkua.

Koko vaunuosaston varaaminen

15 §

Matkustajan pyytäessä rautatie voi antaa hänen käyttöönsä vapaan 1. luokan makuuvaunuosaston. Tällöin matkustaja maksaa yhden 1. luokan matkalipun ja single-paikkalipun hinnan.

Matkustajan (matkustajien) pyytäessä rautatie voi antaa hänen (heidän) käyttöönsä 2. luokan makuuvaunusta koko vaunuosaston. Tällöin matkustaja (matkustajat) maksaa (maksavat) vaunuosaston jokaisesta paikasta matka- ja paikkalipun hinnan.

Jos matkustajilla on matka- ja paikkaliput 1. luokan makuuvaunun kahden hengen osastoon, eikä heidän lippujaan vastaavia paikkoja ole saatavissa, voidaan heille antaa oma neljän hengen osasto 2. luokan makuuvaunusta.

Lippujen näyttö matkan aikana

16 §

Vaununhoitaja tai konduktööri tarkastaa liput matkustajan noustessa junaan.

VR:n junissa konduktööri leimaa liput ja palauttaa ne matkustajalle.

RZD:n junissa vaununhoitaja kerää liput ja palauttaa matkustajalle Suomen alueella matkustamista varten lippuvihkon kannet, matkalipun ja paikkalipun kuittiosan (jos sellainen on). Venäjän alueella matkustettaessa liput ovat vaununhoitajalla ja matkan päättyessä RZD:llä vaununhoitaja palauttaa ne paikkalippua lukuun ottamatta matkustajille.

Takaisinmaksu

17 §

Matkustajalla on oikeus saada takaisin maksamansa lipun hinta tai osa siitä, jos

- 1) matkalippu on kokonaan käyttämätön;
- 2) matkalippu on osittain käyttämätön;
- 3) ryhmälipulla ei ole matkustanut täyttä määrää ryhmän osanottajia;
- 4) matka on tapahtunut rautatiestä johtuen alemman luokan vaunussa kuin matkalip-

puun on merkitty. Tällöin vaununhoitaja, junapäällikkö tai konduktööri tekee matkustajan pyynnöstä asiaa koskevan merkinnän matkalippuun.

Jos matka- ja paikkalippu jää kokonaan tai osittain käyttämättä henkilökohtaisesta syystä (lukuun ottamatta sairaustapauksia), matkustajan on esitettävä ne asiaa koskevan merkinnän saamiseksi lähtöaseman lipputoimistoon VR:llä tai lähtöaseman asemapäällikölle RZD:llä seuraaviin määräaikoihin mennessä:

matkalippu - viimeistään 3 tuntia paikkalippuun merkityn junan lähdön jälkeen tai ennen lipun voimassaoloajan päättymistä, jos lipussa ei ole merkintää junasta;

paikkalippu - viimeistään 6 tuntia ennen paikkalippuun merkityn junan lähtöä.

Matkan aikana liput esitetään vastaavan merkinnän saamiseksi vaununhoitajalle tai konduktöörille.

Jos miniryhmästä peruuntuu lasten matka henkilökohtaisesta syystä ja jos ryhmään ei jää yhtään lasta, kaikki matka- ja paikkaliput on kirjoitettava uudelleen annettujen ohjeiden mukaisesti.

Jos miniryhmälipulla on matkustettu ilman lapsia, lipusta ei suoriteta takaisinmaksua eikä lippuun tehdä merkintää ilman lapsia tapahtuneesta matkustamisesta.

Maksun palautus osittain tai kokonaan käyttämättä jääneistä ryhmälipuista sekä yksittäisten matkustajien lipuista suoritetaan ainoastaan kyseisten matkalippujen myyntipaikassa.

Paikkalipun hintaa ei makseta takaisin, jos

1) matkustaja peruuttaa matkan henkilökohtaisista syistä ja esittää liput rautatielle merkinnän tekemistä varten alle 6 tuntia ennen paikkalippuun merkityn junan lähtöä;

2) matkustaja keskeyttää matkan jollakin väliasemalla rautatiestä johtumattomista syistä.

18 §

Maksettaessa takaisin matka- ja paikkalipun hintaa vähennetään toimitusmaksut ja muut maksut, joita lipun myyneellä rautatiellä voimassa olevat määräykset edellyttävät. Näitä maksuja ei vähennetä, jos takaisinmaksu johtuu rautatiestä.

Käsimatkatavaran kuljetus

19 §

Matkustajalla on oikeus kuljettaa mukanaan helposti kannettavia esineitä käsimatkatavarana, jos tämä ei ole ristiriidassa tull- tai muiden viranomais määräysten kanssa ja jos nämä esineet eivät likaa tai vahingoita vauhua tai toisten matkustajien tavaroita.

Käsimatkatavarana aikuisen matkalipulla saa kuljettaa 100 x 60 x 40 cm:n kokoisia tai pienempiä esineitä enintään kolme kolia yhteispainoltaan 35 kg, joista kaksi kolia maksettua, ja lapsen matkalipulla enintään kaksi kolia yhteispainoltaan 15 kg, joista yhden kollin maksettua. Käsimatkatavaran kokonaispainoa ja kollilukua laskettaessa ei huomioida pikkuesineitä, esim. salkkua, naisten käsilaukkaa tai kannettavaa tietokonetta.

Käsimatkatavarakollista, joka ylittää maksettua kuljetettavan kollimäärän, peritään matkatavaratariffin mukainen maksu. Jos matkustaja kuljettaa käsimatkatavaraa enemmän kuin mitä määräysten mukaan on sallittu, hänen on maksettava jokaisesta ylimääräisestä kollista matkatavaratariffin mukainen maksu kolminkertaisena. Jos matkustaja kieltäytyy maksamasta ylimääräisestä käsimatkatavarasta, rautatiellä on oikeus kieltäytyä sen kuljettamisesta.

Matkustajien on käytettävä käsimatkatavaran säilytykseen tähän tarkoitukseen varattuja tiloja.

20 §

Diplomaattipostia saa kuljettaa enintään 200 kg erillisessä vaunuosastossa, jossa diplomaattikuriiri matkustaa. 60 kg:n ylittävän määrän kuljetus maksetaan tariffin mukaan kuten matkatavaran kuljetus ja matkustajalle annetaan matkatavaramatkakirja, jossa on oltava merkintä "Matkatavara matkustajalla". Tässä tapauksessa matkustajalle ei anneta matkatavararahitikirjaa.

Kun urheilujoukkue matkustaa ampumakilpailuihin, matkustajajunassa saa kuljettaa käsimatkatavarana pistoolin- ja kiväärinpatruunoita metallirasioissa, jotka on pakattu puulaatikoihin. Patruunoita saa kuljettaa enintään 100 kg ja ainoastaan yhdessä vaunuosastossa. Yksi kolli saa painaa enintään 20 kg. Patruunoiden tulee olla siten pakattu-

ja, että vaunun turvallisuus on taattu. Vaunuosaston kaikki paikat on lunastettava, ja osastossa saavat matkustaa ainoastaan joukkueen jäsenet.

21 §

Rautatie ei vastaa käsimatkatavaran katoamisesta tai vahingoittumisesta.

Käsimatkatavaraa koskevat rajoitukset

22 §

Matkustajavaunussa ei saa kuljettaa seuraavia esineitä:

- 1) pahanhajuisia, tulenarkoja, helposti syttyviä, itsestään syttyviä, räjähdysherkkiä, myrkyllisiä, syövyttäviä tai radioaktiivisia aineita;
- 2) ladattuja aseita;
- 3) lintuja tai eläimiä, paitsi koiria ja kissoja;
- 4) esineitä, joiden kuljetus on tullimääräysten mukaan kielletty.

Käsimatkatavaraa koskevien rajoitusten rikkominen

23 §

Jos rautatie epäilee, että 22 §:n määräyksiä on rikottu, sillä on oikeus tarkastaa käsimatkatavara kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Jos rautatie toteaa, että 19 §:n, 20 §:n ja 22 §:n määräyksiä on rikottu, se toimii kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

24 §

Matkustajan on korvattava kaikki vahingot, jotka hän on aiheuttanut käsimatkatavaraa kuljettaessaan.

Koirien ja kissojen kuljetus

25 §

Matkustajalla on oikeus kuljettaa mukanaan koira tai kissa (yksi/matkustaja), mikäli eläinlääkinnälliset määräykset eivät kiellä kuljetusta. Koiria ja kissoja saa kuljettaa vain erillisessä vaunuosastossa, jolloin matkustajan ja hänen kanssaan yhdessä matkustavien on ostettava matka- ja paikkaliput vaunuosaston kaikille paikoille. Mikäli tällaisessa

tapauksessa kaikilla maksetuilla paikoilla on matkustaja, koiran tai kissan kanssa matkustavan on maksettava lisäksi koiran tai kissan kuljetuksesta puolet 2. luokan matkalipun hinnasta, mistä kirjoitetaan matkalippu. Mäki jollain maksetulla paikalla ei ole matkustajaa, lisämaksua koiran tai kissan kuljetuksesta ei suoriteta.

VR:n junissa koiria ja kissoja voidaan kuljettaa joko matkatavara-konduktöörivaunussa tai tähän tarkoitukseen varatuilla paikoilla. Kuljetuksesta kirjoitetaan matkatavararahetikirja. Matkustaja maksaa koiran ja kissan kuljetuksesta kahden matkatavarakollin (60 kg) maksun.

Vastuu vaunun vahingoittamisesta

26 §

Jos matkustaja vahingoittaa vaunua, hänen on korvattava vaunun omistajalle kaikki aiheuttamansa vahingot.

II MATKATAVARAN KULJETUS

27 §

Matkatavaraa kuljetetaan 1 §:n 1) -kohdassa luetelluilta RZD:n tariffiasemilta (lukuun ottamatta Zabaikalskin asemaa) Vainikkalan, Kouvolan, Lahden, Riihimäen ja Helsingin itsepalveluasemille sekä toisessa suunnassa Helsingin, Riihimäen, Lahden ja Kouvolan itsepalveluasemilta edellä mainitussa kohdassa luetelluille RZD:n tariffiasemille (lukuun ottamatta Zabaikalskin asemaa) sillä edellytyksellä, että matkustaja itse ottaa matkatavarat vastaan suoraan junaan tai tuo itse matkatavarat junaan kyseessä olevilla VR:n itsepalveluasemilla.

Matkatavaran kuljetusasiakirjat

28 §

Matkatavaralle laaditaan koko kuljetusmatkalle lähetysasemalta määräasemalle näiden Kuljetusehtojen liitteen 2 mallin mukainen matkatavararahetikirja. Matkatavararahetikirjalomakkeet painatetaan suomen ja venäjän kielellä ja täytetään lähetysmaan kielellä.

Matkatavaran kuljetettavaksi ottaminen

29 §

Matkatavara otetaan kuljetettavaksi ja lähetetään lähetysrautatien sisäisten määräysten mukaisesti.

Matkatavarana otetaan kuljetettavaksi matkustajan tavaroita kestävässä ja ehjässä päällyksessä, jossa lähetys säilyy vahingoittumattomana koko kuljetuksen ajan.

30 §

Lisäksi ilman päällystä otetaan matkatavarana kuljetettavaksi seuraavia esineitä, jos ne voidaan helposti ja nopeasti kuormata ja sijoittaa matkatavaravaunuun:

- 1) pyörätuoleja;
- 2) lastenvaunuja;
- 3) näyttämölavasteita, nuottitelineitä yms.;
- 4) enintään 3 metrin pituisia mittauslaitteita sekä työkaluja;
- 5) polkupyöriä;
- 6) enintään 3 metrin pituisia suksia ja muita urheiluvälineitä.

Ottaessaan matkatavaralähteyksen kuljetettavaksi lähetysasema täyttää 3osaisen matkatavararahetikirjan, jonka ensimmäinen osa annetaan matkustajalle.

Matkatavaralähteyksen hinnoittelupaino

31 §

Matkatavaralähteyksen pienin hinnoittelupaino on 30 kg. Matkatavaran painaessa yli 30 kg, kuljetusmaksu on kaksinkertainen, ja yli 60 kg, kuljetusmaksu on kolminkertainen jne., lukuun ottamatta seuraavia esineitä, joiden kuljetusmaksu peritään seuraavasti:

- 1) VR:llä 1 - 300 km matkan mukaan:
 - suksiparista (sauvoineen) 30 kg:lta;
 - polkupyörästä ja lastenvaunuista 60 kg:lta;
 - tandempolkupyörästä 120 kg:lta;
 - pyörätuolista 0 kg:lta.
- 2) RZD:llä:
 - polkupyörästä, lastenvaunuista, pyörätuolista, urheilukelkoista ja suksiparista (sauvoineen) 30 kg:lta.

Matkatavarakollin paino

32 §

Matkatavarakollin paino saa olla enintään

30 kg (lukuun ottamatta 30 §:ssä lueteltuja esineitä, joita ei voida jakaa osiin).

Yhdellä lipulla kuljetettavan matkatavaran paino

33 §

Yhdellä lipulla kuljetettavaksi luovutetun matkatavaran kokonaispaino saa olla enintään 90 kg. Jos useampi henkilö matkustaa samalla lipulla, lisääntyy edellä mainittu paino ryhmän jäsenten lukumäärän mukaisesti.

Matkatavarasta suoritetaan kaksinkertainen maksu, jos sen paino ylittää yhdellä lipulla kuljetettavaksi luovutetun matkatavaran painorajan.

Jos matkatavaravaunussa on tilaa ja jos siitä ei ole haittaa muiden matkustajien matkatavaralle, voidaan yhden henkilön lipulla jättää matkatavaraa kuljetettavaksi enemmän kuin 90 kg.

Matkatavaraa koskevat rajoitukset

34 §

Matkatavarana kielletään kuljettamasta:

1) tulenarkoja, helposti syttyviä, itsestään syttyviä, räjähdysherkkiä, myrkyllisiä, syövyttäviä ja radioaktiivisia aineita, samoin kuin tuliaseita, ampumatarvikkeita ja esineitä, jotka voivat tuottaa vahinkoa muiden matkustajien matkatavaralle tai rautatielle;

2) tartunnan aiheuttavia ja pahanhajuisia tavaroita;

3) kultaa, hopeaa, platinaa ja niistä valmistettuja esineitä, arvopapereita, metalli- ja setelirahoja, aitoja helmiä, jalokiviä ja muita arvoesineitä sekä taide-esineitä;

4) lintuja ja eläimiä, paitsi koiria ja kissoja;

5) Venäjän postilaitoksen yksinoikeuteen kuuluvia tavaroita (ks. näiden Kuljetusehtojen 4 artiklan 1 §:n 1) kohta).

Matkatavaran lähettäjä on vastuussa tämän pykälän määräysten rikkomisesta.

Hankintaetu

35 §

Matkustaja voi halutessaan ilmoittaa kulje-

tettavaksi jätettävän matkatavaran hankintaedun. Hankintaedun ilmoittamisesta peritään maksu. Maksu on 0,10 euroa matkatavaralle ilmoitetun hankintaedun jokaiselta 10 eurolta. Vähimmäismaksu hankintaedun ilmoittamisesta on 12,00 euroa.

Matkatavaran luovutus

36 §

Matkatavara luovutetaan matkatavararahtikirjan esittäjälle. Rautatie ei ole velvollinen varmistamaan, onko matkatavararahtikirjan esittäjällä oikeus saada matkatavara haltuunsa.

37 §

Kun juna, jonka vaunuun matkatavara oli jätetty kuljetettavaksi, on saapunut, matkatavararahtikirjan esittäjällä on oikeus vaatia matkatavara luovutettavaksi hänelle määräämällä heti, kun se on purettu junasta ja tulli- ja muut viranomaismuodollisuudet on hoidettu.

38 §

Matkatavararahtikirjan puuttuessa rautatie on velvollinen luovuttamaan matkatavaran vain silloin, kun matkatavaraa vaativa henkilö voi todistaa siihen oikeutensa. Jos tätä todistusta ei pidetä riittävänä, matkatavara luovutetaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

39 §

Matkatavara luovutetaan sillä määrääsemällä, joka on merkitty matkatavaramatkakirjaan. Kuitenkin, jos matkatavararahtikirjan esittäjä on esittänyt vaatimuksensa ajoissa ja mikäli olosuhteet sen sallivat eikä se ole tulli- tai muiden viranomaismääräysten vastaista, matkatavara voidaan luovuttaa takaisin lähetyksasemalla tai luovuttaa jollakin väliasemalla matkatavararahtikirjaa vastaan. Tällöin matkustajan on esitettävä matkalipunsa.

40 §

Matkatavararahtikirjan esittäjällä, joka ei ole saanut matkatavaraansa 37 §:ssä mainituilla ehdoilla, on oikeus vaatia, että matka-

tavararahtikirjaan tehdään siitä merkintä.

41 §

Muissa tapauksissa matkatavara luovutetaan luovuttavalla rautatiellä voimassa olevien määräysten mukaisesti.

42 §

Luovuttaessaan matkatavaraa määräasema perii vastaanottajalta kuljetuksen aikana ja määräasemalla syntyneet kustannukset.

Matkatavaraa koskevien rajoitusten rikkominen

43 §

Jos rautatie epäilee, että 34 §:n määräyksiä on rikottu, sillä on oikeus tarkastaa matkatavara kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

44 §

Jos 34 §:ssä mainittuja määräyksiä on rikottu, matkatavaran lähettäjä on velvollinen maksamaan matkatavaran tarkastuskulut. Lisäksi hän on velvollinen maksamaan virhemaksuna viisinkertaisen matkatavaran kuljetusmaksun rikkomuksen havainneen rautatien kuljetusosuudelta, mikäli rikkomuksen havainneen rautatien valtion kansallinen lainsäädäntö sitä edellyttää. Matkatavaran lähittäjän on myös korvattava kaikki ne vahingot, joita rautatielle on aiheutunut 34 §:n määräysten rikkomisesta.

Jos mainittuja määräyksiä on rikottu, matkatavaran suhteen menetellään sen valtion kansallisen lainsäädännön mukaisesti, jonka rautateilla 34 §:ssä mainittujen määräysten rikkominen on havaittu.

III KIITOTAVARAN KULJETUS

45 §

Kiitotavaraa kuljetetaan suunnassa Moskova – Helsinki ja Pietari – Helsinki RZD:n junilla.

Kiitotavaran kuljetusasiakirjat

46 §

Kiitotavaralle laaditaan koko kuljetusmat-

kalle lähetysasemalta määräasemalle näiden Kuljetusehtojen liitteen 3 mallin mukainen kiitotavararahtikirja. Kiitotavararahtikirjalomakkeet painatetaan suomen ja venäjän kielellä ja täytetään lähetysmaan kielellä.

Kiitotavaran kuljetettavaksi ottaminen

47 §

Kiitotavarana otetaan kuljetettavaksi tavaroita, jotka voidaan kuljettaa matkatavara-vaunussa. Kiitotavara otetaan kuljetettavaksi kestävässä ja ehjässä päällyksessä, jossa lähetys säilyy vahingoittumattomana koko kuljetuksen ajan.

48 §

Kiitotavara otetaan kuljetettavaksi, jos matkatavara-vaunussa on tilaa ja jos se ei estä matkatavaroitten kuljetusta.

Rajoitus ei koske sopimuksilla yritysten käyttöön luovutettua tilaa.

49 §

Jätettäessä kiitotavaraa kuljetettavaksi täytetään jokaista kiitotavaralähetystä varten kiitotavararahtikirja.

Kiitotavararahtikirja muodostuu kolmesta osasta:

- KIITOTAVARARAHTIKIRJA (lähettäjä varten);
 - KIITOTAVARAMATKAKIRJA (määräasemaa varten);
 - KIITOTAVARARAHTIKIRJAN KANTA (lähetysasemaa varten).
- Kiitotavararahtikirjassa ilmoitetaan seuraavat tiedot:
- 1) lähetys- ja määräaseman nimi;
 - 2) tavarán nimi ja päällyys;
 - 3) kollien lukumäärä ja kunkin kollin paino;
 - 4) hankintaedun määrä;
 - 5) lähittäjän ja vastaanottajan nimi ja tarkka osoite;
 - 6) bruttopaino.

50 §

Jokaiseen kuljetettavaksi jätettyyn kiitotavarakolliin lähettäjä merkitsee selvästi seuraavat tiedot:

- 1) lähettäjän nimi ja tarkka osoite;
- 2) vastaanottajan nimi ja tarkka osoite;
- 3) lähetysasema ja -rautatie;
- 4) määräasema ja -rautatie;
- 5) kollimerkinnyt.

Jättäessään kiitotavaraa kuljetettavaksi lähettäjä antaa lähetysasemalle kiitotavaran mukana lähetettäväksi asiakirjat, jotka ovat välttämättömiä tullin tai muun viranomaisen edellyttämien muodollisuuksien hoitamiseksi.

Jos tullimuodollisuuksien hoitamista varten tarvittavat asiakirjat ovat raja-aseman tullissa, lähettäjä mainitsee kiitotavararahtikirjassa kunkin asiakirjan numeron ja antopäivän, samoin kuin tullin ja raja-aseman, missä asiakirjat ovat.

Lähettäjän on hoidettava tullimuodollisuudet ennen kiitotavaran lähettämistä.

Lähettäjä on vastuussa rautatielle kaikista niistä vahingoista, jotka johtuvat asiakirjojen puuttumisesta tai puutteellisuudesta tai lähettäjän antamien tietojen virheellisyydestä.

Kiitotavaran hinnoittelupaino

51 §

Kiitotavarylähetyksen pienin hinnoittelupaino on 20 kg. Tämän painorajan ylityksessä kuljetuksesta peritään maksu jokaiselta alkavalta 10 kg:lta, lukuun ottamatta päällyksettä kuljetettavia esineitä, joiden kuljetuksesta peritään maksu seuraavasti:

- 1) RZD:llä:
 - suksiparista (sauvoineen) 10 kg:lta;
 - polkupyörästä, lastenvaunuista, pyörätuolista, urheilukelkoista 20 kg:lta;
 - moottoripyörästä ja mopedista 150 kg:lta;
 - sivuvaunullisesta moottoripyörästä 200 kg:lta.
- 2) VR:llä:
 - polkupyörästä 70 kg:lta;
 - tandempolkupyörästä 100 kg:lta;
 - mopedista todellisen painon mukaan, kuitenkin vähintään 150 kg:lta;
 - moottoripyörästä todellisen painon mukaan, kuitenkin vähintään 200 kg:lta.

Kiitotavarakollin suurin sallittu paino

52 §

Kuljetettaessa kiitotavaraa yksi kolli saa

painaa enintään 165 kg.

Jos kiitotavarakollin paino ylittää edellä mainitun painon, kuljettamisesta on sovittava molempien rautateiden kesken tapauskohtaisesti. Jos kuljetetaan yli sallitun painoista kiitotavaraa, lähettäjän (vastaanottajan) on itse hoidettava kiitotavaran kuormaus (purkaminen). Mikäli lähettäjä (vastaanottaja) ei pysty itse hoitamaan kuormaus (purkamista), rautatie suorittaa nämä toimenpiteet erillisen sopimuksen perusteella.

Kiitotavaraa koskevat rajoitukset

53 §

Kiitotavarana kielletään kuljettamasta:

1) tulenarkoja, helposti syttyviä, itsestään syttyviä, räjähdysherkkiä, myrkyllisiä, syövyttäviä ja radioaktiivisia aineita, samoin kuin tuliaseita, ampumatarvikkeita ja esineitä, jotka voivat tuottaa vahinkoa muulle kuljetettavalle matka- tai kiitotavaralle taikka rautatielle;

2) tartunnan aiheuttavia ja pahanhajuisia tavaroita;

3) kultaa, hopeaa, platinaa ja niistä valmistettuja esineitä, arvopapereita, metalli- ja setelirahoja, aitoja helmiä, jalokiviä ja muita arvoesineitä sekä taide-esineitä;

4) lintuja ja eläimiä;

5) Venäjän postilaitoksen yksinoikeuteen kuuluvia tavaroita (ks. näiden Kuljetusehtojen 4 artiklan 1 §:n 1) kohta).

Kiitotavaran lähettäjä on vastuussa tämän pykälän määräysten rikkomisesta.

Hankintaetu

54 §

Jättäessään kiitotavaraa kuljetettavaksi lähettäjä on ilmoitettava sen hankintaetu. Hankintaedun ilmoittamisesta peritään maksu. Maksu on 0,10 euroa kiitotavaralle ilmoitetun hankintaedun jokaiselta 10 euroolta. Vähimmäismaksu hankintaedun ilmoittamisesta on 12,00 euroa.

Kiitotavaran luovutus

55 §

Kiitotavara voidaan luovuttaa kiitotavara-

matkakirjassa mainitulle vastaanottajalle tai hänen valtuuttamalleen henkilölle. Valtakirja laaditaan sen maan kansallisen lainsäädännön mukaisesti, missä kiitotavaran luovutus tapahtuu.

Kiitotavaran vastaanottavan henkilön on esitettävä asiakirja, joka todistaa hänen henkilöllisyytensä.

Vastaanottaja vahvistaa kiitotavaramatkakirjan kääntöpuolelle tekemällään kuittauksella kiitotavaran vastaanoton.

56 §

Kiitotavaran saavuttua aseman on ilmoitettava siitä vastaanottajalle viimeistään seuraavana päivänä. Ilmoituksen lähettämisestä peritään luovuttavalla rautatiellä voimassa olevien sisäisten määräysten mukainen maksu.

57 §

Muissa tapauksissa kiitotavara luovutetaan luovuttavalla rautatiellä voimassa olevien määräysten mukaan.

58 §

Luovuttaessaan kiitotavaraa määräasema veloittaa vastaanottajalta kuljetuksen aikana ja määräasemalla syntyneet kustannukset.

Kiitotavaran kuljetusmääräajat

59 §

Kiitotavaran kuljetusmääräajat eivät saa ylittää seuraavia määräaikoja:

1) toimitusaika (kuljetettavaksi ottamiseen ja vastaanottajalle luovuttamiseen varattu aika) - 1 vrk;

2) kuljetusaika jokaista alkavaa 500 tariffikilometriä kohti - 1 vrk.

Kuljetusmääräajan laskeminen alkaa kiitotavaran kuljetettavaksi ottamispäivää seuraavana päivänä klo 00.00 ja se lasketaan todelliselta kuljetusmatkalta kiitotavaran lähetys- ja määräaseman välillä. Toimitusaika laskeaan vain kerran.

Kuljetusmääräajan laskeminen keskeytyy:

1) tulli- ja viranomaismuodollisuuksien hoitamisen ajaksi;

2) sellaisen rautatiestä johtumattoman liikennekatkoksen ajaksi, joka tilapäisesti estää kuljetuksen alkamisen tai jatkumisen rautatiellä;

3) kiitotavaran tarkastukseen liittyvien toimenpiteiden ajaksi, jos tarkastuksen tuloksena todetaan, että lähetys ei vastaa kiitotavara-rahtikirjan tietoja.

Kuljetusmääräaikaa on noudatettu, jos määräasema on ennen kuljetusmääräajan päättymistä ilmoittanut vastaanottajalle lähetys- saapumisesta ja lähetys on ollut valmis luovutettavaksi vastaanottajalle.

Kiitotavaraa koskevien rajoitusten rikkominen

60 §

Jos rautatie epäilee, että 53 §:n määräyksiä on rikottu, sillä on oikeus tarkastaa kiitotavara kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

61 §

Jos 53 §:ssä mainittuja määräyksiä on rikottu, kiitotavaran lähettäjä on velvollinen:

1) maksamaan kiitotavaran tarkastuskulut;
2) maksamaan virhemaksuna viisinkertaisen kiitotavaran kuljetusmaksun rikkomuksen havainneen rautatien kuljetusosuudelta, mikäli rikkomuksen havainneen rautatien valtion kansallinen lainsäädäntö sitä edellyttää;

3) korvaamaan kaikki rautatielle aiheutuneet vahingot, jotka ovat syntyneet 53 §:n määräysten rikkomisen seurauksena.

Jos 53 §:n määräyksiä on rikottu, kiitotavaran suhteen menetellään sen valtion kansallisen lainsäädännön mukaisesti, jonka rautatiellä rikkominen on havaittu.

IV AUTOJEN KULJETUS

62 §

Autoja kuljetetaan matkustajajunissa välillä Helsinki - Moskova - Helsinki näiden Kuljetusehtojen liitteen 4 määräysten mukaisesti.

V RUUMIINKULJETUS

63 §

Jättäessään kuljetettavaksi ruumiin arkkui- neen lähettäjän on lähetysasemalla esitettävä paikallisilta hallinto- ja terveystoimaisilta saatu kuljetuslupa sekä konsulaatista saatu selvitys, ettei arkussa ole asiaankuulumattomia esineitä. Ruumis kuljetetaan huolellisesti

umpeen juotetussa metalliarkussa, joka on sijoitettu puulaatikkoon, ja puulaatikon tyhjäksi jäänyt osa on täytetty sahanpuruilla, hiilimurskalla, turpeella, kalkilla tms.

Ruumiinkuljetukselle laaditaan matkatavararahetikirja.

Ruumiinkuljetus on mahdollista matkatavaravaunussa Helsingistä Viipuriin, Pietariin ja Moskovaan. Moskovasta, Pietarista ja Viipurista ruumiinkuljetus on mahdollista matkatavaravaunussa Vainikkalaan ja Helsinkiin.

Maksu ruumiinkuljetuksesta peritään 300 kg:lta matkatavaratariffin mukaan.

Ruumiinkuljetuksella on oltava junassa saattaja, ja hänellä on oltava matka- ja paikkalippu.

VI TILAUSLIIKENNE

64 §

Asiakas (luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö) voi tilata omaan käyttöönsä junia, matkustaja-, salonki-, matkatavara- ja ravintolavaunuja. Tilaukset tehdään rautateille. Junien ja vaunujen toimitus- ja käyttöehdot asiakas sopii sen rautatien kanssa, jolle tilaus on tehty.

3 artikla

TAVAROIDEN KULJETUS

1 §

Näitä Kuljetusehtoja sovelletaan Suomen ja Venäjän rautatieyhdysliikenteen rahtikirjoilla lähetettävissä tavarakuljetuksissa.

2 §

Tavaroita kuljetetaan ilman raja-asemilla tapahtuvaa siirtokuormausta kaikkien niiden VR:n ja RZD:n rautatieasemien (jäljempänä asemat) välillä, jotka on rautatien sisäisessä liikenteessä avattu tavaraliikenteelle.

3 §

Lähetyksrautatie on velvollinen lähettämään ja vastaanottamaan rautatie vastaanottamaan tavaransa sen raja-aseman kautta, jonka lähettäjä on merkinnyt rahtikirjaan.

4 §

Vaunun suurin sallittu akselipaino on 22,5

tonnia. Jos vaunun akselipaino ylittää 22,5 tonnia, tällaisesta kuljetuksesta on sovittava lähetyksrautatien kanssa.

5 §

Tavaroiden kuljetus konteissa tapahtuu Konttien kuljetusmääräysten (näiden Kuljetusehtojen liite 5) mukaisesti.

6 §

Tavarakuljetukset hoidetaan seuraavien raja-asemien kautta:

VR	RZD	
Vainikkala	Buslovskaja	
Imatrankoski		Svetogorsk
Niirala	Värtsilä	
Vartius	Kivijärvi	
Näiden raja-asemien kautta kuljetetaan seuraavia tavaralähetyksiä:		
Vainikkala-Buslovskaja	Kaikki vaunukuorma-, kontti- ja kappaletavaralähetykset	
Imatrankoski-Svetogorsk	Vaunukuormalähetykset VR:n asemille	
Niirala-Värtsilä	Vaunukuormalähetykset	
Vartius-Kivijärvi	Vaunukuormalähetykset	

4 artikla

TAVARAT, JOITA EI OTETA KULJETETTAVAKSI

1 §

Kuljetettavaksi ei oteta:

1) esineitä ja tavaroita, joiden kuljetus on Venäjän postilaitoksen yksinoikeutena (kaikki kirjelähetykset, rahaosoitukset ja postipaketit);

2) tavaroita, joita kokonsa, painonsa tai muiden ominaisuuksiensa vuoksi ei voida kuljettaa, vaikka se johtuisi vain toisen rautatien liikkuvan kaluston tai laitteiden teknisistä erityisominaisuuksista;

3) tavaroita, joiden kuljetukset on lakien tai yleisen järjestyksen vuoksi kielletty vaikka vain toisessa maassa, jonka rautatiet osallistuvat näihin kuljetuksiin;

4) lähetyksiä, joiden paino ylittää vaunun tai kontin suurimman sallitun kantavuuden, ottaen huomioon näiden Kuljetusehtojen 3

artiklan 4 §:n mukaisen vaunun suurimman sallitun akselipainon;

5) räjähtäviä ammuksia tai tuli- ja ampu-asetarvikkeita, lukuun ottamatta metsästys- ja urheilukäyttöön tarkoitettuja;

6) räjähdysaineita, puristettuja, nesteytettyjä tai paineen alaisena liuotettuja kaasuja, itsestään syttyviä aineita tai radioaktiivisia aineita, jos niitä ei ole mainittu Suomen ja Venäjän rautatieyhdyshyönteessä sovellettavissa vaarallisten aineiden kuljetusmääräyksissä;

7) kappaletavarana kuljetettavia tavaroita, joiden kollipaino on alle 10 kg; tämä rajoitus ei koske niitä tavaroita, joiden kollitilavuus on yli 0,1 m³.

2 §

Jos kuljetussopimusta toteutettaessa huomataan, että on lähetetty tavaroita, joiden kuljetus ei ole sallittua, niiden suhteen toimitaan sen valtion kansallisen lainsäädännön mukaisesti, jonka rautateillä määräysten rikominen on todettu.

5 artikla

ERITYISEHDON KULJETETTAVAT TAVARAT

1 §

Vaaralliset aineet kuljetetaan Suomen ja Venäjän rautatieyhdyshyönteessä sovellettavien vaarallisten aineiden kuljetusmääräysten mukaisesti.

Jos kuljetussopimusta toteutettaessa havaitaan, että tavara, jonka kuljetus on sallittu noudattamalla ensimmäisessä kappaleessa mainittujen määräysten erityisehtoja, on otettu kuljetettavaksi oikealla nimellä, mutta noudattamatta kyseessä olevia ehtoja, niin tämän tavarahan kuljetus keskeytetään ja sen suhteen menetellään sen maan lakien mukaan, missä tavarahan kuljetus on keskeytetty.

2 §

Helposti pilaantuvat tavarat kuljetetaan Helposti pilaantuvien tavaroiden kuljetusmääräysten (näiden Kuljetusehtojen liite 6) mukaisesti.

3 §

Alla lueteltuja tavaroita otetaan kuljetettavaksi vasta sen jälkeen kun rautatiet ovat tästä etukäteen sopineet keskenään:

1) kuormautettujen ylittävät tavarat;

2) suurkuorma- ja syväkuormausta vaunuissa kuljetettavat tavarat;

3) tavarat, joiden kollipaino on 30 tonnia tai suurempi, tai jos yhden kollin paino ylittää Suomen ja Venäjän rautatieyhdyshyönteessä sovellettavissa kuormaustääräyksissä määritellyn painon;

4) avovaunuissa kuljetettavat tavarat, joiden kollipaino on alle 100 kg;

5) tavarat, joiden pituus on 18 metriä tai enemmän;

6) tavarat, joiden kuormausta ja kiinnitystapa ei ole esitetty Suomen ja Venäjän rautatieyhdyshyönteessä sovellettavissa kuormaustääräyksissä;

7) tavarat, joiden kuormausta tai kuljettaminen tuottaa vaikeuksia toisen kuljetukseen osallistuvan rautatien liikkuvan kaluston tai laitteiden teknisten erityisominaisuuksien takia;

8) Sahalinin saaren asemille kuljetettavat tavarat. Tällaisten tavarakuljetusten sopimista varten lähettäjän on esitettävä lähetyksrautatieelle seuraavat tiedot:

- huolitsijan, rahtiagentin tai muun maksajan nimi, jolla on sopimus RZD:n kanssa rautatiekuljetuksesta;

- tavarahan nimi;

- tavarahan paino tonneina;

- vaunujen lukumäärä;

- vastaanottaja;

- kuljetusajankohta.

Alakohdissa 1—6 mainittujen tavaroiden kuljetusehtojen sopimista varten lähettäjän on esitettävä lähetyksrautatieelle ajoissa ennen tavaroiden lähettämistä tavarahan painoa ja tärkeimpiä mittoja koskevat tiedot sekä tavarahan kuormausta ja kiinnittämistä koskevat piirustukset ja lujuuslaskelmat. Erikoiskuljetusanomusten käsittelyaika lähetyks- ja määrärautatieellä on yhteensä 2—4 viikkoa.

4 §

Omilla pyörillään kuljetettava tavara (rautatien liikkuva kalusto) otetaan kuljetettavaksi, jos lähetyksrautatie on todennut liikkuvan kaluston kulkukelpoisuuden, mistä tämän on tehtävä merkintä rahtikirjan kenttään 93

"Rautatien merkintöjä".

Jos liikkuva kalusto omilla pyörillään tarvitsee kuljetuksen aikana saattajan, on se lähettäjän asetettava.

6 artikla

TAVARAN SAATTAJAT

1 §

Lähettäjän tai vastaanottajan asettamien saattajien seuraamina kuljetetaan tavaroita, jotka on mainittu näiden Kuljetusehtojen 5 artiklan 4 §:ssä ja näiden Kuljetusehtojen liitteen 6 3 §:n toisessa kappaleessa, tai muita tavaroita, joiden saattamiseen lähetyksrautatie on antanut lähettäjälle tämän pyytämän luvan sovituaan siitä määrärautatien kanssa.

Jos sisäisten määräysten mukaisesti myös muita tavaroita on kuljetettava saattajien seuraamina ja vartioituina, lähettäjä tai vastaanottaja on velvollinen varmistamaan tällaisten tavaroiden saattamisen. Tällöin määrärautatieellä saattajien seuraamana kuljetettavan tavaravastaanottajan on varmistettava tavaravastaanottajan määrärautatien vastaanottavalta raja-asemalta määräasemalle.

Tavarat, joilla on saattaja, kuljetetaan vaunukuorma- tai konttilähetyksinä.

Jos tavaravastaanottaja ja vastaanottaja ovat sopineet keskenään, sallitaan, että lähettäjän saattaja seuraa tavaraa raja- tai väliasemalle, ja vastaanottajan saattaja tältä asemalta määräasemalle, mistä lähettäjä tekee merkinnän rahtikirjaan.

Jos lähettäjän tai vastaanottajan asettamalta saattajalta puuttuu lupa valtakunnan rajan ylittämiseen, vaunujen luovutus tapahtuu raja-asemien välillä ilman saattajaa.

Tällöin luovuttavan rautatien raja-asema kiinnittää lähettäjän asettaman saattajan läsnäollessa vaunuun sinetit tarkastamatta tavaravastaanottajan määrää tai laatua. Vastuu tavaravastaanottajan painosta ja kadusta sekä kaikki näiden tavaroiden kuljetussopimuksia koskevat korvausvaatimukset hoidetaan tavaravastaanottajan ja vastaanottajan kesken.

2 §

Toisen maan alueella matkustettaessa tavaravastaanottajien on noudatettava sen maan tulli-, passi-, rautatie- ja muita määräyksiä.

3 §

Maksu saattajien matkasta lasketaan ja peritään näiden Kuljetusehtojen 12 ja 18 artiklojen mukaisesti.

4 §

Saattajan asettanut lähettäjä tai vastaanottaja vastaa vahingosta, jonka saattaja aiheuttaa rautatielle.

7 artikla

RAUTATEIDEN KULJETUS- VELVOLLISUUS

1 §

VR ja RZD ovat velvollisia kuljettamaan kaikkia näiden Kuljetusehtojen mukaan kuljetettavaksi sallittuja tavaroita, jos

- 1) lähettäjä noudattaa näiden Kuljetusehtojen määräyksiä;
- 2) kuljetusta eivät estä sellaiset seikat, joita rautatie ei voi välttää tai poistaa.

2 §

Rautatie on velvollinen viipymättä lähettämään tavarat, jotka se on ottanut kuljetettavaksi. Poikkeuksena ovat tapaukset, jolloin lähetyksrautatieellä voimassa olevissa määräyksissä on säännelty, että tämän rautatien lähetyksasemat ovat velvollisia ottamaan tavaroita ennakolta säilytettäväksi, jos niitä ei voida lähettää viipymättä.

3 §

Tavarat luovutetaan ja otetaan kuljetettavaksi sekä lähetetään lähetyksrautatien sisäisten määräysten mukaisesti. Tavarat kuljetetaan vaunukuorma-, kappaletavara- tai konttilähetyksinä.

Vaunukuormalähetys on yhdellä rahtikirjalla lähetettävä tavarakerä, jonka kuljettamiseen näiden Kuljetusehtojen määräysten perusteella tarvitaan tai lähettäjän pyynnöstä varataan erillinen vaunu.

Kappaletavarylähetys on yhdellä rahtikirjalla lähetettävä tavarakerä, jonka paino ei ylitä 20 000 kg eikä tilavuus yhtä kolmasosaa vaunun tilavuudesta. Kappaletavarylähetyksen kollipaino:

- katetuissa vaunuissa kuljetettaessa vähin-

tään 10 kg ja enintään 1 500 kg. Yli 75 kg:n painoiset kollit on pakattava siten, että niiden koneellinen purkaminen vaunusta on mahdollista;

- avovaunuissa kuljetettaessa vähintään 100 kg ja enintään 10 000 kg.

Konttilähetys on yhdellä rahtikirjalla yleis- tai erityiskontissa lähetettävä tavaraerä tai tyhjä kontti.

Lähetäjän on rastitettava rahtikirjan kentässä 21 "Lähetysten laji: "Kpl-tavara", "Vaunuormo" tai "Kontti"."

Kuljetettavaksi ei saa ottaa samaan vaunuun:

- useita vaunuormalähetystyksiä;
- vaunuormalähetystä yhdessä kappale-tavaralähetysten kanssa;
- vaunuormalähetystä yhdessä konttilähetysten kanssa;
- konttilähetystä yhdessä kappale-tavaralähetysten kanssa.

4 §

Jos yleinen etu tai rautatien liikenteenhoitoon liittyvät syyt niin vaativat tai jos syntyy olosuhteet, joita rautatie ei voi estää ja joiden poistaminen ei ole riippuvainen rautatiestä (esim. luonnonvoimat), VR tai RZD voi määrätä:

- 1) että liikenne on keskeytettävä kokonaan tai osittain;
- 2) että joitakin tavaroita ei väliaikaisesti oteta kuljetettavaksi tai ne otetaan kuljetettavaksi tietyin ehdoin;
- 3) että joidenkin tavaroiden kuljetuksille annetaan väliaikaisesti etusija.

Tällaiset määräykset on julkaistava, jos sisäiset määräykset edellyttävät sitä. Rautatie, joka on asettanut edellä mainitun rajoituksen, on velvollinen ilmoittamaan kirjallisesti tästä toiselle rautatielle viimeistään seitsemän vuorokautta ennen rajoituksen voimaantulusta sekä tiedottamaan ajoissa myös rajoituksen peruuttamisesta.

Kumpikin rautatie voi kieltäytyä ottamasta tavaraa kuljetettavaksi, jos kuljetusta on rajoitettu edellä mainitun määräyksin.

8 artikla

RAHTIKIRJA. RAHTIKIRJAN TÄYTTÖ

Rahtikirjan sisältö ja muoto

1 §

Luovuttaessaan tavarahan kuljetettavaksi lähetäjän on annettava lähetysasemalle jokaista tavaralähetystä varten näiden Kuljetusehtojen liitteessä 7 esitetyn mallin mukainen rahtikirja, joka on täytetty Suomen ja Venäjän rautatieyhdyshäliikenteen rahtikirjan täyttö-ohjeiden mukaisesti (näiden Kuljetusehtojen liite 8).

Rahtikirja muodostuu seuraavista osista:
osa 1 - RAHTIKIRJA vastaanottajalle
osa 2 - MATKAKIRJA määrärautatielle
osa 3 - MATKAKIRJA lähetysrautatien raja-asemalle

osa 4 - MATKAKIRJA lähetysasemalle
osa 5 - RAHTIKIRJAN KAKSOISKAPPALE lähetäjälle

Lähetettäessä tavaroita Suomesta rahtikirjan liitteenä on rahtikirjan mallin mukainen "VAUNULISTA määräasemalle" (seuraa lähetystä määräasemalle ja jää tälle asemalle).

Kuljetettaessa tavaroita Suomen ja Venäjän rautatieyhdyshäliikenne-rahtikirjalla osoitettuna niiden muiden maiden rautateiden asemille, jotka osallistuvat kuljetuksiin ja soveltavat näitä Kuljetusehtoja, lähetäjä liittää rahtikirjaan tarpeellisen määrän näiden Kuljetusehtojen liitteenä 9 olevan mallin mukaisia matkakirjan lisäkappaleita, jotka on tarkoitettu kauttakuljetusrataiden luovuttaville raja-asemille varten. Matkakirjan lisäkappaleelle annetaan sama numero, joka on rahtikirjalla.

2 §

Rahtikirjalomakkeet painatetaan suomen ja venäjän kielellä. Suomen ja venäjän kielen lisäksi voidaan kenttien otsikkoteksteissä käyttää jotain kolmatta kieltä. Kolmikielisen rahtikirjan valmistuskustannuksista vastaa tällaisten rahtikirjojen tilaaja.

Rahtikirjalomakkeet painatetaan valkoiselle A4-kokoiselle paperille sinisellä värillä. Rahtikirjalomakkeiden painattamisessa saa käyttää vesileimapaperia ja rahtikirjalomakkeisiin saa painattaa rahtikirjan numeron valmiiksi ja käyttää mikrokirjoitusta.

Rahtikirjalomakkeessa osaa ilmoittavan numeron yläpuolelle ja matkakirjan lisäkappaleeseen painatetaan lähetysrautatien tunnus (kirjaintunnus tai logo).

Rahtikirja voidaan korvata sähköisellä kuljetusasiakirjalla, jos lähettäjä, vastaanottaja ja rautatiet ovat tästä tapauskohtaisesti sopineet.

Kuljetusnopeus

3 §

Lähettäjä valitsee, kuljetetaanko tavara rahti- vai pikatavarana RZD:llä.

VR:llä tavaroita ei kuljeteta pikatavarana.

Jos lähettäjä haluaa, että tavara kuljetetaan RZD:llä pikatavarana, hänen on tehtävä rahtikirjan kenttään 4 "Lähettäjän erityisiä ilmoituksia" seuraava merkintä: "Kuljetettava RZD:llä pikatavarana".

Rahtikirjan täyttö ja korjaus

4 §

Lähettäjä täyttää rahtikirjan sekä lähetysettä määrämään kielellä. Jos lähettäjä ei ole täyttänyt rahtikirjaa määrämään kielellä, käännöksen suorittaa hänen puolestaan määrärautatien raja-asema.

Rahtikirjaan merkittävät tiedot kirjoitetaan käsin tai koneella selvästi, pysyvästi ja samansisältöisesti rahtikirjan kaikkiin osiin. Lähettäjän ja lähetyksrautatien on merkittävä kaikki rahtikirjalomakkeessa tarvittavat tiedot asianomaisiin kenttiin.

Lähettäjä täyttää kaikki kentät lukuun ottamatta vahvennetulla viivalla ympäröityjä kenttiä.

Rahtikirjaan lyötävien leimojen on oltava luettavissa.

Lähettäjän rahtikirjaan merkitsemissä tiedoissa ei saa olla korjauksia. Poikkeustapauksessa lähettäjä voi tehdä korjauksia enintään rahtikirjan yhteen kenttään tai kahteen kenttään, jos ne sisällöltään liittyvät toisiinsa. Tällöin lähettäjän on varmennettava tekemänsä korjaus allekirjoituksellaan ja leimalla.

Rautatien rahtikirjaan merkitsemien tietojen muutokset ja lisäykset tehdään asianomaisen rautatievirkaileijan allekirjoittamina ja ne varmennetaan aseman leimalla.

5 §

Lähettäjän on Suomen ja Venäjän rautatieyhdysliikenne-rahtikirjan täyttöohjeiden mukaisesti ilmoitettava rahtikirjassa:

1) Lähetysasema ja -rautatie.

2) Määräasema ja -rautatie.

3) Raja-asemat, joiden kautta tavara on kuljetettava. Lähettäjän merkitsemät raja-asemat määrittelevät kuljetusreitit.

4) Lähettäjän nimi ja osoite ja sen henkilön allekirjoitus, joka luovuttaa tavaran kuljetettavaksi.

Lähettäjänä saa olla vain yksi luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö.

Lähettäjän allekirjoitus voidaan tehdä leimasimella, jos lähetyksmaaan lait sen sallivat.

Jos tavaran lähettäjänä on luonnollinen henkilö, ilmoitetaan hänen etu- ja sukunimensä ja osoitteensa.

5) Vastaanottajan nimi ja osoite.

Vastaanottajana saa olla vain yksi luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö.

Jos tavaran vastaanottajana on luonnollinen henkilö, ilmoitetaan hänen etu- ja sukunimensä ja osoitteensa.

6) Tiedot kuljetusmaksujen maksajista.

7) Tavarán nimi ja koodi.

8) Tavarán paino ja kolloien lukumäärä.

9) Päälylystetyistä tavaroista päälylyksen laatu ja kolloien merkit ja numerot.

10) Vaunun numero, vaunun rekisteröineen rautatien numerokoodi, vaunun kantavuus ja muut vaunutiedot.

11) Luettelo viranomaisten vaatimista asiakirjoista, jotka on liitetty rahtikirjaan. Lisäksi rahtikirjaan on tehtävä tarvittavat merkinnät tavarán tulliselvityksestä.

12) Muut tarvittavat tiedot.

6 §

Jos rahtikirjan kentissä 9—13 ei ole riittävästi tilaa luetella sillä lähetettäviä tavaroita, lähettäjä liittää rahtikirjaan viitenä kappaleena rahtikirjan kokoisen lisälehdén, jossa luetellaan kolloien merkit ja numerot, kolloien lukumäärä, päälyly, tavaroiden nimet ja painot. Lähettäjä allekirjoittaa tämän lisälehdén kaikki kappaleet. Allekirjoitus vaaditaan alkuperäisenä vain rahtikirjan osaan 1 liitettävään lisälehdén kappaleeseen. Kolloien kokonaislukumäärä ja tavaroiden yhteispaino merkitään rahtikirjan kenttiin 10, 16 ja 14, 17 ja kenttään 12 "Tavarán nimi ja koodi" tehdään merkintä "Tavarat on lueteltu liitteenä olevassa lisälehdessä".

Lähettäjä voi liittää lisälehtiä rahtikirjaan

myös kentän 4 "Lähtäjän erityisiä ilmoituksia" ja kentän 23 "Lähtäjän liitteet" tietoja varten.

Lisälehdessä viidestä kappaleesta yksi liitetään rahtikirjaan, yksi rahtikirjan kaksoiskappaleeseen ja yksi kuhunkin matkakirjaan. Lisäksi yksi lisälehdessä kappale on liitettävä myös kaikkiin matkakirjan lisäkappaleisiin.

Lähtäjän on merkittävä rahtikirjan kenttään 23 "Lähtäjän liitteet" rahtikirjaan liitettyjen lisälehtien lukumäärä.

7 §

Rahtikirjaa ei saa korvata muilla asiakirjoilla, eikä siihen saa liittää muita kuin näiden Kuljetusehtojen edellyttämiä asiakirjoja.

Merkinnät, jotka eivät sido rautatietä

8 §

Lähtäjällä on oikeus tehdä rahtikirjan kenttään 6 "Merkinnät, jotka eivät sido rautatietä" lähetystä koskevia merkintöjä, jotka on tarkoitettu ainoastaan tavarantoimittajalle tiedoksi ja jotka eivät aseta rautatielle mitään velvollisuuksia tai vastuuta.

Yhdellä rahtikirjalla kuljetettava tavara

9 §

Yhdellä rahtikirjalla kuljetettava tavaramäärä ei saa ylittää vaunun kantavuutta tai tilavuutta, paitsi jos kuljetetaan pitkää tavaraa kahteen tai useampaan yhteenkytkettyyn vaunuun kuormattuna. Tällöin rahtikirjan kenttään 12 "Tavaran nimi ja koodi" tehdään merkintä "Yhteenkytkettyjä vaunuja ei saa irrottaa".

Lähtäjän kirjallisen pyynnön perusteella voidaan yhdellä rahtikirjalla kuljettaa kokonaisuutena tai vaunuryhmänä samanlaista tavaraa (malmia, hiiltä yms.) samalle määräasemalle ja samalle vastaanottajalle, jos kaikki kuljetukseen osallistuvat rautatiet ovat siihen suostuneet. Tällöin lähtäjän on merkittävä tarvittavat tiedot lomakkeelle "Vaunuluettelo yhdellä rahtikirjalla kokonaisuutena tai vaunuryhmänä kuljetettavista vaunuista" (näiden Kuljetusehtojen liite 10) ja annettava rahtikirjan mukana tämän vaunuluettelon yksi

kappale kutakin rahtikirjan osaa sekä matkakirjan lisäkappaletta kohti. Yksi kappale vaunuluettelo palautetaan lähtäjälle yhdessä rahtikirjan kaksoiskappaleen (osa 5) kanssa. Vaunuluettelon täyttöohjeet ovat näiden Kuljetusehtojen liitteenä 10.1.

Rahtikirjan kentissä 27 "Vaunu", 28 "Kantavuus", 29 "Akseliluku" ja 30 "Tavarainnointi" lähtäjä ilmoittaa kokonaisuutena tai vaunuryhmässä olevien vaunujen lukumäärän ja tekee merkinnän: "vaunua. Katso liitteenä olevaa vaunuluettelo."

Jos vaunu irrotetaan junasta kuljetuksen aikana, rautatie tekee siitä merkinnän vaunuluetteloon, yliviivaa irrotetun vaunun tiedot vaunuluettelossa ja korjaa vaunuluettelon Yhteensä-rivillä vaunujen lukumäärän ja tavaroiden painon. Vastaavat muutokset tehdään rahtikirjan kaikkiin osiin ja vaunulistaan. Tehdyt muutokset varmennetaan vaunun irrottaneen aseman päiväleimalla ja asemavirkailijan allekirjoituksella.

Kun irrottamisen syy on poistunut, vaunu lähetetään määräasemalle vaunun irrottaneen aseman laatimalla erillisellä rahtikirjalla. Tämän rahtikirjan kenttään 12 "Tavaran nimi ja koodi" tehdään merkintä "Kuuluu rahtikirjaan nro pvm, lähetysasema, lähtäjä"

Samassa vaunussa yhdellä tai useammalla rahtikirjalla ei saa kuljettaa yhdessä seuraavia tavaroita:

1) helposti pilaantuvia tavaroita muiden helposti pilaantuvien tavaroiden kanssa, jos ne kuljetetaan eri lämpötiloissa;

2) helposti pilaantuvia tavaroita muiden tavaroiden kanssa, jos helposti pilaantuvat tavarat vaativat lämpötilan valvontaa tai muuta erityistä hoitoa;

3) Suomen ja Venäjän rautatieyhdysliikenteessä sovellettavissa vaarallisten aineiden kuljetusmääräyksissä mainittuja tavaroita muiden tavaroiden kanssa, jos niiden yhteenkuormaus samaan vaunuun on kielletty;

4) lähtäjän kuormaamia tavaroita rautatien kuormaamien tavaroiden kanssa.

Tavaroiden kuljetukset Suomesta Sahalinin saaren asemille sekä meri- ja jokisatamiin vesiteitse tapahtuvaa edelleen lähettämistä varten Venäjällä sijaitseviin määräpaikkoihin

10 §

Lähetettäessä tavaraa Sahalinin saaren asemille tai meri- ja jokisatamiin lähettäjän on annettava lähetyksasemalle jokaista lähetystä varten Suomen ja Venäjän rautatieyhdyshyödyliikenne-rahtikirja, joka on täytetty rahtikirjan täyttöohjeiden sekä seuraavien lisäohjeiden mukaisesti:

1) Kun kuljetetaan tavaraa Sahalinin saaren asemille, osoitetaan se saarella olevalle vastaanottajalle ja siellä sijaitsevalle määräasemalle.

Lähettäjän on tehtävä rahtikirjan kaikkien osien etusivulle sininen, vinoittain sivun yli kulkeva viiva sekä liitettävä mukaan näiden Kuljetusehtojen liitteen 9 mallin mukainen matkakirjan lisäkappale, jolle annetaan sama numero, joka on rahtikirjalla. Lisäkappale on tarkoitettu junalauttasatamalle. Rahtikirjan kenttään 8 "Määräasema ja -rautatie" lähettäjän on merkittävä määräaseman ja -rautatien lisäksi sen satama-aseman ja junalauttasataman nimi, jonka kautta tavara tullaan kuljetamaan. Rahtikirjan kenttään 20 "Kuljetusmaksut suorittaa" lähettäjän on merkittävä sen huolitsijan, rahtiagentin tai muun maksajan nimi ja koodi, joka maksaa RZD:n kuljetusosuuden junalauttasatamaan saakka.

Kuljetettaessa tavaroita Sahalinin saaren asemille rahtikirjan kenttään 44 "Kuljetuslupa" merkitään näiden Kuljetusehtojen 5 artiklan 3 §:ssä edellytetyn RZD:n luvan numero.

2) Tavarointa kuljetetaan Suomesta Venäjän meri- ja jokisatamiin vain purjehduskauden aikana, jonka alkamis- ja päättymisajat RZD ilmoittaa VR:lle hyvissä ajoin.

Kun kuljetetaan tavaraa meri- ja jokisatamiin vesiteitse tapahtuvaa edelleenkuljetusta varten, tavara osoitetaan Suomen ja Venäjän rautatieyhdyshyödyliikenne-rahtikirjalla meri- tai jokisataman asemalle satamahuolitsijalle.

Lähettäjän on ilmoitettava rahtikirjassa seuraavat tiedot:

Kentässä 5 "Vastaanottaja, postiosoite" – sen satamahuolitsijan nimi ja postiosoite, joka ottaa tavarat vastaan rautatieltä ja lähettää sen vesikuljetuksena edelleen.

Kentässä 8 "Määräasema ja -rautatie" – satama-aseman, rautatien ja meri- tai jokisataman nimi.

Kentässä 4 "Lähettäjän erityisiä ilmoituksia" – lopullisen määräsataman nimi sekä lo-

pullisen vastaanottajan nimi ja postiosoite.

Kentässä 20 "Kuljetusmaksut suorittaa" – sen huolitsijan, rahtiagentin tai muun maksajan nimi ja koodi, joka maksaa RZD:n kuljetusosuuden.

3) Kuljetettaessa tavaraa Sahalinin saaren asemille sekä meri- ja jokisatamiin vesiteitse tapahtuvaa edelleen lähettämistä varten Venäjällä sijaitseviin määräpaikkoihin lähettäjän on päällystettävä tavarat näiden Kuljetusehtojen 14 artiklan 1 §:n mukaisesti ja merkittävä jokaiseen tavarakolliin seuraavat rahtikirjan mukaiset tiedot:

- a) lähettäjän nimi;
- b) lähetyksasema ja -rautatie;
- c) lopullisen vastaanottajan nimi;
- d) Sahalinin saarella oleva määräasema tai meri- ja jokisatamiin kuljetettaessa satama-asema sekä lopullinen määräpaikka;
- e) rahtikirjan numero ja väliviivalla erotettuna rahtikirjan mukainen kollien kokonaislukumäärä osoittajaksi ja kollin järjestysnumero nimittäjäksi.

Tavaroiden kuljetukset Suomesta Venäjälle Kaliningradin rautatien asemille ja päinvastaiseen suuntaan

11 §

Lähetettäessä tavaroita Suomesta Venäjälle Kaliningradin rautatien asemille ja päinvastaiseen suuntaan lähettäjä laatii rahtikirjan näiden Kuljetusehtojen liitteen 11.2 "Tavaroiden kuljetusmääräykset Suomesta Venäjän kautta maihin, joiden rautatiet kuuluvat sopimukseen kansainvälisestä rautatietavaraliikenteestä (SMGS) tai soveltavat sitä, ja päinvastaiseen suuntaan" mukaisesti.

Tavaroiden edelleen lähettäminen

12 §

Lähettäjä voi tehdä rahtikirjaan merkinnän, jolla hän antaa rautatielle tai huolitsijalle toimeksiannon lähettää tavara edelleen näiden Kuljetusehtojen liitteen 11 "Tavaroiden kauttakuljetusmääräykset rautateitse Venäjän ja/tai Suomen kautta" mukaisesti.

9 artikla

HANKINTAEDUN ILMOITTAMINEN TAVAROILLE

1 §

Lähettäjän on ilmoitettava hankintaetu jätettäessään kuljetettavaksi seuraavia tavaroita:

- 1) kulta-, hopea- ja platinavalmisteet;
- 2) jalokivet;
- 3) arvokkaat turkikset (majava, sinikettu, kärppä, näätä, minkki, saukko, kriminnahka, hylje, merikarhu, hopeakettu, skunkki, soopeli) ja näistä turkiksista valmistetut tuotteet;
- 4) kuvatut elokuvanauhat;
- 5) taulut;
- 6) veistokset;
- 7) taideteokset;
- 8) antiikkiesineet;
- 9) tavarat, jotka on tarkoitettu henkilökoh-
taiseen käyttöön, kodin käyttöön tai muuhun
käyttöön, joka ei liity yritystoiminnan har-
joittamiseen. Näitä tavaroita voidaan ottaa
kuljetettavaksi hankintaetua ilmoittamatta,
jos lähettäjä tekee rahtikirjan kenttään 4 "Lä-
hettäjän erityisiä ilmoituksia" merkinnän:
"Hankintaetua ei ilmoiteta" ja varmentaa
merkinnän allekirjoituksellaan;
- 10) optiset erikoislaitteet.

2 §

Lähettäjä voi ilmoittaa hankintaedun myös muille kuljetettavaksi jätetyille tavaroille.

Lähettäjä merkitsee tavarahan hankintaedun määrän lähetyksensä valuutassa rahtikirjan kenttään 24 "Hankintaetu".

Lähetyksen ja määrärautatien perii kumpikin omalta osuudeltaan lisämaksun hankintaedun ilmoittamisesta kansainvälisessä tavaraliikenteessä soveltamiensa tariffien mukaisesti.

Lisämaksun perimiseksi lähetyksen asema muuntaa hankintaedun määrän, joka on ilmoitettu rahtikirjan kentässä 24 lähetyksensä valuutassa, euroiksi lähetyksensä muuntopäivänä voimassa olevan virallisen kurssin mukaan ja merkitsee sen kauttavivalla erotettuna tähän samaan rahtikirjan kenttään. Euroissa ilmoitettu tavarahan hankintaetu määrärautatietä varten muunnetaan määrärautan valuutaksi muuntopäivänä tässä maassa voimassa olevan virallisen kurssin mukaan.

Hankintaedun määrä ei saa ylittää tavarahan käypää arvoa.

3 §

Ottaessaan kuljetettavaksi tavaroita, joille on ilmoitettu hankintaetu, rautatiellä on oikeus tarkistaa, vastaako hankintaedun määrä tavaroiden arvoa. Jos rautatien ja lähettäjän kesken syntyy erimielisyys hankintaedun määrästä, erimielisyys ratkaistaan asiantuntijalausunnan perusteella.

10 artikla

KULJETUSSOPIMUKSEN SOLMIMINEN

1 §

Kuljetussopimus katsotaan solmituksi, kun lähetyksen asema on ottanut tavarahan rahtikirjoi-
neen kuljetettavaksi.

Tavarahan vastaanotto kuljetettavaksi todistetaan lyömällä lähetyksen aseman päiväleima rahtikirjan kaikkiin osiin ja matkakirjan lisäkappaleisiin. Päiväleima lyödään myös rahtikirjan liitetyn lisälehdien kaikkiin kappaleisiin.

Kuljetussopimuksen solmimisen jälkeen rahtikirjan kaksoiskappale (osa 5) annetaan lähettäjälle. Tällä osalla ei ole samaa todistusvoimaa kuin rahtikirjalla (osa 1), joka seuraa tavarahan mukana.

2 §

Leimaamisen on tapahduttava heti, kun lähettäjä on antanut kaikki rahtikirjaan merkityt tavarat kuljetettavaksi ja suorittanut lähetyksen rautatien sisäisten määräysten mukaisesti maksut, jotka hän on ottanut maksaakseen. Lähettäjän pyytäessä rahtikirja on leimattava tämän läsnä ollessa.

3 §

Leimattu rahtikirja on todistena kuljetussopimuksen solmimisesta.

11 artikla

VASTUU RAHTIKIRJAAN MERKITYISTÄ TIEDOISTA

VIRHEMAKSUT, LIIKAKUORMAA
KOSKEVAT TOIMENPITEET

Vastuu rahtikirjaan merkityistä tiedoista

1 §

Lähetäjä on vastuussa siitä, että hänen rahtikirjaan merkitsemänsä tiedot ja ilmoitukset ovat oikeita. Lähetäjä vastaa kaikista seurauksista, jos nämä tiedot ja ilmoitukset on merkitty väärin, epätarkasti, epätäydellisesti tai muuhun kuin niille varattuihin rahtikirjan kenttiin.

2 §

Rautatiellä on oikeus tarkastaa kansallisen lainsäädännön mukaisesti, vastaako lähetys rahtikirjaan merkittyjä tietoja.

Lähetys tarkastetaan lähetys- tai määräasemalla joko lähetäjän tai vastaanottajan läsnä ollessa kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Lähetysten saa tarkastaa kansallisen lainsäädännön mukaisesti kuljetuksen aikana, jos liikenne- tai tavaraturvallisuus edellyttävät sitä, tai viranomaiset vaativat sitä.

Jos lähetysasemalla tehdyssä tarkastuksessa todetaan, ettei lähetys vastaa rahtikirjan tietoja, niin kuormattu vaunu tai kontti palautetaan yhdessä rahtikirjan kanssa lähetäjälle uuden rahtikirjan laatimista varten. Lähetäjä korvaa palauttamisesta aiheutuneet kustannukset.

Jos kuljetuksen aikana tai määräasemalla suoritettussa tarkastuksessa todetaan, ettei lähetys vastaa rahtikirjan tietoja, tarkastuksen suorittaneen aseman on laadittava kaupallinen tarkastuspöytäkirja ja tehtävä rahtikirjan kenttään 94 merkintä tarkastuspöytäkirjan laatimisesta. Tällainen merkintä on tehtävä myös rahtikirjan kaksoiskappaleeseen, jos se on mahdollista. Rautatiestä riippumattomista syistä suoritettua tarkastuksesta aiheutuneet kustannukset ovat tavarantoimittajan rasiitteena, ellei niitä korvata välittömästi.

3 §

Otettaessa tavaraa kuljetettavaksi tavarantoimittajan paino, kollojen lukumäärä ja vaunun todellinen taarapaino määritellään ja tarkastetaan lähetysrautatiellä voimassa olevien määräysten mukaisesti.

Rautatie on velvollinen merkitsemään rahtikirjaan tavarantoimittajan painon, kollojen lukumäärän

ja vaunun todellisen taarapainon, jos se on todennut ne tavaraa kuljetettavaksi otettaessa, mistä on oltava merkintä rahtikirjassa.

4 §

Jos kuormattu vaunu punnitaan vaunuvaunulla, mistä tehdään merkintä rahtikirjaan, tavarantoimittajan paino määritellään vähentämällä kuormatun vaunun bruttopainosta vaunua punnittaessa todettu taarapaino, tai, ellei vaunun taaraa ole punnittu, vaunuun merkitty taarapaino.

Virhemaksut

5 §

Virhemaksu määrätään seuraavissa tapauksissa:

1) jos rahtikirjaan on merkitty väärää, epätarkkoja tai epätäydellisiä tietoja tai ilmoituksia, joista johtuen:

a) on otettu kuljetettavaksi tavaroita, joiden kuljetus on kielletty;

b) on otettu kuljetettavaksi yleisillä ehdoilla tavaroita, joiden kuljetus on sallittu erityisehdoin;

c) on sovellettu halvempaa tariffia;

d) rahti on halvempi, koska paino on ilmoitettu epätarkasti, mutta vaunun kantavuutta ei ole ylitetty;

2) jos lähetäjä ei ole noudattanut erityisehdoin kuljetettavien tavaroiden edellyttämiä varotoimenpiteitä;

3) jos lähetäjä on kuormannut vaunun tai kontin yli sen kantavuuden.

6 §

Virhemaksut perii kumpikin rautatie kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti tariffikilometrien mukaiselta kuljetusosuudeltaan, lähetysrautatien osuudelta lähetäjältä tai määrärautatien osuudelta vastaanottajalta.

Virhemaksun lisäksi peritään lähetäjän rahtikirjassa ilmoittamien tietojen ja todellisten tietojen perusteella laskettujen rahtien ero, sekä kaikki rautatielle aiheutuneet muut kustannukset.

Lähetäjä on myös vastuussa 5 §:ssä mainittujen tapausten johdosta aiheutuneista vahingoista.

7 §

Virhemaksua ei määrätä:

1) vaikka tavarain paino on ilmoitettu epätarkasti, jos rautatie on lähetyksirautatiellä voimassa olevien määräysten mukaan velvollinen punnitsemaan tavarain;

2) vaikka tavarain paino on ilmoitettu epätarkasti tai vaunussa on liikakuormaa, jos rahtikirjassa on mainittu, että rautatie on suorittanut punnitsemisen;

3) jos tavarain paino on lisääntynyt kuljetuksen aikana ja jos lähettäjä näyttää toteen, että painon lisäys on johtunut säään vaikutuksesta;

4) vaikka tavarain paino on ilmoitettu väärin eikä liikakuormaa ole, jollei rahtikirjaan merkityn painon ja todetun painon välinen ero ylitä 2 %:a.

Liikakuormaa koskevat toimenpiteet

8 §

Liikakuormaksi katsotaan kuorman paino, joka ylittää vaunuun tai konttiin merkityn kantavuuden. VR:n vaunuissa kuorman paino saa ylittää vaunuun merkityn kantavuuden enintään 5 %:lla.

Kuljetuksen aikana todettu liikakuorma puretaan ja lähetetään lähettäjältä kysymättä määrääselle liikakuorman lähettävän aseman laatimalla uudella rahtikirjalla, mikäli mahdollista samanaikaisesti varsinaisen lähteyksen kanssa. Rahti puretun liikakuorman kuljetuksesta lasketaan erillisenä kuljetuksena liikakuorman todelliselta painolta.

Liikakuorman edelleen lähettämisestä ilmoitetaan lähettäjälle.

12 artikla

TARIFFIT. KULJETUSMAKSUJEN LASKEMINEN

1 §

Kuljetusmaksut, joilla tarkoitetaan rahtia, maksua saattajan matkasta, lisämaksuja ja muita tavarain kuljetettavaksi ottamisen ja vastaanottajalle luovuttamisen välisenä aikana syntyneitä kustannuksia, laskee kumpikin rautatie omalta kuljetusosuudeltaan kansainvälisissä tavarainkuljetuksissa käyttämiensä tariffien mukaisesti. Kuljetusmaksut lasketaan tariffien mukaisesti, jotka ovat voimassa

RZD:n kuljetusosuudella kuljetussopimuksen solmimishetkellä ja VR:n kuljetusosuudella suunnassa Suomi-Venäjä kuljetussopimuksen solmimishetkellä ja suunnassa Venäjä-Suomi sinä päivänä, kun tavara saapuu Suomen raja-asemalle.

Kuljetettaessa tavaroita rautateitse Suomen ja/tai Venäjän kautta kuljetusmaksut lasketaan näiden Kuljetusehtojen liitteen 11 mukaisesti.

2 §

Rahti lasketaan lyhimmäältä välimatkalta niiden raja-asemien kautta, jotka lähettäjä on merkinnyt rahtikirjan kenttään 7 "Raja-asemat". Jos tavara kuljetetaan muutettua kuljetusreittiä näiden Kuljetusehtojen 21 artiklan perusteella, rahti lasketaan todelliselta välimatkalta tähän kuljetukseen sovelletun tariffin mukaisesti.

3 §

Rautatielle korvataan sille aiheutuneet kustannukset, jotka liittyvät viranomaisstarkastusten suorittamiseen, tavarain kuormauksen ja kiinnityksen korjaamiskustannukset, tavaraturvallisuuden kannalta välttämättömän päällyksen korjaamiskustannukset sekä muut vastaavat kustannukset.

Nämä kustannukset on vahvistettava asianmukaisilla asiakirjoilla, mistä tehdään merkintä rahtikirjan kenttään 93 "Rautatien merkintöjä". Kustannukset korvaa lähettäjä, jos ne ovat syntyneet lähetyksirautatiellä, tai vastaanottaja, jos ne ovat syntyneet määrärautatiellä, tai muu rahdinmaksaja. Jos kustannukset ovat syntyneet kauttakuljetusrautatiellä, ne korvaa kyseisen rautatieosuuden rahdinmaksaja.

Asiakirjat, jotka vahvistavat lähetyksirautatielle aiheutuneet kustannukset, lähetetään lähetyksiasemalle. Asiakirjat, jotka vahvistavat määrä- tai kauttakuljetusrautatielle aiheutuneet kustannukset, liitetään rahtikirjaan.

4 §

Kuljetettaessa tavaraa koneellisella jäädytysjärjestelmällä varustetuilla vakio- lämpövaunuilla peritään lähettäjältä tai vastaanottajalta Suomessa rahdin lisäksi omistajarautatien hyväksi vakio- lämpövaunumaksuna 108 euroa kultakin vaunulta. Jos vaunut viipyvät Suomessa yli 5 vuorokautta, peri-

tään lisäksi kultakin seuraavalta alkavalta vuorokaudelta ja vaunulta 22 euroa.

5 §

Vastaanottajan on purkamisen jälkeen huolellisesti puhdistettava ja pestävä koneellisella jäähdytysjärjestelmällä varustetut tyhjät vakiolämpövaunut. Rautatie voi sopimukselta lisämaksua vastaan suorittaa vakiolämpövaunujen pesun.

VR:n palauttaessa tyhjiä vakiolämpövaunuja pesemättöminä RZD suorittaa niiden pesun. Tällöin vastaanottaja maksaa RZD:lle vaunukohtaisen 9 euron suuruisen pesumaksun VR:n välityksellä.

6 §

VR:lle kuormattavaksi luovutettavan kate-
tun vaunun varustamisen kamiinalla RZD
hoitaa erillisellä sopimuksella VR:n kanssa.

7 §

VR:lle kuormattavaksi luovutettavan eläin-
tenkuljetusvaunun valmistelusta (pesu, desin-
fiointi) lähettäjä maksaa RZD:lle 9 euron
suuruisen maksun VR:n välityksellä.

8 §

Jos tariffeja on sovellettu virheellisesti tai
kuljetusmaksuissa huomataan laskuvirhe,
puuttuva erä on suoritettava ja liikaa peritty
erä maksettava takaisin.

13 artikla

KULJETUSMÄÄRÄAJAT

1 §

Kuljetusmääräaika määräytyy tavarankoko-
kuljetusmatkalta seuraavasti:

- 1) Pikatavara :
 - a) toimitusaika (kuljetettavaksi ottamiseen ja vastaanottajalle luovuttamiseen varattu aika) - 1 vrk;
 - b) kappaletavaralähetysten kuljetusaika kunkin kuljetukseen osallistuvan rautatien jokaista alkavaa 200 tariffikilometriä kohti - 1 vrk;
 - c) vaunukuorma- ja konttilähetysten kuljetusaika kunkin kuljetukseen osallistuvan rautatien jokaista alkavaa 320 tariffikilometriä

kohti - 1 vrk.

2) Rahtitavara :

- a) toimitusaika (kuljetettavaksi ottamiseen ja vastaanottajalle luovuttamiseen varattu aika) - 1 vrk;
- b) kappaletavaralähetysten kuljetusaika kunkin kuljetukseen osallistuvan rautatien jokaista alkavaa 150 tariffikilometriä kohti - 1 vrk;
- c) vaunukuorma- ja konttilähetysten kuljetusaika kunkin kuljetukseen osallistuvan rautatien jokaista alkavaa 200 tariffikilometriä kohti - 1 vrk.

Kuljetusmääräajan laskeminen alkaa tavarankuljetettavaksi ottamispäivää seuraavana päivänä klo 00.00.

Jos tavara on otettu kuljetettavaksi, mutta sitä säilytetään ennen lähettämistä, kuljetusmääräajan laskeminen alkaa tavarankuormauspäiväksi määrättyä päivää seuraavana päivänä klo 00.00. Tavarankuormauspäivästä on tehtävä merkintä rahtikirjaan.

Toimitusaika lasketaan vain kerran.

2 §

Jos tavara kuljetetaan lähettäjän määräyksestä toisen rautatien osuudella rahtitavarana ja toisen rautatien osuudella pikatavarana, kuljetusmääräaika lasketaan erikseen kummankin rautatien osuudelta.

3 §

Kuljetusmääräajan laskeminen keskeytyy:

- 1) viranomaisuodollisuuksien hoitamisen ajaksi;
- 2) rautatiekuljetuksen alkamista tai jatkamista väliaikaisesti estävän liikenteen keskeytyksen ajaksi, jos keskeytys ei johdu rautatiestä;
- 3) näiden Kuljetusehtojen 11 artiklan 2 §:ssä ja 3 §:ssä mainittujen toimenpiteiden ajaksi;
- 4) kuljetussopimuksen muuttamisesta aiheutuneen viivästyksen ajaksi;
- 5) asemilla tapahtuvasta eläinten juottamisesta, jaloittelusta tai eläinlääkärin tarkastuksesta aiheutuvien viivästysten ajaksi;
- 6) toiseen vaunuun tapahtuvan siirtokuormaamisen ajaksi, jos siirtokuormaaminen johtuu lähettäjältä;

7) ajaksi, joka joudutaan odottamaan, kunnes vastaanottajan vartiointiorganisaatio ottaa tavarat vastaan;

8) kahden vuorokauden ajaksi sellaisten tavaroiden kuormauksen ja kiinnityksen tarkastamiseksi, joiden edelleen lähettäminen ja kuljettaminen tiettyä reittiä pitkin edellyttää vastaanottavan rautatien lupaa (matalalataisiin avovaunuihin tai 4—8 -akselisiin suurkuorma- tai syväkuormausvaunuihin kuormatut tavarat, joiden ylimitta-aste on alhaalla 3—6, sivulla 4—6 ja ylhäällä 3, sekä kaikki 12-akselisiin tai sitä suurempiin suurkuormatuihin tai syväkuormausvaunuihin kuormatut tavarat);

9) kuormauksen ja kiinnityksen korjaamisen ajaksi, jos ne eivät vastaa ennalta hyväksytyjä piirustuksia. Tällaisista virheellisyyksistä on ilmoitettava luovuttavalle raja-asemalle vuorokauden kuluessa ja kuormaus on voitava tarvittaessa tarkastaa jommallakummalla raja-asemalla niin yhteisesti sovittaessa;

10) lähettäjistä tai vastaanottajasta johtuvien muiden viivästysten ajaksi.

Kuljetusmääräajan laskemisen keskeytymisen syistä ja kestosta rautatie tekee merkinnät rahtikirjan kenttään 93 "Rautatien merkintöjä".

4 §

Kuljettaessa kuormautettavan ylittäviä tavaroita, joiden ylimitta-aste on 3—5, tämän artiklan 1 §:ssä mainittu kuljetusmääräaika pitenee kaksinkertaiseksi. Kuormautettavan ylittävien tavaroiden, joiden ylimitta-aste on 6, ja ylimitta-asteet ylittävien tavaroiden kuljetusmääräaika ei määritellä.

5 §

Kuljetus katsotaan suoritetuksi määräajassa:

1) RZD:llä, jos ennen kuljetusmääräajan päättymistä rautatie on purkanut tavarat määrääsijältä tai jos rautatie on asettanut vaunun vastaanottajan purettavaksi;

2) VR:llä, jos ennen kuljetusmääräajan päättymistä tavara on luovutettu vastaanottajalle tai hänen valtuuttamalleen tai rautatie on asettanut vaunun vastaanottajan purettavaksi tai vastaanottajalle on ilmoitettu tavarat saapumisesta.

14 artikla

PAKKAUS JA PÄÄLLYS. KOLLIMERKINNÄT, TAVARAN PAINON JA KOLLIMÄÄRÄN MÄÄRITTELEMINEN. TAVAROIDEN KUORMAUS. VAUNUJEN JA KONTTIEN SINETÖINTI. AUTOJEN, TRAKTOREIDEN JA MUIDEN OMALLA KONEVOIMALLAAN KULKEVIEN KONEIDEN SINETÖINTI JA ILMOITUKSEN LAATIMINEN

Pakkaus ja päällys

1 §

Tavara, joka vaatii pakkauksen tai päällyksen suojaamaan sitä katoamiselta kokonaan tai osittain, vähenemiseltä, pilaantumiselta tai vahingoittumiselta kuljetuksen aikana, samoin kuin estämään sitä vahingoittamasta muita tavaroita ja kuljetuskalustoa tai aiheuttamasta vahinkoa ihmisille, on luovutettava kuljetettavaksi tavarat ominaisuuksien sekä edellä mainittujen vaatimusten mukaisessa pakkauksessa tai päällyksessä.

Kuljettaessa tavaroita meri- ja jokisatamiin vesiteitse tapahtuvaa edellekuljettamista varten, lukuun ottamatta junalautalla tapahtuvia kuljetuksia osoitettuna Sahalinin saaren asemille, pakkauksen tai päällyksen on oltava erityisen tiivis ja sellainen, että tavara säilyy vahingoittumattomana epäsuotuisissakin purjehdusolosuhteissa.

Jos tavara luovutetaan kuljetettavaksi välillisessä pakkauksessa tai päällyksessä ja tämä voidaan ulkoisen tarkastuksen perusteella todeta, rautatie kieltäytyy ottamasta tavaraa kuljetettavaksi.

Rautatie on velvollinen suorittamaan tavarat pakkauksen tai päällyksen ulkoisen tarkastuksen vain, jos kuormauksen suorittaa rautatie tai lähettäjä rautatievirkailijan läsnä ollessa (valvonnassa).

Lähettäjä on vastuussa kaikista pakkauksen tai päällyksen puuttumisen tai puutteellisuuksien aiheuttamista seurauksista.

Kollimerkinnät

2 §

Lähettäjän on tehtävä kolleihin selvät ja

kestävät merkinnät tai kiinnitettävä osoitehpu, ja niissä on oltava seuraavat rahtikirjan mukaiset tiedot:

- 1) kollojen merkit ja numerot;
- 2) määräasema ja -rautatie;
- 3) vastaanottajan nimi;
- 4) lähetysasema ja -rautatie;
- 5) lähettäjän nimi;
- 6) kappaletavaralähetyksissä kollojen lukumäärä.

Jos joidenkin tavaroiden kuljetus vaatii erityisiä varoimenpiteitä, lähettäjän on tavararan ominaisuudet huomioonottaen varustettava tavarakollit tavararan varovaista käsittelyä osoittavilla merkinnöillä tai lipukkeilla, esimerkiksi "Varovasti", "Tämä puoli ylöspäin", "Ei saa kallistaa".

Kuljetettaessa tavaraa kappaletavaralähetyksinä jokainen tavarakolli varustetaan merkinnöillä.

Kuljetettaessa tavaraa vaunu kuormalähetyksinä merkinnöillä varustetaan vähintään 4 kolla. Umpivaunukuljetuksissa vaunun kummankin oven kohdalle sijoitetaan 2 kolla merkinnät ulospäin ja avovaunukuljetuksissa merkityt kollit sijoitetaan yläpuoleen kuormauskerrokseen merkinnät ylöspäin.

Kuljetettaessa tavaroita meri- ja jokisatamiin vesiteitse tapahtuvaa edelleenkuljettamista varten, lukuun ottamatta junalautalla tapahtuvia kuljetuksia osoitettuna Sahalinin saaren asemille, lähettäjän on tehtävä merkinnät kestävästi pakkaukseen, päällykseen tai osoitelappuun, joka on lujasti kiinnitettävä tavarakolliin.

Merkinnät tehdään latinalaisin kirjaimin ja RZD:n asemille osoitettuihin tavarakolleihin myös venäläisin kirjaimin.

Tavararan kollimäärän ja painon määrittely

3 §

Lähettäjä määrittää ja merkitsee rahtikirjaan tavaroiden kollimäärän ja painon, kuitenkin:

- 1) nippuiksi sidotuista esineistä nippujen lukumäärän ja yhteispainon;
- 2) pienistä pakkaamattomista esineistä yhteispainon kappalelukua laskematta. Rahtikirjan kenttään 10 "Kollimäärä" tehdään merkintä "Irrallaan";

- 3) kuormalavoilla olevista tavaroista lavojen lukumäärän ja yhteisbruttopainon.

Avovaunuissa kuljetettavista tavaroista, jos kollojen lukumäärä on yli 100, rahtikirjan kenttään 10 "Kollimäärä" merkitään "Irrallaan".

Tavaroiden kuormaus

4 §

Tavaroiden kuormaus suoritetaan Suomen ja Venäjän rautatieyhdysliikenteessä sovellettavien kuormausmääräysten ja näiden Kuljetusehtojen 5 artiklan mukaisesti.

Jos lähettäjä ei ole noudattanut kuormausmääräyksiä, hän on velvollinen korvaamaan edellä mainittujen määräysten noudattamatta jättämisestä rautatielle aiheutuneen vahingon.

5 §

Lähettäjän on lähettäessään kappaletavaralähetyksinä pieniä esineitä, joiden kuormaukseen ja purkamiseen kuluu huomattavasti aikaa, yhdistettävä ne suuremmiksi tavarakolleiksi esimerkiksi sitomalla tai päällystämällä.

Vaunujen ja konttien sinetöinti

6 §

Lähetysrautatien sisäisten määräysten mukaisesti sinetöinnin suorittaa lähettäjä tai lähetysasema. Vaunut sinetöidään Vaunujen sinetöntiöhtöjen (näiden Kuljetusehtojen liite 12) mukaisesti ja kontit sinetöidään Konttien kuljetusmääräysten (näiden Kuljetusehtojen liite 5) mukaisesti.

Jos vaunua tai konttia sinetöitäessä havaitaan, että siihen on jäänyt aikaisempiin kuljetuksiin kuuluvia sinettejä, lähettäjän tai rautatien on poistettava ne riippuen siitä, kumpi suorittaa sinetöinnin kuormauksen jälkeen.

Sinetöintiin voidaan käyttää lukkosinettejä, metallisia nauhasinettejä tai lyijykkeitä.

Vaunujen ja konttien sinetöinti on suoritettava sellaisilla sineteillä, joiden irrottaminen ei ole mahdollista niitä rikkomatta.

Suomessa ja Venäjällä kuormattujen konttien sinetöintiin saa käyttää vain lukkosinettejä.

RZD:llä käytettävissä lukkosineteissä on oltava, riippumatta siitä suorittaako sinetöinti-

nin lähettäjä vai rautatie, seuraavat merkinnät:

- 1) lähetyksrautatien kirjaintunnus;
- 2) lukkosinetin nimi;
- 3) tarkastusnumero;
- 4) lukkosinetin valmistajan tunnus ja valmistusvuoden viimeinen numero.

Lisäksi lukkosineteissä voi olla lähetyksaseman ja lähettäjän nimi tai nimilyhenne.

Suomessa asetettavissa sineteissä on oltava seuraavat merkinnät:

- 1) maan tunnus - FI;
- 2) Suomen rautateiden tunnus - VR tai Suomessa olevan lähettäjän tai hänen edustajansa nimi tai nimilyhenne;
- 3) tarkastusnumero.

Sineteissä olevien tarkastusnumeroiden käyttötapa määritellään lähetyksrautatien sisäisissä määräyksissä.

Eläviä eläimiä kuljetettaessa vaunuja ei sinetöidä.

Jos kuljetuksen aikana huomataan, että vaunun tai kontin sinetti on rikkoutunut tai puuttuu, niin tämän havainnut asema asettaa vaunuun tai konttiin uuden sinetin.

Kun uudet sinetit asetetaan:

1) VR:llä - rahtikirjaan, matkakirjaan ja sen lisäkappaleisiin sekä vaunulistaan tehdään merkinnät uusista sineteistä ja niiden vaihtamisen syystä;

2) RZD:llä - laaditaan yleispöytäkirja, jonka yksi kappale liitetään matkakirjaan (rahtikirjan osa 2). Yleispöytäkirjan laatimisesta tehdään merkintä matkakirjan kenttään 93 "Rautatien merkintöjä".

Edellä mainitut merkinnät varmennetaan päiväkirjalla ja asemavirkailijan nimikirjoituksella.

Jos sinetit poistetaan viranomaisten vaatimaa tarkastusta varten, toimitaan näiden Kuljetusehtojen 15 artiklan 4 §:n mukaisesti.

Autojen, traktoreiden ja muiden omalla konevoimallaan kulkevien koneiden sinetöinti ja ilmoituksen laatiminen

7 §

Kuljetettaessa avovaunuissa autoja, traktoreita ja muita omalla konevoimallaan kulkevia koneita lähettäjä on lukittava ja sinetöitävä korin ovet ja kattoluukut, konepelti ja auton tavaratilan kansi sekä myös akku, va-

rapyöriä ja työkalu- ja varaosalaatikat, jos niihin on esteetön pääsy. Sinetöinti suoritetaan lähetyksrautatien sisäisten määräysten mukaisesti.

Jokaiseen työkalu- ja varaosalaatikkoon on sijoitettava luettelo laatikossa olevista työkaluista ja varaosista.

Lähettäjä on täytettävä autosta, traktorista tai muusta omalla konevoimallaan kulkevasta koneesta kahtena kappaleena lähetyksmaan kielellä näiden Kuljetusehtojen liitteen 13 mukainen ilmoitus. Ilmoitukseen on merkittävä autoon, traktoriin tai muuhun omalla konevoimallaan kulkevaan koneeseen asetettujen sinettien lukumäärä ja niiden merkinnät, työkalu- ja varaosalaatikoiden lukumäärä sekä niiden sijaintipaikat. Ilmoituksen toinen kappale kiinnitetään ajoneuvon korin sivukuunan sisäpuolelle ja toinen liitetään rahtikirjaan.

Toisen ja kolmannen kappaleen määräykset koskevat myös katetuissa vaunuissa tapahtuvia kuljetuksia.

Kolmansista maista Suomen kautta rautateitse Venäjälle lähetettävät autot voidaan ottaa kuljetettavaksi ilman edellä mainittua ilmoitusta ja työkalu- ja varaosalaatikoita koskevaa luetteloa.

15 artikla

TULLI- JA MUITA VIRANOMAIS- MUODOLLISUUKSIA VARTEN MUKAAN LIITETTÄVÄT ASIAKIRJAT. AVAUSPÖYTÄKIRJA

1 §

Lähettäjä on liitettävä rahtikirjaan asiakirjat, jotka tarvitaan tulli-, kasvinsuojelu-, eläinlääkintä-, terveys- ja muiden viranomaismuodollisuuksien hoitamiseksi kuljetuksen aikana.

Lähettäjä on lueteltava kaikki rahtikirjaan liitetyt asiakirjat rahtikirjan kentässä 23 "Lähettäjä liitteet".

Jos tarvittavien asiakirjojen esittämistä edellytetään vastaanottajalta, lähettäjä on tehtävä tästä merkintä rahtikirjan kenttään 4 "Lähettäjä erityisiä ilmoituksia".

Rahtikirjaan voidaan liittää enintään viisi lehteä asiakirjoja, jotka on tarkoitettu vain tavarantoimittajalle. Jos näiden asiakirjo-

jen lukumäärä ylittää viisi lehteä, lähettäjän on sijoitettava ne vaunuun, konttiin tai niissä olevaan tavarakolliin ja tehtävä tästä merkintä rahtikirjan kenttiin 9—13.

2 §

Rautatie ei ole velvollinen tarkastamaan mukaan liitettyjen asiakirjojen oikeellisuutta tai riittävyyttä. Lähettäjä on rautatielle vastuussa seurauksista, jotka ovat johtuneet siitä, että asiakirjat puuttuvat tai asiakirjoihin merkityt tiedot ovat riittämättömiä tai virheellisiä. Rautatie on vastuussa seurauksista, jotka johtuvat siitä, että se on kadottanut lähettäjän rahtikirjaan liittämät ja rahtikirjan kentässä 23 "Lähettäjän liitteet" luettelemat asiakirjat.

3 §

Jos tavarahan edelleenkuljetus tai luovutus viivästyy sen johdosta, että asiakirjat puuttuvat tai asiakirjoihin merkityt tiedot ovat riittämättömiä tai virheellisiä, peritään lähettäjältä, vastaanottajalta tai muulta rahdinmaksajalta näiden Kuljetusehtojen 18 artiklan 1 §:n mukaisesti viivästymisen ajalta kansallisen lainsäädännön tai rautatiellä voimassa olevien sisäisten määräysten edellyttämien vaunun tai kontin seisontamaksu tai tavaroiden säilytysmaksu.

4 §

Vaunujen, konttien, autojen, traktoreiden ja muiden omalla konevoimallaan kulkevien koneiden avaaminen raja-, tulli-, terveyst-, kasvinsuojelu- ja muita viranomaistarkastuksia varten tapahtuu valtion viranomaisten toimesta kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Avaamisesta ja sinettien vaihtamisesta on todisteena näiden Kuljetusehtojen liitteen 14 mallin mukainen "Vaunun, kontin, auton, traktorin tai muun omalla konevoimallaan kulkevan koneen avauspöytäkirja raja-, tulli-, terveyst-, kasvinsuojelu- tai muiden tarkastusten suorittamisesta" (jäljempänä avauspöytäkirja), tai rahtikirjan kenttään 93 "Rautatien merkintöjä" tehdyt vastaavat merkinnät avaamisesta.

Avauspöytäkirja varmennetaan viranomaistarkastuksen suorittaneiden henkilöiden ja rautatien edustajan allekirjoituksilla ja sen aseman päiväleimalla, jolla avaaminen on suoritettu.

Avauspöytäkirjan laatineen aseman on tehtävä rahtikirjan kenttään 93 "Rautatien merkintöjä" merkintä avauspöytäkirjan laatimisesta. Merkintä varmennetaan asemavirkailijan allekirjoituksella ja aseman päiväleimalla.

Avauspöytäkirjan kappaleista yksi jää pöytäkirjan laatineelle asemalle ja yksi liitetään rahtikirjaan ja annetaan vastaanottajalle määrääsemällä tavaran luovutuksen yhteydessä.

Jos avauspöytäkirjan asemesta rahtikirjan kenttään 93 "Rautatien merkintöjä" tehdään vastaavat merkinnät avaamisesta ja sinettien vaihtamisesta, merkinnät varmennetaan rautatien edustajan allekirjoituksella ja sen aseman päiväleimalla, jolla sinetit on vaihdettu.

Viranomaistarkastusten suorittamiseksi vaunusta, kontista, autosta, traktorista tai muusta omalla konevoimallaan kulkevasta koneesta poistetut sinetit säilytetään asemalla, jolla avaaminen on suoritettu.

Sinetit, jotka tulliviranomainen tai rautatie asettaa viranomaistarkastusten vuoksi tehdyn vaunun, kontin, auton, traktorin tai muun omalla konevoimallaan kulkevan koneen avaamisen yhteydessä, rinnastetaan lähettäjän tai lähetysaseman sinetteihin.

Jos määrääsemällä tai väliasemalla laaditaan kaupallinen tarkastuspöytäkirja, siihen merkitään vaunusta, kontista, autosta, traktorista tai muusta omalla konevoimallaan kulkevasta koneesta poistettujen sinettien tiedot ja sinetit liitetään kaupalliseen tarkastuspöytäkirjaan.

16 artikla

TAVARAN LUOVUTTAMINEN VASTAANOTTAJALLE

1 §

Rautatie on velvollinen luovuttamaan vastaanottajalle rahtikirjan ja tavarahan kuittausta vastaan määrääsemällä sen jälkeen, kun kaikki rahtikirjassa olevat maksut on suoritettu ja luovuttamiselle on tulliviranomaisen lupa.

Rahtikirjan vastaanottaminen velvoittaa vastaanottajan suorittamaan rautatielle kaikki rahtikirjasta ilmenevät maksut. Rahtikirjan mukainen rahti on maksettava kokonaan myös silloin, kun osa tavaroista puuttuu. Tä-

löin vastaanottajalla on oikeus saada takaisin puuttuvista tavaroista suoritettu rahti vahingonkorvausmenettelyn kautta.

Jos osa rahtikirjassa mainituista kappaletavarana kuljetetuista tavarakolleista puuttuu tavaraa luovutettaessa, niin rahtikirjan kenttään 98 "Tavaran luovuttaminen vastaanottajalle" tehdään merkintä luovutetun tavaran määrästä.

2 §

Tavara luovutetaan vastaanottajalle määrärautatiellä voimassa olevien määräysten mukaisesti.

Lähtäjän kuormaamat tavarat, jotka saapuvat määräasemalle ehjissä vaunuissa, joissa on lähtäjän ehjät sinetit, tai avovaunuissa, joissa ei ole jälkiä tavaran häviämisestä tai vahingoittumisesta, luovutetaan vastaanottajalle tarkastamatta lähetystä. Lähetystä tarkastamatta luovutetaan vastaanottajalle myös tavarat, jotka ovat saapuneet määräasemalle ehjissä vaunuissa tai konteissa, joissa on tulliviranomaisten tai rautatien ehjät sinetit, mikäli viranomaistarkastuksen vuoksi vaunu tai kontti on avattu ja sen seurauksena alkuperäiset sinetit on vaihdettu ja asiasta on laadittu vaunun tai kontin avauspöytäkirja tai rahtikirjaan on tehty näiden Kuljetusehtojen 15 artiklan 4 §:n mukainen merkintä.

3 §

Tavara katsotaan luovutetuksi vastaanottajalle, jos tavara on kansallisen lainsäädännön mukaisesti luovutettu tullin tai muun viranomaisen haltuun.

17 artikla

VAUNUJEN KUNNON SÄILYTTÄMINEN

Vaunujen kuormaamiseen, purkamiseen ja vaunuilla tehtäviin vaihtotöihin osallistuvien oikeushenkilöiden ja luonnollisten henkilöiden on noudatettava "Ohjeita vaunujen kunnon säilyttämiseksi kuormaamisessa, purkamisessa ja vaihtotöissä" (näiden Kuljetuseh-

tojen liite 15).

18 artikla

KULJETUSMAKSUJEN MAKSAMINEN

1 §

Kuljetusmaksut peritään:

- 1) tavaran lähettäjältä kuljetuksesta lähetyasemalta valtakunnanrajalle;
- 2) tavaran vastaanottajalta kuljetuksesta valtakunnanrajalta määräasemalle;
- 3) huolitsijalta, rahtiagentilta tai muulta maksajalta lähetyrautatien kuljetusosuudelta, määrärautatien kuljetusosuudelta tai koko kuljetusmatkalta, jos maksajalla on tästä sopimus asianomaisen rautatien kanssa.

Kun kuljetusmaksut RZD:n osuudelta maksetaan huolitsijan, rahtiagentin tai muun maksajan välityksellä, lähettäjän on tehtävä rahtikirjan kenttään 20 "Kuljetusmaksut suoritetaan" seuraava merkintä: "RZD.... (maksajan nimi ja koodi) cherez.... (tilitysorganisaatio, jonka välityksellä maksu suoritetaan)".

Kun kuljetetaan tavaraa Suomesta Venäjälle osoitettuna Sahalinin saaren asemille tai meri- ja jokisatamiin edelleen lähetettäväksi vesiteitse lopulliseen määräpaikkaan, kuljetusmaksut RZD:n osuudelta maksetaan huolitsijan, rahtiagentin tai muun maksajan välityksellä.

2 §

Kuljetettaessa tavaroita rautateitse Suomen ja/tai Venäjän kautta kuljetusmaksut peritään näiden Kuljetusehtojen liitteen 11 mukaisesti.

19 artikla

JÄLKIVAATIMUKSET JA ETUANNIT

Jälkivaatimuksia tai etuanteja ei sallita.

20 artikla

KULJETUSSOPIMUKSEN MUUTTAMINEN

Oikeus kuljetussopimuksen muuttamiseen

1 §

Oikeus kuljetussopimuksen muuttamiseen on lähettäjällä ja vastaanottajalla.

2 §

Lähettäjä voi muuttaa kuljetussopimusta seuraavasti:

- 1) ottaa tavaran takaisin lähetysasemalta;
- 2) muuttaa määräasemaa;
- 3) muuttaa tavaran vastaanottajaa;
- 4) palauttaa tavaran lähetysasemalle;
- 5) pysäyttää tavaran matkalla ja antaa myöhemmin täydentävän määräyksen.

3 §

Vastaanottaja voi muuttaa määrämaassa kuljetussopimusta seuraavasti:

- 1) muuttaa määräasemaa;
- 2) muuttaa tavaran vastaanottajaa;
- 3) pysäyttää tavaran matkalla ja antaa myöhemmin täydentävän määräyksen.

Vastaanottajalla on oikeus muuttaa kuljetussopimusta vasta sen jälkeen, kun tavara on saapunut määrärautatien raja-asemalle.

4 §

Lähettäjän oikeus kuljetussopimuksen muuttamiseen lakkaa vastaanottajan saatua rahtikirjan tai tavaran saavuttua määrärautatien vastaanottavalle raja-asemalle, jolla on vastaanottajan kirjallinen muutosmääräys tai määräaseman sähke tai telefaksi kuljetussopimuksen muuttamisesta. Raja-asema ilmoittaa lähettäjälle, jos lähettäjän muutosmääräystä ei ole mahdollista toteuttaa edellä mainituista syistä.

Lähettäjä ei vastaa seurauksista, jotka ovat aiheutuneet vastaanottajan kirjallisen muutosmääräyksen tai määräaseman lähettämisen sähkeen tai telefaksin perusteella tehdystä kuljetussopimuksen muuttamisesta.

5 §

Sekä lähettäjällä että vastaanottajalla on oikeus muuttaa kuljetussopimusta vain kerran.

Kuljetussopimuksen muutoksen toimeenpano

6 §

Kuljetussopimuksen muutos toimeenpan-

naan lähettäjän tai vastaanottajan kirjallisen muutosmääräyksen perusteella, jonka malli on näiden Kuljetusehtojen liitteenä 16. Kun vastaanottaja antaa muutosmääräyksen, voidaan käyttää määrärautatien sisäisten määräysten mukaista mallia.

Muutosmääräys on tehtävä yhtenä kappaaleena kullekin lähetykselle erikseen, ja lähettäjän on annettava se lähetysasemalle ja vastaanottajan määräämään rautatien raja-asemalle. Lähettäjän on merkittävä muutosmääräyksensä teksti myös rahtikirjan kaksoiskappaleen kenttään 12 "Tavaran nimi ja koodi". Kaksoiskappale on esitettävä rautatielle yhtä aikaa muutosmääräyksen kanssa.

Lähetysasema vahvistaa saaneensa muutosmääräyksen rahtikirjan kaksoiskappaleeseen lähettäjän kirjoittaman muutosmääräyksen alle lyötävällä aseman päiväleimalla ja muutosmääräyksen vastaanotaneen asemavirkailijan allekirjoituksella, minkä jälkeen asema palauttaa rahtikirjan kaksoiskappaleen lähettäjälle. Jos rautatie on toteuttanut lähettäjän muutosmääräyksen vaatimatta rahtikirjan kaksoiskappaleen esittämistä, se on vastuussa vahingosta, joka tämän johdosta aiheutuu vastaanottajalle, jolle lähettäjä on luovuttanut kyseisen kaksoiskappaleen.

Vastaanottaja voi antaa muutosmääräyksen esittämättä rahtikirjan kaksoiskappaletta.

7 §

Lähetysaseman tai raja-aseman siinä tapauksessa, että tavara on ohittanut sen, on ilmoitettava sähköllä tai telefaksilla lähettäjän kustannuksella kuljetusmatkan varrella oleville asemille sekä tavaran alkuperäiselle ja uudelle määräasemalle lähettäjän antamasta kuljetussopimuksen muutosmääräyksestä. Asema, jolla tavara on pysäytetty, muuttaa kuljetussopimuksen lähetys- tai raja-aseman ilmoituksen perusteella odottamatta lähettäjän kirjallista muutosmääräystä. Rautatie ei ole vastuussa, jos lähettäjän antama muutosmääräys saa sähkössä virheellisen muodon. Ilmoitus on vahvistettava lähettämällä alkuperäinen kuljetussopimuksen muutosmääräys sille asemalle, jolla tavara pysäytettiin ilmoituksen mukaisesti.

Kuljetussopimuksen muutos hyväksytetään tulliviranomaisella kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

8 §

Tavaralähetystä ei saa jakaa osiin kuljetussopimusta muutettaessa.

9 §

Rautatiellä on oikeus kieltäytyä tai pidättäytyä toimeenpanemasta kuljetussopimuksen muutosmääräystä, jos:

1) muutosmääräyksen toimeenpano saattaa aiheuttaa häiriötä rautatieliikenteelle tai se ei ole toteutettavissa syistä, jotka on mainittu näiden Kuljetusehtojen 7 artiklan 4 §:ssä;

2) muutosmääräyksen toimeenpanon esteinä ovat lait tai viranomaismääräykset riissä maissa, joiden rautatiet osallistuvat kuljetukseen;

3) määräasemaa muutettaessa tavarán arvo ei kata kaikkia arvioituja tavarán kuljetuskustannuksia uudelle määräasemalle, paitsi jos nämä kustannukset maksetaan välittömästi tai niiden maksamisesta annetaan vakuus.

Rautatien on ilmoitettava lähettäjälle tai vastaanottajalle esteistä, joiden vuoksi kuljetussopimuksen muutosmääräystä ei voida toteuttaa.

Jos rautatie ei ole voinut ennakoida näitä esteitä ja se on ryhtynyt toteuttamaan lähettäjän tai vastaanottajan antamaa kuljetussopimuksen muutosmääräystä, lähettäjä tai vastaanottaja vastaa kaikista tästä aiheutuvista seurauksista.

10 §

Kuljetussopimusta muutettaessa kuljetusmaksut lasketaan ja peritään näiden Kuljetusehtojen 12 ja 18 artiklojen mukaisesti sekä lisäksi:

1) jos tavara on luovutettava vastaanottajalle kuljetusreitín varrella olevalla asemalla, kuljetusmaksut lasketaan ja peritään vain kuljetuksesta tälle asemalle saakka. Jos tavara on jo ohittanut uuden määräaseman ja rautatie palauttaa sen tälle asemalle, pysäytysasemalle asti kertyneiden kuljetusmaksujen lisäksi lasketaan ja peritään erikseen rahti kuljetuksesta pysäytysasemalta uudelle määräasemalle;

2) jos tavara on lähetettävä uudelle asemalle, joka sijaitsee alkuperäistä määräasemaa kauempana, tai lähetettävä asemalle, joka ei ole tavarán alkuperäisen kuljetusreitín varrel-

la, kuljetusmaksut lasketaan ja peritään erikseen kuljetuksesta alkuperäiselle määräasemalle tai pysäytysasemalle ja tältä asemalta uudelle määräasemalle;

3) jos tavara on palautettava takaisin lähetysasemalle, kuljetusmaksut lasketaan ja peritään lähettäjältä kuljetuksesta asemalle, jolta tavara palautetaan, ja erikseen kuljetuksesta tältä asemalta lähetysasemalle.

11 §

Lähettäjän tai vastaanottajan on korvattava kuljetussopimuksen muutosmääräyksen toimeenpanosta rautatielle aiheutuneet kustannukset.

Maksu kuljetussopimuksen muuttamisesta peritään muutosmääräystä annettaessa.

12 §

Jos kuljetussopimuksen muutosmääräyksen toimeenpano viivästyttää kuljetusta tai tavarán luovutusta vastaanottajalle eikä tämä viivästys johdu rautatiestä, lisämaksut viivästyksen ajalta, muun muassa tavarán säilytysmaksu tai vaunun seisontamaksu, lasketaan kuljetussopimuksen muutoksen toimeenpanneella rautatiellä voimassa olevien tariffien mukaisesti. Nämä maksut merkitään rahtikirjaan lähettäjältä, vastaanottajalta tai muulta rahdinmaksajalta perittäviksi.

21 artikla

KULJETUSESTEET

1 §

Jos tavarán kuljetukselle syntyy este, rautatie päättää, pyydetäänkö lähettäjältä ohjeita vai kuljetetaanko tavara määräasemalle muuttamalla kuljetusreittiä. Rautatiellä on oikeus periä rahti muutetusta kuljetusreitistä ja soveltaa vastaavaa kuljetusmääräaikaa, lukuun ottamatta niitä tapauksia, jolloin kuljetusreittiä muutetaan rautatiestä johtuvista syistä.

2 §

Jos toista kuljetusreittiä ei ole tai jos muista syistä kuljetusta on mahdotonta jatkaa, asema, jolla este on syntynyt, pyytää sähköllä tai telefaksilla lähettäjältä ohjeita. Asema ei ole velvollinen pyytämään ohjeita, jos ky-

seessä on tilapäinen este, joka johtuu näiden Kuljetusehtojen 7 artiklan 4 §:ssä mainituista syistä.

Lähetäjän on annettava vastaus lähetysasemalle kolmen vuorokauden kuluessa.

3 §

Jos lähettäjältä, jolle on ilmoitettu tavarankuljetusesteestä, ei saada toteuttamiskelpoisia ohjeita viiden vuorokauden kuluessa siitä, kun asema, jolla este on syntynyt, on lähettänyt hänelle tiedon, tavarankuljetuksen menetellään kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Jos helposti pilaantuvan tavarankuljetukselle syntyy este ja tavara uhkaa pilaantua, sen suhteen toimitaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti odottamatta viiden vuorokauden määräajan päättymistä.

4 §

Jos kuljetuksesta on poistunut ennen lähettäjän ohjeiden saapumista, tavarankuljetuksen pysäyttänyt asema lähettää tavarankuljetusasemalle ja ilmoittaa tästä välittömästi lähettäjälle.

5 §

Kun tavarankuljetuksessa syntyy esteitä, noudatetaan lisäksi näiden Kuljetusehtojen 20 artiklan määräyksiä.

22 artikla

TAVARANKULJETUKSEN ESTEET

1 §

Jos määräasemalla ei löydy vastaanottajaa tai vastaanottaja kieltäytyy ottamasta tavaraa vastaan taikka syntyy muu vastaanottajasta johtuva luovuttamiseste, tämän todennut asema on velvollinen ilmoittamaan siitä lähettäjälle sähköllä tai telefaxilla. Ilmoitus annetaan raja-aseman välityksellä tavarankuljetusasemalle, jonka on viipymättä pyydettävä lähettäjän ohjeita. Ilmoittamiskulut ovat tavarankuljetuksen rasitteena.

Lähettäjän on annettava ohjeensa kirjallisesti, miten tavarankuljetuksen menetellään, ja esitettävä rahtikirjan kaksoiskappale lähetysasemalle viimeistään kolmen vuorokauden kuluessa siitä, kun lähetysasema on lähettänyt kirjallisen ilmoituksen lähettäjälle.

Jos vastaanottaja on kieltäytynyt vastaanot-

tamasta tavaraa, lähettäjällä on määräysvoima tavaraan myös siinä tapauksessa, ettei hän voi esittää rahtikirjan kaksoiskappaletta.

Jos vastaanottaja peruu kieltäytymisensä tavarankuljetuksesta, tavara luovutetaan hänelle, ellei asema, jolla luovuttamisesta on syntynyt, ole saanut lähettäjältä muita ohjeita. Tavarankuljetuksesta on viipymättä ilmoitettava lähettäjälle. Ilmoittamiskulut ovat tavarankuljetuksen rasitteena.

Lähettäjä voi ilmoittaa rahtikirjassa, että luovuttamisesteiden syntyessä tavara palautetaan hänelle ilman hänen lisäohjeitaan.

2 §

Jos määrärautatie ei saa lähetysaseman kautta lähettäjän toteuttamiskelpoista ohjetta 8 vuorokauden kuluessa siitä lukien, kun tavarankuljetuksen määrärautatie on lähettänyt ilmoituksen, tavarankuljetuksen menetellään kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Jos helposti pilaantuvan tavarankuljetukselle syntyy este ja tavara uhkaa pilaantua, rautatie menettelee tavarankuljetuksen suhteen kansallisen lainsäädännön mukaisesti odottamatta 8 vuorokauden määräajan päättymistä.

Jos tavara on myyty, on myynnistä saatu summa, josta on vähennetty tavaraa rasittavat maksut, annettava korvausvaatimusmenettelyn mukaisesti lähettäjälle, kun hän esittää rahtikirjan kaksoiskappaleen.

Jos myynnistä saatu summa ei peitä tavaraa rasittavia maksuja, lähettäjän on maksettava erotus.

Jos määräasemalla ei löydy vastaanottajaa tai vastaanottaja kieltäytyy ottamasta tavaraa vastaan ja vastaanottamatta jääneen tavarankuljetuksen myymisessä ilmaantuu vaikeuksia, määrärautatie palauttaa sen lähetysrautatielle lähettäjälle palautettavaksi.

3 §

Jos tavara palautetaan, määrärautatie merkitsee rahtikirjaan kaikki omat kustannuksensa, jotka liittyvät palautettavan tavarankuljetukseen määräämään osuudella.

Lähettäjän on korvattava kuljetukseen osallistuneille rautateille kaikki tavarankuljetuksesta aiheutuneet kustannukset.

4 §

Kun tavarán luovuttamisessa vastaanottajalle syntyy esteitä, noudatetaan lisäksi näiden Kuljetusehtojen 20 artiklan määräyksiä.

23 artikla

MATKATAVARAN, KIITOTAVARAN JA TAVARAN PIDÄTYS

Kaikkien kuljetussopimuksesta johtuvien maksujen vakuudeksi rautatiellä on oikeus pidättää kyseisen lähetyksen matkatavara, kiitotavara tai tavara. Tämä oikeus pysyy voimassa niin kauan kuin matkatavara, kiitotavara ja tavara on rautatien hallussa.

Pidätys tapahtuu sen maan kansallisen lainsäädännön mukaisesti, missä matkatavara, kiitotavara tai tavara olisi pitänyt luovuttaa vastaanottajalle.

24 artikla

RAUTATEIDEN YHTEINEN VASTUU

Lähetyksmaán rautatie, joka on ottanut kuljetettavaksi matkatavaran, kiitotavaran tai tavarán, on vastuussa kuljetussopimuksen toteuttamisesta koko kuljetuksen ajan matkatavaran, kiitotavaran tai tavarán vastaanottajalle luovuttamiseen asti.

Vastaanottaessaan matkatavaran, kiitotavaran tai tavarán kuljetusasiakirjoineen lähetyksmaán rautatieltä määräämään rautatie tulee osalliseksi kuljetussopimukseen ja sitoutuu siitä johtuviin velvollisuuksiin.

Rautateiden vastuu lakkaa silloin, kun matkatavara, kiitotavara tai tavara on luovutettu vastaanottajalle määrääsemalla.

25 artikla

VASTUUN LAAJUUS

1 §

Rautatie on vastuussa näiden Kuljetusehtojen mukaisesti kiitotavaran ja tavarán kuljetusmäärääjän ylittämisen ja vahingosta, joka aiheutuu matkatavaran, kiitotavaran ja tavarán katoamisesta kokonaan tai osittain taikka vahingoittumisesta niiden kuljetetta-

vaksi ottamisesta alkaen vastaanottajalle luovuttamiseen asti.

2 §

Rautatie vapautuu vastuusta matkatavaran, kiitotavaran tai tavarán kadotessa kokonaan tai osittain taikka vahingoituessa, jos se näyttää toteen, että vahinko on aiheutunut matkustajan tai kiitotavarasta tai tavarasta määräämään oikeutetun syystä, tai matkatavaran, kiitotavaran tai tavarán ominaisuuksista (itsestään tapahtuva pilaantuminen, luonnollinen väheneminen) tai ylivoimaisesta esteestä.

3 §

Rautatie vapautuu kiitotavaran ja tavarán kuljetusmäärääjän ylittämisen vastuusta, jos se näyttää toteen, että kuljetusmäärääjän ylittäminen on aiheutunut syistä, joita rautatie ei ole voinut estää eikä poistaa.

4 §

Rautatie ei ole vastuussa:

1) tavarán painovajauksesta, jos kollojen lukumäärä on oikea ja päällysy ehyä ja jos tavarán paino on lähettäjän ilmoittama;

2) avovaunussa kuljetettavan irtotavaran painovajauksesta, jos tavarán saapuessa määrääsemälle siinä ei ole merkkejä häviämisestä ja jos tavarán paino on lähettäjän ilmoittama;

3) puuttuvista irto- tai varaosista, jotka ovat sijainneet sinetöidyissä autoissa, traktoreissa tai muissa omalla konevoimallaan kulkevissa koneissa, jos niissä on ollut vastaanottajalle luovutettaessa lähettäjän asettamat ehjät sinetit;

4) tavarán kuormaamiseen tai purkamiseen liittyvistä seurauksista, jos kuormaamisen tai purkamisen on suorittanut lähettäjä tai vastaanottaja.

5 §

Lähettäjän rahtikirjaan tekemät tavarán painoa ja tavarakollojen lukumäärää koskevat merkinnät voivat olla todisteina rautatietä vastaan, jos rautatie on tarkastanut tavarán painon ja kollojen lukumäärän ja vahvistanut ne rahtikirjaan.

6 §

Jos vastaanottaja, jolla ei ole oikeutta muuttaa kuljetussopimusta, lähettää tavarán määráasemalta edelleen, tavara on luovutettava vastaanottajalle, jonka on tarkastettava tavara ja jätettävä se edelleen kuljetettavaksi uudella rahtikirjalla.

Jos tavarán todetaan pilaantuneen, vahingoittuneen tai kadonneen osittain, katsotaan sen tapahtuneen viimeistä kuljetussopimusta toteuttaessa.

26 artikla

**VASTUUN RAJOITUKSET ERITYIS-
SYISTÄ JOHTUVASTA VAHINGOSTA**

1 §

Rautatie vapautuu vastuusta sellaisesta vahingosta, joka on syntynyt matkatavara-, kiitotavara- tai tavarakuljetuksessa seuraavien syiden takia:

1) matkatavaran tai kiitotavaran päälly on puutteellinen, tai esineitä, joiden kuljettaminen on kielletty, on kuitenkin lähetetty matkatavarana tai kiitotavarana;

2) tavaroille aiheutuva erityisvaara, joka liittyy niiden kuljetukseen avovaunuissa, jos ne kuljetetaan tällä tavalla rautateillä voimassa olevien sisäisten määräysten mukaisesti tai sopimuksen perusteella, jonka rautatie on tehnyt lähettäjän kanssa, mistä on oltava merkintä rahtikirjassa.

Tämän kohdan määräyksiä ei sovelleta, jos kokonaisia kolleja on kadonnut;

3) tavaroiden päälly puuttuu tai se on puutteellinen, jos tavaroiden on oltava päällystettyjä sen vuoksi, että ne ominaisuuksiensa vuoksi ovat alttiita vähentymiselle tai vahingoittumiselle;

4) tavaroiden ominaisuuksista johtuva väheneminen (vuotaminen, kuivuminen tai variseminen) tai vahingoittuminen (esim. rikkoutuminen, ruostuminen) tai tavaroille ominainen sisäinen pilaantuminen;

5) lähettäjä on jättänyt kuljetettavaksi erityisehdoin kuljetettavia tavaroita ilmoittamalla virheellisen, epätarkan tai epätäydellisen tavarán nimen tai lähettäjä ei ole noudattanut määräysten mukaisia varotoimia;

6) erityisvaara, jonka rautatiekuljetus voi

aiheuttaa kuljetettaville eläville eläimille;

7) tavaroiden kuljetus ilman saattajia, jos näiden Kuljetusehtojen mukaisesti tällainen kuljetus on hoidettava saattajien seuraamana;

8) tavaroiden kuljetus lähettäjän tai vastaanottajan asettamien saattajien seuraamana;

9) pakkauksen tai päällyksen puutteellisuudet, joita ei ole voitu havaita ulkoisen tarkastuksen yhteydessä otettaessa tavaraa kuljetettavaksi, tai sellaisen pakkauksen käyttäminen, joka ei ole tavarán ominaisuuksien mukainen, tai pakkauksen luonnolliset ominaisuudet (esim. paperi- tai kangaspäälly, joka ei suojaa tavaraa hankautumiselta, repeytymiseltä tai särkymiseltä).

2 §

Jos vahinko on voinut tapahtua 1 §:ssä mainituista syistä, katsotaan vahingon tapahtuneen näistä syistä, ellei matkatavarasta, kiitotavarasta tai tavarasta määräämään oikeutettu todista toisin.

3 §

Jos lähettäjä käyttää tavaroiden avovaunukuljetuksissa vaununpeitteitä, se ei sido rautateitä suurempaan vastuuseen kuin kuljetettaessa tavaroita avovaunussa ilman vaununpeitteitä.

27 artikla

**VASTUUN RAJOITUKSET KIITOTAVARAN
TAI TAVARAN PAINO
VAJAUKSISSA**

1 §

Sellaisen kiitotavaran ja tavarán suhteen, joka erityisominaisuuksiensa vuoksi on kuljetuksen aikana altis painon vähenemiselle, rautatie vastaa ainoastaan painovajauksen siitä määrästä, joka ylittää alla luetellun vähenemisvaran, kuljetusmatkasta riippumatta:

1) 2 % käsittelemättöminä (tuoreina) tai kosteina kuljetettavaksi jätettyjen tavaroiden, nestemäisten aineiden ja seuraavien tavaroiden painosta:

- mangaanimalmi; suola;

- liha; kala, kuivattu, suolattu tai savustettu;

rasvat;

- vuodat; nahat; nahkapalat;
- humala; tupakanlehdet, tuoreet tai silputut; juuret;
- vihannekset, tuoreet; hedelmät, tuoreet tai kuivatut;
- hevosen jouhet; lampaanvilla; harjakset (sian); sarvet ja kaviot;
- luut, kokonaiset ja jauhetut;
- saippua ja tiivistetyt öljyt.

2) 1 % - muut kuivat tavarat, jotka ovat kuljetuksen aikana alttiita painon vähenemiselle.

2 §

Tämän artiklan 1 §:n mukaista vastuun rajoitusta ei sovelleta, jos kiitotavaran tai tavarän lähettäjä tai vastaanottaja näyttää toteen, että kiitotavaran tai tavarän painon väheneminen on aiheutunut rautatiestä johtuvista syistä.

3 §

Jos useita kiitotavarakolleja on kuljetettu samalla kiitotavarahtikirjalla tai useita tavarakolleja samalla rahtikirjalla, lasketaan painon vähenemisvara jokaisesta kiitotavarakollista tai tavarakollista erikseen, jos kuljettavaksi otettaessa erillisten kollien painot on merkitty kiitotavarahtikirjaan tai rahtikirjaan tai jos kollipainot voidaan todeta muulla tavalla.

4 §

Jos kiitotavara tai tavara on kokonaan kadonnut tai yksittäisiä kolleja on kadonnut, niin vahingonkorvausta laskettaessa kadonneiden kollien osalta ei huomioida painon vähenemistä.

5 §

Tämä artikla ei kumoa näiden Kuljetusehtojen 26 artiklan 1 §:n 4) kohdan määräyksiä.

28 artikla

MATKATAVARAN, KIITOTAVARAN TAI TAVARAN KATOAMINEN. KADONNEEN MATKATAVARAN, KIITOTAVARAN TAI TAVARAN LÖYTYMINEN

1 §

Matkatavara katsotaan kadonneeksi, jos sitä ei ole luovutettu matkatavarahtikirjan esittäjälle 10 vuorokauden kuluessa sen junan saapumispäivästä lukien, jolla matkatavaran olisi pitänyt saapua (ellei tulliviranomainen ole pidättänyt matkatavaraa).

Kiitotavara katsotaan kadonneeksi, jos sitä ei ole luovutettu vastaanottajalle tai annettu tämän määrättäväksi 10 vuorokauden kuluessa näiden Kuljetusehtojen 2 artiklan 59 §:n perusteella lasketun määräajan päättymisestä.

Tavara katsotaan kadonneeksi, jos sitä ei ole luovutettu vastaanottajalle tämän vaatimuksesta 30 vuorokauden kuluessa kuljetusmääräajan päättymisestä.

2 §

Saatuaan korvauksen kadonneesta matkatavarasta, kiitotavarasta tai tavarasta korvaukseen oikeutettu voi kirjallisesti vaatia, että rautatien on ilmoitettava hänelle, jos matkatavara, kiitotavara tai tavara löydetään vuoden kuluessa vahingonkorvauksen suorittamisesta.

3 §

Saatuaan ilmoituksen siitä, että matkatavara, kiitotavara tai tavara on löytynyt, korvauksen saaja voi 30 vuorokauden kuluessa vaatia, että matkatavara, kiitotavara tai tavara luovutetaan hänelle jollakin kuljetusreitillä varrella olevalla asemalla. Tällöin hänen on maksettava ainoastaan maksu kuljetuksesta alkuperäiseltä lähetysasemalta sille asemalle, jolla matkatavara, kiitotavara tai tavara luovutetaan, ja palautettava saamansa korvaussumma, josta on vähennetty korvaukseen mahdollisesti sisällytetty maksu kuljetuksesta. Hän säilyttää kuitenkin oikeutensa vaatia vahingonkorvausta kiitotavaran tai tavarän kuljetusmääräajan ylittämisestä.

4 §

Jos 2 §:ssä mainittua kirjallista vaatimusta ei ole esitetty tai jos 30 vuorokauden kuluessa ei ole esitetty 3 §:n mukaista luovuttamisvaatimusta tai jos kadonnut matkatavara, kiitotavara tai tavara löytyy yli vuoden kuluttua vahingonkorvauksen maksamisesta, rautatiellä on oikeus määrätä matkatavarasta, kiitotavarasta ja tavarasta kansallisen lainsäädännön

mukaisesti.

29 artikla

**MATKATAVARAN, KIITOTAVARAN
TAI TAVARAN OSITTAISEN
KATOAMISEN TAI VAHINGOITTUMI-
SEN TOTEAMINEN**

1 §

Jos rautatie huomaa tai olettaa tai matkatavarasta, kiitotavarasta tai tavarasta määrään oikeutettu väittää, että matkatavara, kiitotavara tai tavara on kadonnut osittain tai vahingoittunut, rautatien on tarkistettava sen kunto ja tarvittaessa myös sen paino ja laadittava ilman viivytystä kaupallinen tarkastuspöytäkirja, johon on kirjattava matkatavaran, kiitotavaran tai tavararan kunto ja merkittävä vahingoittumisen tai osittaisen katoamisen syyt ja suuruus. Mikäli mahdollista, määrään oikeutettu on läsnä tarkastuksessa.

Jos määräämään oikeutettu pyytää tarkastuspöytäkirjan yhtä kappaletta itselleen, se annetaan hänelle maksutta.

Matkatavarasta, kiitotavarasta tai tavarasta määräämään oikeutettu voi kieltäytyä vastaanottamasta matkatavaraa, kiitotavaraa tai tavaraa, kunnes havaittu vahingoittuminen tai osittainen katoaminen on todettu kaupallisella tarkastuspöytäkirjalla.

Jos rautatie ei laadi kaupallista tarkastuspöytäkirjaa, tavarasta määräämään oikeutettu voi kieltäytyä vastaanottamasta tavaraa, vaikka olisikin vastaanottanut rahtikirjan ja maksanut kuljetusmaksut.

2 §

Jos matkatavarasta, kiitotavarasta tai tavarasta määräämään oikeutettu ei tunnusta kaupallisessa tarkastuspöytäkirjassa todettuja seikkoja tai rautatie on kieltäytynyt laatimasta kaupallista tarkastuspöytäkirjaa matkatavaran, kiitotavaran tai tavararan luovuttamisen yhteydessä, määräämään oikeutetulla on oikeus vaatia matkatavaran, kiitotavaran tai tavararan kunnon ja painon tarkastamista sekä vahingoittumisen tai osittaisen katoamisen syiden ja suuruuden toteamista asiantuntijoita käyttäen tai oikeusteitse.

30 artikla

KORVAUKSEN MÄÄRÄ MATKATAVARAN, KIITOTAVARAN TAI TAVARAN KATOAMISESTA KOKONAAN TAI OSITTAIN

1 §

Jos matkatavara tai tavarat, jotka on tarkoitettu henkilökohtaiseen käyttöön, kodin käyttöön tai muuhun käyttöön, joka ei liity yritystoiminnan harjoittamiseen, ovat kadonneet kokonaan tai osittain eikä niille ole ilmoitettu hankintaetua, rautatie korvaa bruttopainon puuttuvan määrän 3 euron kilohinnan mukaan.

2 §

Jos matkatavara, kiitotavara tai tavara on kadonnut kokonaan tai osittain ja sille on ilmoitettu hankintaetu, rautatie korvaa kadonneen matkatavaran, kiitotavaran tai tavararan arvon ilmoitettuun hankintaedun määrään asti tai niiden kadonnutta osaa vastaavan hankintaedun määrän, kuitenkin enintään niiden käyvän arvon.

3 §

Jos rautatien on näiden Kuljetusehtojen mukaisesti korvattava tavararan kokonaan tai osittain katoamisesta aiheutunut vahinko, korvauksen määrä lasketaan tavarantoimituksen laskussa tai laskun otteessa mainitun hinnan mukaan. Otteen on oltava varmennettu sen maan määräysten mukaan, missä korvausvaatimus esitetään.

Jos kokonaan tai osittain kadonneen tavararan arvoa ei voida määritellä edellä mainitulla tavalla, arvo määritellään asiantuntijalauseun perusteella.

4 §

Lisäksi korvataan kadonneen matkatavaran, kiitotavaran, tavararan tai niiden kadonneen osan kuljetusmaksut, jos ne eivät sisälly matkatavaran, kiitotavaran tai tavararan hintaan ja jos ne on jo maksettu. Tullimaksut ja muut kuljetukseen liittyvät maksut korvataan kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Rautatie ei korvaa sellaisia lähettäjän tai vastaanottajan kustannuksia ja tappioita, jotka eivät

ole aiheutuneet kuljetussopimuksesta.

Kokonaan tai osittain kadonneesta matkatavarasta, kiitotavarasta tai tavarasta suoritettava korvaus ei saa ylittää niiden käypää arvoa.

5 §

Jos korvaussumman perusteena olevissa asiakirjoissa matkatavaran, kiitotavaran tai tavararan arvoa ei ole ilmoitettu sen maan valuutassa, missä korvausvaatimus esitetään, valuutta muunnetaan tämän maan valuutaksi korvauksen maksupäivän ja -maan kurssin mukaan.

31 artikla

KORVAUKSEN MÄÄRÄ MATKATAVARAN, KIITOTAVARAN TAI TAVARAN VAHINGOITTUMISESTA

1 §

Jos matkatavara, kiitotavara tai tavara on vahingoittunut, rautatien on korvattava määräämään oikeutetulle matkatavaran, kiitotavaran tai tavararan arvon alentumisen määrä, korvaamatta muita vahinkoja.

Korvaus ei saa kuitenkaan ylittää määrää:

1) joka korvataan matkatavara-, kiitotavara- tai tavaralähetyksen kokonaan kadotessa, jos koko lähetyksen arvo on vahingoittumisen johdosta alentunut;

2) joka korvataan matkatavara-, kiitotavara- tai tavaralähetyksen osan kadotessa, jos ainoastaan lähetyksen osan arvo on vahingoittumisen johdosta alentunut.

2 §

Jos matkatavara, kiitotavara tai tavara, jolle on ilmoitettu hankintaetu, vahingoittuu, rautatie maksaa arvon alentumista vastaavan korvauksen, kuitenkin enintään ilmoitettuun hankintaedun määrään asti.

32 artikla

KORVAUKSEN MÄÄRÄ KIITOTAVARAN TAI TAVARAN KULJETUSMÄÄRÄAJAN YLITTÄMISESTÄ

1 §

Rautatie maksaa tavarasta määräämään oi-

keutetulle tavararan kuljetusmääräajan ylittämisestä korvausta, joka lasketaan viivästymisen aiheuttaneen rautatien kuljetusosuuden rahdista seuraavasti:

6 % rahdista viivästymisen ollessa enintään 1/10 koko kuljetusmääräajasta;

- 12 % rahdista viivästymisen ollessa yli 1/10, mutta enintään 2/10 koko kuljetusmääräajasta;

- 18 % rahdista viivästymisen ollessa yli 2/10, mutta enintään 3/10 koko kuljetusmääräajasta;

- 24 % rahdista viivästymisen ollessa yli 3/10, mutta enintään 4/10 koko kuljetusmääräajasta;

- 30 % rahdista viivästymisen ollessa yli 4/10 koko kuljetusmääräajasta.

Jos kiitotavaran kuljetusmääräaika ylittää, rautatie on velvollinen maksamaan 2,5 % kuljetusmaksusta jokaiselta näiden Kuljetusehtojen 2 artiklan 59 §:n mukaisesti määrättyyn kuljetusmääräajan ylittäneeltä vuorokaudelta.

Korvaus kiitotavaran tai tavararan kuljetusmääräajan ylittämisestä saa olla enintään 30 % rahdista, lukuun ottamatta tämän artiklan 2 §:ssä mainittua tapausta.

2 §

Jos näytetään toteen, että kuljetusmääräajan ylittämisestä on aiheutunut kiitotavarasta tai tavarasta määräämään oikeutetulle vahinkoa, viivästymiseen liittyvistä seurauksista suoritettava kokonaiskorvaus ei saa ylittää koko rahdin määrää.

3 §

Kiitotavaran tai tavararan kokonaan katoamisesta maksettavan korvauksen lisäksi ei tämän artiklan 1 §:ssä ja 2 §:ssä mainittuja korvauksia suoriteta.

Jos kiitotavara tai tavara on kadonnut osittain, rautatie maksaa korvauksen kuljetusmääräajan ylittämisestä kiitotavaran tai tavararan siitä osasta, joka on jäljellä.

Jos kiitotavara tai tavara on vahingoittunut, korvaus kuljetusmääräajan ylittämisestä lisätään näiden Kuljetusehtojen 31 artiklan mukaiseen korvausmäärään.

Näiden Kuljetusehtojen tämän artiklan sekä 30 ja 31 artiklan mukaisten korvausten kokonaisuus ei saa ylittää korvauksen määrää,

joka maksetaan kiitotavaran tai tavaran lokonaan kadotessa.

Kiitotavaran tai tavaran kuljetusmääräajat määritellään näiden Kuljetusehtojen 12 artiklan 2 §:n mukaiselta kuljetusreitiltä. Korvausvaatimus kuljetusmääräajan ylittämisestä voidaan esittää vain silloin, kun kiitotavaran tai tavaran koko kuljetusmääräaika on ylitetty.

33 artikla

KORVAUSVAATIMUKSET

1 §

Kuljetussopimukseen perustuvien korvausvaatimusten esittämisöikeus on:

1) lähettäjällä niin kauan kuin hänellä on oikeus muuttaa tavaran kuljetussopimusta;

2) vastaanottajalla siitä lähtien, kun hän on näiden Kuljetusehtojen 20 artiklan 6 §:n mukaisesti muuttanut tavaran kuljetussopimuksen tai hän on saanut rahtikirjan taikka näytännyt rautatielle oikeutensa esittämällä rahtikirjan kaksoiskappaleen;

3) henkilöllä, joka esittää matkatavararahetikirjan tai kiitotavararahetikirjan;

4) maksettujen summien palauttamisen osalta henkilöllä, joka on suorittanut maksut.

2 §

Kirjalliset, asianmukaisesti perustellut matkatavaran, kiitotavaran tai tavaran kuljetusta koskevat korvausvaatimukset vahinkosummineen lähettäjän on esitettävä lähetyksrautatielle ja vastaanottajan määrärautatielle:

1) Venäjän rautateillä - Lokakuun rautatiele Pietarissa (OAO RZD:n filiaali);

2) Suomen rautateillä - VR:n pääkonttoriin Helsingissä.

Maksettujen summien palauttamista koskevat korvausvaatimukset on esitettävä sille rautatielle, joka on perinyt nämä maksut.

Korvausvaatimukset on esitettävä lähetykskohtaisesti.

3 §

Matkustajat esittävät matka- ja paikkalippuja koskevat korvausvaatimukset Suomessa VR:lle ja Venäjällä sille rautatielle, jolta liput on hankittu.

4 §

Korvausvaatimuksen voi esittää lähettäjän tai vastaanottajan puolesta kolmas henkilö sen maan kansallisen lainsäädännön mukaisella lähettäjän tai vastaanottajan valtuutuksella, jonka rautatielle korvausvaatimus esitetään.

5 §

Tehtäessä tavaran kuljetusta koskeva korvausvaatimus lähettäjän on esitettävä rahtikirjan kaksoiskappale ja vastaanottajan rahtikirja tai sen kadottua kuljetuksen aikana rahtikirjan kaksoiskappale.

Jos tavara on kadonnut kokonaan, rahtikirjan kaksoiskappaleen tai rahtikirjan kentässä 97 "Ilmoitettu vastaanottajalle" on oltava määrääsaman päiväleimalla varmennettu merkintä siitä, ettei tavara ole saapunut.

Jos tavara on kadonnut osittain tai vahingoittunut, on lisäksi esitettävä rautatien vastaanottajalle määrääsamalla antama kaupallinen tarkastuspöytäkirja.

Korvausvaatimuksiin on liitettävä edellä lueteltujen asiakirjojen lisäksi näiden Kuljetusehtojen artiklassa 30 edellytetyt asiakirjat, jotka vahvistavat tavaran arvon tai sen arvon vähenemisen sekä tarvittaessa myös muut asiakirjat, joilla korvausvaatimusta perustellaan (esimerkiksi lähetyksen sisällön erittely, pakkauslistat).

6 §

Määrältään alle 15 euron korvausvaatimuksia, jotka koskevat yhdellä rahtikirjalla tapahtuvaa tavarakuljetusta, ei voi esittää eikä niitä hyväksytä.

Jos korvausvaatimus, jonka määrä on 15 euroa tai enemmän, tutkittaessa todetaan hyväksyttäväksi alle 15 euron suuruisena, niin korvaussummaa ei makseta korvausvaatimuksen esittäjälle.

7 §

Tehtäessä korvausvaatimus matka- tai kiitotavaran kuljetuksesta on esitettävä matkatavararahetikirja tai kiitotavararahetikirja ja lisäksi, jos matka- tai kiitotavara on kadonnut osittain tai vahingoittunut, rautatien laatima kaupallinen tarkastuspöytäkirja osittaisesta katoamisesta tai vahingoittumisesta.

8 §

Matkatavararahtikirja, kiitotavararahtikirja, rahtikirja, rahtikirjan kaksoiskappale, rautatien laatima kaupallinen tarkastuspöytäkirja matkatavaran, kiitotavaran tai tavararan osittaisesta katoamisesta tai vahingoittumisesta sekä muut asiakirjat on liitettävä korvausvaatimukseen alkuperäisinä tai asianmukaisesti oikeaksi todistettuina jäljennöksinä.

Korvausvaatimusta lopullisesti ratkaistessaan rautatie voi vaatia edellä luetellut asiakirjat esitettäväksi alkuperäisinä.

9 §

Jos luovutettaessa vastaanottajalle tavaraa, joka nimeltään ja laadultaan on samankaltaista ja joka kuljetetaan samalta lähettäjältä samalle vastaanottajalle kokojunana tai vaunuryhmänä yhdellä rahtikirjalla, toisissa vaunuissa havaitaan vajuusta ja toisissa vaunuissa liikakuormaa, on liikakuorma laskettava vajauksen peittämiseen korvausvaatimusta käsiteltäessä.

10 §

Rautatien on käsiteltävä korvausvaatimus ja annettava vastaus korvauksen hakijalle tai suoritettava tälle kuuluva korvaus 180 päivän kuluessa korvausvaatimuksen jättöpäivästä, joka on vahvistettu postileimalla tai rautatien kuittauksella korvausvaatimuksen vastaanotosta.

11 §

Ilmoittaessaan hakijalle tämän korvausvaatimuksen osittain tai kokonaan tapahtuneesta hylkäämisestä rautatien on ilmoitettava hänelle korvausvaatimuksen hylkäämisen perustelut ja samalla palautettava korvausvaatimukseen liitetyt asiakirjat.

Rautatien hyväksyessä korvausvaatimuksen suoritettavaksi kokonaan sen käsitellyt rautatie menettelee korvausvaatimuksessa esitettyjen asiakirjojen suhteen tällä rautatiellä voimassa olevien sisäisten määräysten mukaisesti.

34 artikla

KANTEET

1 §

Kuljetussopimukseen perustuva kanne oikeus on sillä henkilöllä, jolla on oikeus esittää korvausvaatimus rautatielle. Kanne voidaan esittää vasta sen jälkeen, kun korvausvaatimus on esitetty näiden Kuljetusehtojen 33 artiklan mukaisesti.

2 §

Henkilö, jolla on kanneoikeus, voi esittää kanteen vain sitä rautatietä vastaan, jolle korvausvaatimus on esitetty, ja vain siinä tapauksessa, ettei rautatie ole noudattanut näiden Kuljetusehtojen 33 artiklassa korvausvaatimuksen käsittelylle määriteltyä aikaa tai jos rautatie on tämän määräajan kuluessa ilmoittanut hakijalle korvausvaatimuksen osittain tai kokonaan tapahtuneesta hylkäämisestä.

3 §

Kanne voidaan esittää vain sen maan asianmukaisessa tuomioistuimessa, jonka rautatielle korvausvaatimus on esitetty.

35 artikla

KORVAUSVAATIMUS- JA KANNE-OIKEUDEN RAUKEAMINEN RAUTATIETÄ VASTAAN

1 §

Kuljetussopimukseen perustuva oikeus esittää korvausvaatimuksia tai kanteita rautatietä vastaan raukeaa, kun määräämään oikeutettu on vastaanottanut matkatavaran, kiitotavaran tai tavararan, lukuun ottamatta tämän artiklan 2 §:ssä mainittuja tapauksia.

2 §

Oikeus korvausvaatimuksen ja kanteen esittämiseen rautatielle ei raukea:

1) kiitotavaran ja tavararan kuljetusmääräajan ylittämisestä;

2) matkatavaran, kiitotavaran tai tavararan osittaisesta katoamisesta tai vahingoittumisesta:

a) jos osittainen katoaminen tai vahingoittuminen on todettu näiden Kuljetusehtojen 29 artiklan mukaisesti kaupallisella tarkastuspöytäkirjalla ennen kuin määräämään oi-

keutettu on vastaanottanut matkatavaran, kiitotavaran tai tavarahan;

b) jos rautatien olisi pitänyt täyttää näiden Kuljetusehtojen 29 artiklan vaatimukset;

3) ulkoapäin huomaamattomista vahingoista, joiden olemassaolon tavarasta määräämään oikeutettu toteaa vasta tavarahan vastaanoton jälkeen, kuitenkin vain kaikkien alla lueteltujen ehtojen täytyessä:

a) rautatie ei ole antanut tavarasta määräämään oikeutetulle mahdollisuutta todeta tavarahan kuntoa määrääsellä;

b) tavarasta määräämään oikeutettu on tavarahan vastaanottaessaan tehnyt näiden Kuljetusehtojen 29 artiklan mukaisen, tavarahan kunnan toteamista koskevan pyynnön kirjallesisti;

c) tavarasta määräämään oikeutettu näyttää toteen, että vahinko on syntynyt tavarahan kuljetettavaksi ottamisen ja sen luovuttamisen välisenä aikana;

4) matkatavaran, kiitotavaran tai tavarahan kuljetussopimuksen mukaisten maksujen palauttamisesta.

36 artikla

KORVAUSVAATIMUKSEN JA KANTEEN VANHENTUMINEN

1 §

Kuljetussopimukseen perustuvat korvausvaatimukset ja kanteet rautateitä kohtaan, kuten myös rautatien korvausvaatimukset ja kanteet lähettäjä, vastaanottajaa tai matkustajaa kohtaan voidaan esittää vuoden kuluessa.

2 §

Korvausvaatimuksen ja kanteen vanhentumisaika lasketaan alkavaksi:

1) siitä päivästä, jolloin matkatavara, kiitotavara tai tavara on luovutettu vastaanottajalle, kun kysymyksessä on korvausvaatimus tai kanne matkatavaran, kiitotavaran tai tavarahan osittaisesta katoamisesta, vahingoittumisesta taikka kiitotavaran tai tavarahan kuljetusmääräajan ylittämisestä;

2) kun kysymyksessä on korvausvaatimus tai kanne kokonaan katoamisesta:

- matkatavaran osalta 10 vuorokauden kulluttua sen junan saapumis päivästä, jolla mat-

katavaran piti saapua;

- kiitotavaran osalta 10 vuorokauden kulluttua kuljetusmääräajan päättymisestä;

- tavarahan osalta 30 vuorokauden kulluttua kuljetusmääräajan päättymisestä;

3) maksupäivästä tai, jos maksua ei ole suoritettu, siitä päivästä, jolloin matkatavara, kiitotavara tai tavara otettiin kuljetettavaksi, kun kysymyksessä on korvausvaatimus tai kanne rahdin, lisämaksujen tai virhemaksujen suorittamisesta tai palauttamisesta tai tilitysten oikaisemisesta tariffin väärän soveltamisen tai laskuvirheen takia;

4) maksujen palauttamis päivästä, kun kysymyksessä on rautatien korvausvaatimus rautatien palauttamista maksuista;

5) myyntipäivästä, kun kysymyksessä on korvausvaatimus tai kanne, joka koskee matkatavaran, kiitotavaran tai tavarahan myynnistä saadun summan palauttamista;

6) matkalipun voimassaoloajan päättymisestä, kun kysymyksessä on matkustajan korvausvaatimus tai kanne.

Vanhentumisaajan alkamis päivää ei lasketa vanhentumisaikaan.

3 §

Vanhentumisaika keskeytyy, jos rautatielle on näiden Kuljetusehtojen 33 artiklan mukaisesti esitetty kirjallinen korvausvaatimus. Vanhentumisaika jatkuu siitä päivästä, jona rautatie on antanut kirjallisen vastauksen korvausvaatimuksen hylkäämisestä osittain tai kokonaan tai jättänyt vastaamatta korvausvaatimukseen näiden Kuljetusehtojen 33 artiklan 10 §:n edellyttämässä 180 päivän määräajassa.

Uudelleen esitetyt, samansisältöiset korvausvaatimukset eivät keskeytä vanhentumisaikaa.

4 §

Vanhentuneita korvausvaatimuksia tai kanteita ei saa esittää.

37 artikla

TAKAUTUMISOIKEUS KORVAUKSESTA, JOKA ON SUORITETTU MATKATAVARAN, KIITOTAVARAN TAI TAVARAN KATOAMISESTA KOKO-

NAAN TAI OSITTAIN TAIKKA VAHINGOITTUMISESTA

Rautatiellä, joka näiden Kuljetusehtojen perusteella on suorittanut korvausta matkataran, kiitotavaran tai tavaran katoamisesta kokonaan tai osittain taikka vahingoittumisesta, on takautumisoikeus toista kuljetukseen osallistunutta rautatietä kohtaan seuraavasti:

- rautatie, joka on aiheuttanut vahingon, on siitä yksin vastuussa;
- jos vahinko on molempien rautateiden aiheuttama, kumpikin rautatie vastaa aiheuttamastaan vahingosta;
- jos olosuhteiden vuoksi vastuun erittely on mahdotonta tai jos ei voida osoittaa, kumpi rautatie on aiheuttanut vahingon, jaetaan vastuu kummankin rautatien kuljetusosuutta vastaavien matkatavaran, kiitotavaran tai tavaran tariffikilometrien mukaisessa suhteessa.

38 artikla

TAKAUTUMISOIKEUS KORVAUKSESTA, JOKA ON SUORITETTU KULJETUSMÄÄRÄAJAN YLITTÄMISESTÄ

1 §

Näiden Kuljetusehtojen 37 artiklan määräyksiä sovelletaan myös kiitotavaran tai tavaran kuljetusmääräajan ylittämisestä maksettavaan korvaukseen.

Jos kuljetusmääräajan ylitys on tapahtunut molemmilla rautateilla, jaetaan maksettava korvaussumma näiden rautateiden kesken kummallakin rautatiellä tapahtuneen viivästyksen pituuden mukaisessa suhteessa.

2 §

Näiden Kuljetusehtojen 2 ja 13 artiklassa mainitut kiitotavaran ja tavaran kuljetusmääräajat jaetaan kuljetukseen osallistuneiden rautateiden kesken seuraavasti:

- 1) toimitusaika jaetaan tasan;
- 2) kuljetusaika jaetaan kummankin rautatien kuljetusosuutta vastaavien tariffikilometrien mukaisessa suhteessa.

3 §

Kuljetusmääräajan keskeytyminen luetaan sen rautatien hyväksi, jolla keskeytyminen on tapahtunut.

4 §

Edellä mainittuja määräyksiä sovelletaan ainoastaan silloin, kun kokonaiskuljetusmääräaikaa ei ole noudatettu.

39 artikla

RAUTATEIDEN KESKINÄISET TAKAUTUMISVAATIMUKSET

1 §

Sillä rautatiellä, jolle on esitetty maksettua korvausta koskeva takautumisvaatimus, ei ole oikeutta kiistää sen korvauksen oikeellisuutta, jonka vaatimuksen esittävä rautatie on suorittanut, jos tuomioistuin on sen vahvistanut ja jos vaatimuksen saaneelle rautatielle on annettu tieto haasteesta niin hyvissä ajoin, että sillä on ollut mahdollisuus esiintyä väliintulijana oikeudenkäynnissä.

2 §

Maksettuja korvauksia koskevat takautumisvaatimukset on esitettävä 75 vuorokauden kuluessa korvauksen todellisesta maksupäivästä lukien.

Takautumisvaatimuksen saaneen rautatien on ilmoitettava päätöksensä 75 vuorokauden kuluessa vaatimuksen saamisesta.

3 §

Rautateiden kesken erimielisyyttä aiheuttavat takautumisvaatimukset on asiaan osallisen rautatien pyynnöstä käsiteltävä joko rautateiden johdon välisissä neuvotteluissa tai kanteen muodossa sen rautatien, jolle takautumisvaatimus on esitetty, kotipaikan tuomioistuimessa.

40 artikla

**KANSALLISEN LAINSÄÄDÄNNÖN
SOVELTAMINEN**

Rautatiekuljetuksiin sovellettavien sään-

nösten tai määräysten puuttuessa näistä Kuljetusehdoista sovelletaan sen valtion kansallista lainsäädäntöä, jonka alueella kuljetus tapahtuu.